

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΑ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1984 | ΑΡΙΘ. 21

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘ. { ΠΡΩΤ. 3185
ΔΙΕΚΠ. 1587

Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου 1984

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2399

Π ρ ο ς

Τ ὸ ν ε ὑ σ ε β ῆ Ἑ λ λ η ν ι κ ὸ ν Λ α ὸ ν

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Με πολλήν πατρικὴν ἀγάπην ἀπευθυνόμεθα πρὸς Σᾶς, τὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ σᾶς ἐκφράσωμεν θερμὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας «ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ. α' 7), καὶ νὰ σᾶς ἀνακοινώσωμεν τὰς σκέψεις, τὰς ἀποφάσεις καὶ τοὺς προβληματισμοὺς τῆς Ἱεράς ἡμῶν Συνόδου, κατὰ τὴν τελευταίαν συνέλευσιν τῆς ὀλομελείας τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ἐν πρώτοις ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαβεβαιώσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι τὰ γνωστὰ ζωτικὰ προβλήματα του, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν συνέχειαν, τὰ ζῶμεν καὶ τὰ ἀντιμετωπίζομεν μαζὺ μετὰ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου αἰσθανόμεθα τὸν παλμὸν καὶ τὰς ἀνησυχίας, μετὰ τὴν ὑπευθυνότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ποιμένων Αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην ζωὴν τοῦ Ἔθνους.

Ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν ἐνεργειῶν τῶν κατὰ τόπους Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων, ἀναφερομένων

εἰς θέματα πίστεως καὶ ἠθικοῦ βίου, ἢ καὶ εἰς ἔθνικὰ θέματα.

Ἡ Ἱεραρχία ἐνέκρινε καὶ περιέβαλε μετὰ τὸ κύρος τῆς τᾶς πρωτοβουλίας καὶ δραστηριότητος τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, εἰς τὰς Ἐπαρχίας των, πρὸς περιφρούρησιν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ εὐσεβείας καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Καὶ ἐχάραξεν ἐνιαίαν γραμμὴν, πρὸς συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις, κατὰ τρόπον θετικόν καὶ ἀποτελεσματικόν, ἀλλὰ καὶ συνετὸν καὶ μετριοπαθῆ καὶ σύμφωνον πρὸς τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀποστόλου «βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι» (Ἐφεσ. ε' 15-16).

Ἀπευθύνει δὲ γενικὴν σύστασιν πρὸς τὸν πιστὸν λαόν τοῦ Κυρίου «στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε» (Β' Θεσ. θ' 15) καὶ μένετε πιστοὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Μητέρα τοῦ Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἔθνους. Ἀκολουθεῖτε πάντοτε τοὺς ποιμένας καὶ ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας «αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν

ύμῶν», ὡς ὑπεύθυνοι καὶ «ὡς λόγον ἀποδώσοντες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (Ἐβρ. ιγ' 17).

Ἄπο τὴν Πολιτείαν ἀναμένομεν, μὲ ἐμπιστοσύνην, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ ἐπιληφθῆ τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπισημαίνουμεν, καὶ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐπιβάλλεται διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

Εἶναι ἀνησυχητικὸν ὅτι ἐπιχειρεῖται εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἀλλοιώσεις τοῦ παραδοσιακοῦ μορφωτικοῦ ιδεώδους, καὶ μέσα εἰς αὐτοὺς τοὺς χώρους τῆς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ νὰ ὑποβαθμισθοῦν τὰ χριστιανικά του στοιχεῖα.

Τὰ ἴδια συμβαίνουν καὶ εἰς τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ ψυχαγωγίας, ἰδίως εἰς τὴν τηλεόρασιν, ὅπου προβάλλονται πολλὰ ἄσεμνα καὶ ἀκατάλληλα καὶ ἐνθαρρύνονται ἀπαράδεκτοι καταστάσεις, ὡς ὁ γυμνισμὸς καὶ ὁ ἀσύστολος ἠθικὸς ἐκτραχηλισμὸς. Προσβάλλονται δὲ καὶ πλήττονται ὁ ἱερός θεσμὸς τῆς οἰκογενείας καὶ αὐτὴ ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία.

Ἐξ ἄλλου, μέσα εἰς τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν ὑψώνει θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν ἡ ἀθεΐα. Καὶ οἱ αἰρετικοὶ ὀργιάζουν καὶ ἀνεμπόδιστοι ἀσκοῦν προσηλυτισμὸν, παρὰ τὰς συνταγματικὰς ἀπαγορεύσεις, ἰδίως δὲ οἱ χιλιασταὶ ἢ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωθᾶ καὶ ἐσχάτως οἱ διαδίδοντες ιδέας καὶ μεθόδους τῶν Ἀνατολικῶν θρησκείων, ἀποπλανῶντες νέους καὶ νέας εἰς φανταστικούς κόσμους καὶ δῆθεν παραδείσους.

Οἱ σώφρονες καὶ ὑπεύθυνοι ἄνθρωποι ἀνησχοῦν. Καὶ ἐρωτοῦν μὲ ἀγωνίαν· ποῦ θὰ φθάσωμεν;

Ὅταν μία μερὶς τῶν νέων παρασύρεται εἰς τὸν ἀναρχισμὸν καὶ τὸν μηδενισμὸν ὅταν ἄλλοι φθείρωνται μὲ τὴν ἀνεργίαν ὅταν τὰ ὀλέθρια ναρκωτικὰ ἐπιβουλεύουν τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν μας, ὅλα αὐτὰ εἶναι κακοὶ οἰωνοὶ διὰ τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος μας. Διὰ τοῦτο ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, καὶ καλεῖ ὅλους νὰ ἀνανήψουν πνευματικῶς.

Ἀπευθύνει, πρῶτον, ἓνα ἰδιαίτερον μήνυμα πρὸς τὴν νεότητα. Ἀκούσατε, νέοι καὶ νέαι, τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας. Θέλομεν νὰ γνωρίζετε ὅτι ἐγγίζει τὰς καρ-

δίας μας τὸ ὄλον πρόβλημά σας. Συμμερίζομεθα τὰς ἀνησυχίας καὶ τοὺς προβληματισμούς σας. Καὶ σὰς θεβαιώνομεν ὅτι εἴμεθα πλησίον σας· καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ μᾶς βλέπετε ὡς συμπαραστάτας. Μὴ μένετε μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας. Πλησιάσατε καὶ ἀκούσατε τὸ προσκλητήριον τοῦ Χριστοῦ· «δεῦτε πρὸς με... κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. ια' 28). Μὴ φοβεῖσθε τὰς ἠθικὰς δεσμεύσεις. Δὲν εἶναι δυσβάστακτον τὸ φορτίον τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. «Ἐρχου καὶ ἴδε», εἶπεν ὁ Κύριος· «ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἑλαφρόν ἐστι» (Ἰω. α' 47, Ματθ. ια' 30).

Ἀπευθύνομεν, ἀκόμη, μήνυμα ἐνότητος καὶ ὁμοψυχίας εἰς ὄλον τὸν λαόν. Μᾶς περιβάλλουν πολλοὶ ἐθνικοὶ κίνδυνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιτρέπουν τὴν περιπέτειαν τοῦ διχασμοῦ. Καὶ πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦν ὅλοι ὅτι ὁ «Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β' 14). Αὐτὸς θὰ μᾶς ἐνώσῃ, ἂν Τὸν γνωρίσωμεν καλλίτερα καὶ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας Του καὶ τῶν ἐντολῶν Του. Πρὸς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ προσκαλεῖ ὅλους ἡ Ἐκκλησία.

Τὸ μήνυμα ἡμῶν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, εἶναι μήνυμα ἐπιστροφῆς εἰς τὰς ρίζας καὶ τὰς παραδόσεις μας. Ὁ ἀποπροσανατολισμὸς καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ αἰτία τῆς ὅλης κακοδαιμονίας τῆς κοινωνίας.

Αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν —διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν διαμαρτυρίαν— παρέχει ἡ Ἐκκλησία, διὰ τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς, πρὸς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ, μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου· «ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν». Ἄς μὴ ὑπάρξῃ ἀπροθυμία καὶ ἄρνησις καὶ ἀπογοήτευσις, ὅτι «τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε» (Ἰω. γ' 11).

Οἱ ὑπογράφωντες ἐπίσκοποι καὶ τὸ περὶ ἡμᾶς ἱερατεῖον, ὁ ἀγωνιστικὸς ἐφημεριακὸς Κλῆρος καὶ οἱ πιστοὶ ἐν γένει ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Χριστοῦ καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου Του, ἐνώνομεν τὴν φωνὴν μας καὶ τὰς εὐχὰς μας, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν λαόν τὸ μήνυμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτη-

ρίας, ἡ φωνὴ τῆς χάριτος καὶ τῆς ἐλπίδος· «ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία» (Πράξ. δ' 12).

Ἄνευ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει μόνον τὸ χάος καὶ ἡ καταστροφή. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τὸν λαόν Της εἰς ἐπαγρύπνησιν. Διὰ τὴν μὴ προχωρήσῃ ἢ διάθρωσιν τῆς πίστεως. Νὰ μὴ ἀλλοιωθῇ ἢ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ ταυτότης τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Ἐ-

θνους ἡμῶν. Καὶ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀγωνίζεται ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, διὰ τὴν μὴ κρημνισθῇ ἢ παραμορφωθῇ τὸ ὠραῖον οἰκοδόμημα τῶν ἀγνῶν ἡθῶν τοῦ εὐγενοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντα τὸν λαόν τοῦ Κυρίου πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος Αὐτοῦ.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ἹΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

† Ὁ Ἀθηῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος
 † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος
 † Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας Τιμόθεος
 † Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος
 † Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης Βαρνάβας
 † Ὁ Εἰθνήσας καὶ Περιθεωρίου Ἀντώνιος
 † Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος
 † Ὁ Φωκίδος Χρυσόστομος
 † Ὁ Ἄρτης Ἰγνάτιος
 † Ὁ Ἀττικῆς Δωρόθεος
 † Ὁ Κορίνθου Παντελεήμων
 † Ὁ Φθιώτιδος Δαμασκηνός
 † Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Στέφανος
 † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος
 † Ὁ Παροναξίας Ἐπιφάνιος
 † Ὁ Λήμνου Παντελεήμων.
 † Ὁ Νικαίας Γεώργιος
 † Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου Δωρόθεος
 † Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Θεόκλητος
 † Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Σωτήριος
 † Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων
 † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυουρίας Θεόκλητος
 † Ὁ Δράμας Διονύσιος
 † Ὁ Πατρῶν Νικόδημος
 † Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος
 † Ὁ Σιδηροκάστρου Ἰωάννης
 † Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης Σεβαστιανός
 † Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἐορδαίας Αὐγουστίνος
 † Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἰερόθεος
 † Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων
 † Ὁ Ἐλασσῶνος Σεβαστιανός
 † Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Νικηφόρος
 † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ
 † Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Πάσχος
 † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλόπολεως Θεόφιλος
 † Ὁ Νέας Σμύρνης Χρυσόστομος
 † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντώνιος
 † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
 † Ὁ Καισαριανῆς, Βῶρωνος καὶ Ὑμητοῦ Γεώργιος

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς Προκόπιος
 † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Διονύσιος
 † Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς Ἀγαθόνικος
 † Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος Βαρθολομαῖος
 † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Σπυρίδων
 † Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς Δαμασκηνός
 † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμος
 † Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ Χριστόδουλος
 † Ὁ Χαλκίδος Χρυσόστομος
 † Ὁ Καστορίας Γρηγόριος
 † Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Κλεόπας
 † Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἀμβρόσιος
 † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος Ἀγαθάγγελος
 † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Παντελεήμων
 † Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου Σεραφεῖμ
 † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Τίτος
 † Ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος
 † Ὁ Ἰωαννίνων Θεόκλητος
 † Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
 † Ὁ Γρεβενῶν Σέργιος
 † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀμβρόσιος
 † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Ἀλέξιος
 † Ὁ Ζακύνθου Παντελεήμων
 † Ὁ Καρπενησίου Νικόλαος
 † Ὁ Χίου, Ψαρρῶν καὶ Οἰνουσῶν Διονύσιος
 † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Μελέτιος
 † Ὁ Κυθήρων Ἰάκωβος
 † Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Εὐστάθιος
 † Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Νικόδημος
 † Ὁ Ἠλείας Γερμανός
 † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεδαίδας Ἰερόνυμος
 † Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων
 † Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Μάξιμος
 † Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου Ἀλέξανδρος
 † Ὁ Μερκύρας καὶ Παξῶν Τιμόθεος
 † Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος
 † Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων Παντελεήμων

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(1 — 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984)

ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1984 συνήλθεν εἰς τακτικὴν Συνέλευσιν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Νόμου 590)1977 «περὶ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνεδρίας, ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει συνοδικοῦ, Σεβ. Μητροπολίτου

Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμονος, ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Σύεδροι.

Ἀρξαμένης τῆς Συνεδρίας, περὶ ὥραν 9.30', ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ προσεφώνησε τοὺς Σεβ. Συνέδρους, εἰπὼν τὰ ἐπόμενα:

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Δοξάζομεν τὸν Θεόν, ἅγιοι ἀδελφοί, διότι μᾶς ἠξίωσεν νὰ ἐπανασυναντηθῶμεν ἐνταῦθα, ὡς τακτικὴ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας μετὰ τριετίαν, ἀποφάσει αὐτῆς, καὶ ἐκφράζομεν διὰ τοῦτο ἰδιαιτέραν χαρὰν.

Διπλοῦς ὁ σκοπὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Συνόδου: Πρῶτον, ἡ πλήρωσις τῶν χρεουσοῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Ἐλευθερουπόλεως καὶ Ἐδέσσης, τῶν ὁποίων οἱ ἀδελφοὶ ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ κατὰ τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τοῦ Κυρίου καὶ ὧν ἡ μνήμη αὐτῶν ἔσται αἰωνία, καὶ δεύτερον, ἡ κατὰ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἐπεξεργασία καὶ ἀπὸ κοινοῦ μελέτη θεμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ εἰσηγηθῶσιν οἱ, κατ' ἀπόφασιν

τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου, ὀρισθέντες ἀδελφοί.

Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν τίποτε περισσότερον τὴν στιγμὴν αὐτὴν, εἰ μὴ μόνον νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν χαρὰν ἡμῶν, διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, νὰ ἀσπασθῶμεν ἕνα ἕκαστον ἀδελφὸν ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ καὶ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱεραρχίας διεξαχθῶσιν ἡρέμως καὶ ἐν πνεύματι ἀρμόζοντι εἰς ἐκκλησιαστικούς ἀνδρας, καθοδηγούμενους πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἀγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, οὕτινος τὴν ἐπίπνοιαν ἐπικαλούμεθα διὰ πάντας ἡμᾶς.

Εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω Προσφώνησιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἀντεφώνησεν ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας καὶ Ἀντιπρόεδρος

τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΣΕΒ. ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ Κ. ΙΑΚΩΒΟΥ

Μακαριώτατε,

Διερωμεύων, ὡς πρῶτος τῆ ἰάξει, συμφώνως τῷ Νόμῳ, τὰ αἰσθήματα τῶν ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν πὸν συγκροτοῦν τὸ ἱερὸν Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας, ἐκφράζω τὰς θεομᾶς εὐχαριστίας διὰ τοὺς καλοὺς λόγους πὸν εἶπατε διὰ τὸν ἐρχομὸν ὄλων ἐνιαυθὰ διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς σεπιῆς Ἱεραρχίας καὶ εὐχομαι νὰ προτανεύσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τῆς εὐρήνης καὶ τῆς ἐνότητος μεταξὺ ὄλων τῶν ἀδελφῶν εἰς ὅσα θὰ συζητηθοῦν καὶ θὰ ἀποφασισθοῦν διὰ τὸ καλὸν τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας, διότι εἶναι πανθομολογούμενον ὅτι αἱ ἡμέραι τὰς ὁποίας διερχόμεθα πορηαί εἰσι.

Καὶ κατὰ πρῶτον οἱ Ἱεράρχαι ὄλοι, τοὺς ὁποίους αὐτὴν τὴν σιγμὴν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, μετέχουν εἰς τὴν θλίβριν καὶ τὸν πόνον, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως σκέπτεσθαι, πὸν διηρημῆνευσεν ἡ Μακαριότης Σας ἐπὶ τῇ μεταστάσει εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, τόσων πεφιλημένων ἀδελφῶν ὡς εἶναι ὁ πρ. Θῆρας Γαβριήλ, ὁ Μηθύμνης Ἰάκωβος, ὁ Σερωῶν Κωνοταντῖνος, ὁ Κερκύρας Πολύκαρπος, ὁ Ναυπακτίας Δαμασκηνός, ὁ Ἐδέσσης Καλλίνικος καὶ ὁ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος. Οἱ ἀδελφοὶ εὐχονται νὰ λάβουν θέσιν οἱ ἀπελθόντες ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀειμνηστοὶ Ἱεράρχαι εἰς τοὺς οὐρανίους θαλάμους ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται.

Εἰς τὴν συνεδρίαν αὐτὴν θὰ γίνῃ ἡ πλήρωσις τῶν δύο χηρενουσῶν Ἱ. Μητροπόλεων. Ἐκαστος θὰ δώσῃ τὴν ψῆφον του. Εἴθε οἱ νέοι ἀδελφοὶ τοὺς ὁποίους θὰ ἀναδείξῃ ἡ ψῆφος τῶν Ἀγ. Ἀρχιερέων, νὰ ἀποβοῦν ἄξιοι τῶν κρισίμων περιστάσεων καὶ ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ καὶ ἡμῶν τῶν ἐκλεκτόρων.

Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἡ ὁποία κατηρτίσθη διὰ τῶν ἐπ' ἀριθμ. 2200)1139, 2613)1302 ἐγκυκλίων τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ ἐπ' ἀριθ. 2835)1416 ἐγγράφου αὐτῆς ἀναγράφονται καὶ ἄλλα θέματα ὡς εἶναι ἡ ἐγγραφή νέων εἰς τὸν Κατάλογον τῶν ἐκλογίμων, ἡ σύστασις ἱερῶν Προσκυνημάτων, ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐφημερίων καὶ διακόνων πρᾶγμα πὸν προέχει, ἡ ἐκθεσις πεπραγμένων ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, κατὰ τὴν παρελθούσαν τριετίαν 1981 - 1984, ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν οἰκουμένην Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἐνθρωπαϊκῆς Κοινότητος, ἀλλὰ τὸ μείζον τοῦτον καὶ τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον εἶναι ἡ ἴδρσις

Μεταπτυχιακῆς Σχολῆς ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Νομίζω ὅτι ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς διὰ τὸ θέμα τοῦτο ἡσχολήθη πρὸ δεκαετίας ἡ Ἱερά Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου κωρίου Ἱερωνύμου εἰς πολλὰς συνεδρίας εἰς ἃς μετείχον ὁ νῦν Προκαθήμενος καὶ ὁ ὑποφαινόμενος καὶ τινες ἄλλοι καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ ὁ σχετικὸς Νόμος τότε ἐδημοσιεύθη καὶ ἀπιμειωπίσαμεν τότε δύο δυσχερείας, πρῶτον τὴν ἀντίδρσιν τῶν καθηγητῶν τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν, τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ δευτέρον οἱ καθηγηταὶ πὸν ἐπελέγησαν διὰ τὴν Σχολὴν δὲν ἐδέχοντο νὰ χειροτονηθοῦν. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπεθύμει νὰ φέρον ὄλοι οἱ μέλλοντες νὰ διδάξουν εἰς τὴν Σχολὴν τὸ Ἱερατικὸν σχῆμα.

Μακαριώτατε, Ἀγιοὶ ἀδελφοί,

Ἐνας εἶναι ὁ Κύριος, ὁ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χριστός. Ἐν ὄνόματι αὐτοῦ συνεχόμεθα καὶ μία εἶναι ἡ γνώμη Του. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος σινοιστὰ εἰς τοὺς Ἐπισκόπους νὰ ταυτίζον τὴν γνώμην τῶν μετὰ τὴν γνώμην τοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτὸ, ἄλλως τε, γίνονται αἱ Σύνοδοι κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἐπίσκοποι ἐρευνοῦν καὶ ἀναζητοῦν τὴν γνώμην τοῦ Κυρίου, τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας καὶ συζητοῦντες ἐν εὐρήνῃ, ψηφίζον καὶ εἰς τὸ τέλος ἐπικραεῖ ἡ ψῆφος τῶν πλειόνων.

Εἴθε νὰ γίνῃ τοῦτο καὶ εἰς τὴν παροῦσαν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ πρὸς τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀμήν.

Ἀκολούθως ἐξελέγη τριμελὴς Ἐπιτροπὴ, διὰ τὰς ἀνακοινώσεις πρὸς τὸν Τύπον καὶ τὰ λοιπὰ μέσα ἐνημερώσεως, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Σαμοθράκης κ. Ἀνθίμου καὶ Ζακύνθου κ. Παντελεῆμονος, ὠρίσθη δὲ καὶ ἡ ἐκλογικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου καὶ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου.

Μετά ταῦτα ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία προέβη εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων, διὰ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τοῦτον 16 ἀρχιμανδριτῶν, ὁ δὲ Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, Σεβ. κ. Ἰερόθεος ὑπέβαλεν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας πρότασιν διὰ συζήτησιν τῶν θεμάτων περὶ οἰκουμενιστικῆς κινήσεως, περὶ γυμνισμοῦ καὶ περὶ τῆς ἐν γένει ἠθικῆς καταπτώσεως τῆς νεολαίας, ἣτις ὅμως δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Σώματος δεκτή.

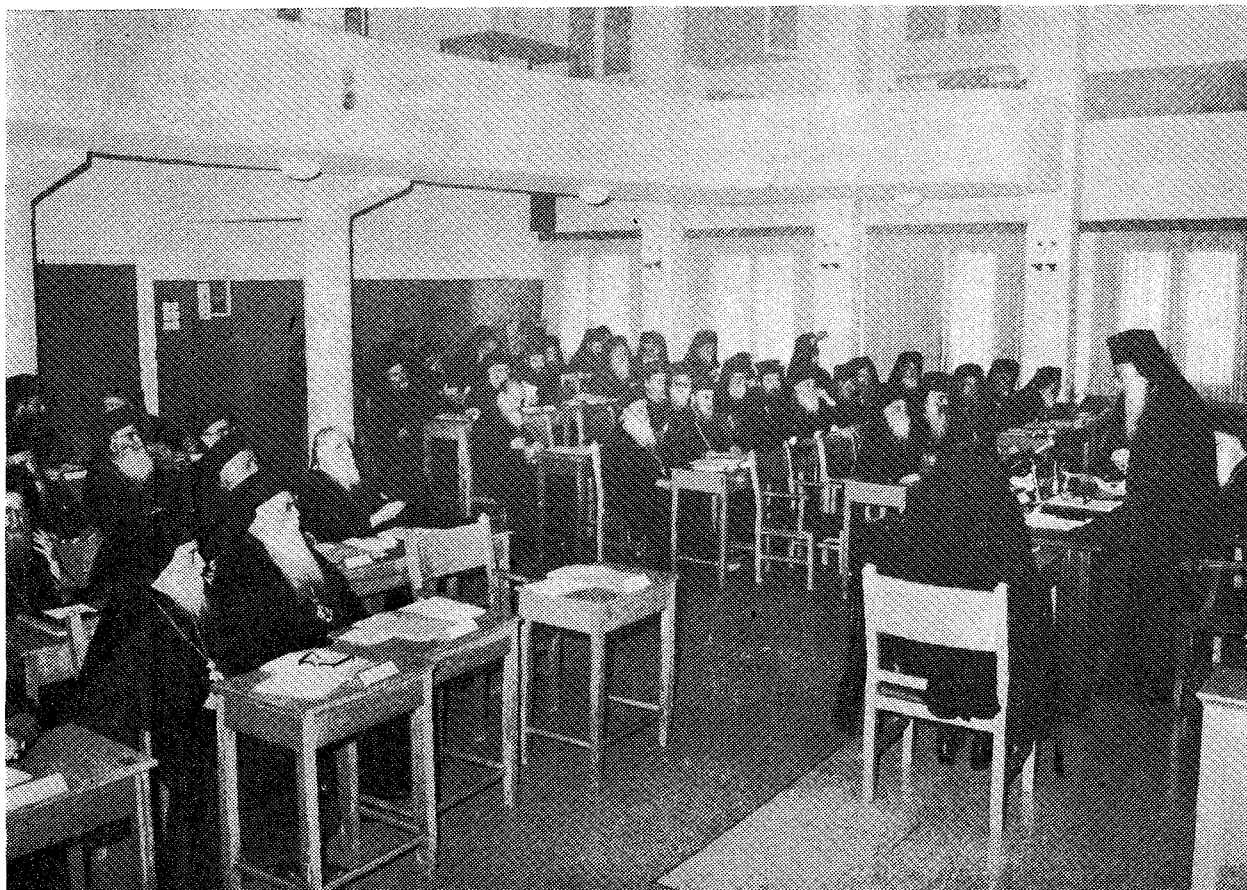
Εἶτα ἡ Ἱεραρχία προῦχώρησεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν χρεουστῶν Ἱ. Μητροπόλεων Ἐλευθερουπόλεως καὶ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, συμφώνως πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Κατὰ τὴν γενομένην μυστικὴν ψηφοφορίαν περὶ τῆς δι' ἐκλογῆς ἢ μεταθέσεως πληρώσεως τῶν ἀνωτέρω Ἱ. Μητροπόλεων, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ πλήρωσις γίνη δι' ἐκλογῆς, διὰ ψήφων 70 ἔναντι 4 διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἐλευθερουπόλεως καὶ διὰ ψήφων 62 ἔναντι 12 διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν

Ἐδέσσης. (Αἱ λεπτομέρειαι περὶ τῆς ἐπακολουθησάσης ἐκλογῆς τῶν δύο νέων Μητροπολιτῶν κατωτέρω ἐν σελ. 648 καὶ ἐξῆς).

ΤΡΙΤΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Μετά τὴν ἐναρκτήριον προσευχὴν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καὶ ἐπεκυρώθησαν, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁ Ἀρχιεπισκοπάρχης τῆς Ἱ. Συνόδου, πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης ἀνέγνωσεν, ἐντολῇ τοῦ Μακ. Προέδρου, τὴν ἔκθεσιν Πεπραγμένων τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου κατὰ τὴν τριετίαν 1981 - 84, ἣτις ἐνεκρίθη καὶ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας, ἀφοῦ προηγήθη συζήτησις ἐπ' αὐτῆς, καθ' ἣν ἔλαβον τὸν λόγον πολλοὶ Σύεδροι.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτὴν ἡ Ἱεραρχία ἀπεφασίσεν ὅπως τὸ Σῶμα συμπαρασταθῇ εἰς τὸ αἷτημα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ΟΔΕΠ διὰ τὴν τακτο-

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν συνεδρίαν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ποίησιν τοῦ ἐκκρεμοῦντος συνταξιοδοτικοῦ των θέματος.

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Γενομένης τῆς ἐναρκτηρίου προσευχῆς, ἤρχισεν ἡ Συνεδρία, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας, ἀτινα καὶ ἐπεκυρώθησαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, ἐγενικεύθη ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος βαπτίσεως ἢ μὴ τῶν τέκνων, τὰ ὅποια προέρχονται ἐκ γονέων οἵτινες ἐτέλεσαν πολιτικὸν γάμον. Πολλοὶ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν διετύπωσαν τὰς ἀπόψεις των. Ἐκ τῶν ἐκφραθεισῶν ἀπόψεων διεφάνη ὅτι ἡ πλειοψηφία τίθεται ὑπὲρ τοῦ νὰ βαπτίζωνται τὰ ἐκ πολιτικοῦ γάμου προερχόμενα τέκνα, ἀλλὰ ἀπόφασις δὲν ἐλήφθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἡμέρας αὐτῆς.

Πρὸς ὑλοποίησιν, ἐξ ἄλλου, τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν (2.10.84) ληφθείσης ἀποφάσεως, ἡ Ἱεραρχία ὥρισε τριμελῆ Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀρτης κ. Ἰγνατίου, Ἀττικῆς κ. Δωροθέου καὶ Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνοῦ, προκειμένου νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν ἀρμόδιον ἀναπληρωτὴν ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν κ. Τσοβόλαν καὶ νὰ τοῦ ἐπιδώσουν σχετικὸν ἔγγραφο τῆς Ἱεραῆς Συνόδου περὶ τοῦ συνταξιοδοτικοῦ προβλήματος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ΟΔΕΠ.

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Μετὰ τὴν προσευχὴν, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν

τῶν πρακτικῶν τῆς χθεσινῆς συνεδρίας, ἔγινε εὐρεία συζήτησις ἐπὶ διαφόρων θεμάτων καὶ μάλιστα περὶ τῆς βαπτίσεως ἢ μὴ τῶν ἐκ πολιτικῶν γάμων προερχομένων τέκνων. Ἠκολούθησε τὸ διάλειμμα καὶ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συνεδρίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Παντελεήμων εἰσηγήθη τὸ θέμα «Συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος», ἣτις παρατίθεται ὀλίγον κατωτέρω.

Πρὸ τοῦ τέλους τῆς συνεδρίας ὁ Μακ. Πρόεδρος κ. Σεραφεῖμ ἔθεσεν εἰς ὀνομαστικὴν ψηφοφορίαν τὸ ἐρώτημα «ἐὰν πρέπει νὰ βαπτίζωνται ἢ ὄχι τὰ τέκνα τῶν γονέων, οἱ ὅποιοι ἐτέλεσαν πολιτικὸν γάμον». Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν Ἱεραρχῶν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανὸς καὶ Ἰδρας κ. Ἰερόθεος ἔδωκαν ἀρνητικὴν ψήφον, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννης, Λευκάδος κ. Νικηφόρος, Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ, Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, Πειραιῶς κ. Καλλίνικος, Καρπενησίου κ. Νικόλαος καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς περαιτέρω μελέτης τοῦ θέματος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος ἐδήλωσεν «ἐπέχω», ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνος ἀπεχώρησεν τῆς αἰθούσης μὴ συμφωνήσας μετὰ τὸ ὅτι τὸ θέμα ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν καὶ δηλῶν ἐμμονὴν εἰς τὴν ἀπόψιν του νὰ μὴ βαπτίζωνται τὰ ἐκ πολιτικῶν γάμων προερχόμενα τέκνα. Οὕτω, κατὰ συντριπτικὴν πλειοψηφίαν ἡ Ἱεραρχία ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς βαπτίσεως τῶν ἐν λόγῳ τέκνων.

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Μακαριώτατε Πρόεδρε,

Σεβασμιώτατοι Σύεδροι,

Με δέος καὶ συστολή ἀνεβαίνω σήμερα, γιὰ πρώτη φορὰ ὡς εισηγητῆς, σ' αὐτὸ τὸ ἱερὸ βῆμα, γιὰ νὰ

ἐνημερώσω τὸ Σῶμα τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας γύρω ἀπὸ τὴν οἰκουμενικὴν συνεργασία καὶ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο τῶν Ἐκκλησιῶν στὸ χῶρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος καὶ τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας μας σ' αὐτὴ τὴν σημαντικώτατη διαχριστιανικὴ προσπάθεια. Τὸ δέος καὶ ἡ συστολή μου πηγάζουν ἀπὸ τὴν συναίσθησι ὅτι τὸ ἀνάστημά μου εἶναι πολὺ μικρὸ γιὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ τοῦ θέματος, ποῦ στὴν ῥοή τοῦ χρόνου τὸ ἐκόσμισαν μεγάλες ἀρχιερατικὲς μορφές τῆς νεώτερης ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς Πατρίδος μας καὶ τὸ ἀνέδειξαν ἔδρα βαθειᾶς θεολογικῆς γνώσεως καὶ ὀρθοδόξου μαρτυρίας, ἀμβώνα προφητικὸ, ἐπαλεῖ ἀγωνι-

στική, χαράσσοντας πάνω από αυτό τις γραμμές πλεύσεως της ιερής δλκιάδος της άγιωτάτης Έκκλησίας μας. Πειθαρχώ όμως με πνεύμα ταπεινώσεως και ύπακοης στην έντολή που μου έδόθη από την Διαρκή Έερά Σύνοδο και εκφράζοντας σ' Αύτην τις δλόθερες ευχαριστίες μου, για τό τιμητικό προς την έλαχιστότητα μου κέλευσμά Της, εισέρχομαι στην ανάπτυξη του θέματος της εισηγήσεώς μου, με την έλπίδα ότι οι σκέψεις που ακολουθούν θα οδηγήσουν σε προβληματισμούς, εκτιμήσεις, κρίσεις και αποφάσεις έπωφελείς για την μελλοντική πορεία της Έκκλησίας μας.

Α) Ίδρυσις, σκοπός, μέλη της Οικουμενικής Έπιτροπής των Έκκλησιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Είναι αυτονόητο ότι για να εκτιμήσουμε σωστά την συμμετοχή της Έκκλησίας της Ελλάδος στην Οικουμενική Έπιτροπή των Έκκλησιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας χρειάζεται να γνωρίσουμε, όσο γίνεται πιο αναλυτικά, τον σχετικά νεοσύστατο διεκκλησιαστικό αυτόν Όργανισμό και τό έργο του. Η προϊστορία της διαχριστιανικής συνεργασίας μέσα στα γεωγραφικά και πολιτικοκοινωνικά πλαίσια της Ένωμένης Ευρώπης ή της Ευρώπης των Δέκα συμπάπτει με την ίδρυσιν της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας διά της συνθήκης της Ρώμης (25 Μαρτίου 1957). Την πρωτοβουλία για μιá τέτοια συνεργασία στην άρχη δέν την ανέλαβαν επίσης οι Έκκλησίες αλλά μιá ομάδα χριστιανών υπαλλήλων στους διαφόρους Όργανισμούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ομάδα αυτή, στην οποία προσετέθησαν και μερικοί Πάστορες των Προτεσταντικών Κοινοτήτων της περιοχής των Βρυξελλών, κατόρθωσε να ιδρύση τό 1964 στην βελγική πρωτεύουσα, που είναι και ή επίσημη έδρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ένα Κέντρο, όπου κοινοτικοί υπάλληλοι διαφόρων χριστιανικών όμολογιών συνεκεντρώνοντο, αντήλλασαν τις απόψεις τους επάνω στα πνευματικά, κοινωνικά και επαγγελματικά προβλήματα που τους άπασχολούσαν και έκαναν από κοινού διαθήματα για την έπιτυχή αντιμετώπισή τους. Τό Κέντρο αυτό ώνομάσθη «Κέντρο Βρυξελλών για την Έκκλησία και την Κοινωνία». Βασική πρόθεσις των ιδρυτών του Κέντρου, πέρα από την αντιμετώπισιν των προσωπικών τους προβλημάτων, ήταν ή προσέλευσις της προσοχής των Έκκλησιών επάνω στις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και ήθικες συνέπειες της αναπτύξεως των ευρωπαϊκών οργανισμών και θεσμών. Τό Κέντρο των Βρυξελλών με την πάροδο του χρόνου εξελίχθη σε συμβουλευτικό όργανο των Προτεσταντικών κυρίως Έκκλησιών της Δυτικής Ευρώπης για την δραστηριότητα των Όργανισμών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και τό 1973 από τό Κέντρο αυτό συνεκροτήθη ένας νέος Όργανισμός που ώνομάσθη «Συμβουλευτική Έπιτροπή των Έκκλησιών για τους Ευρωπαϊκούς Όργανισμούς», με συμμετοχή όλων σχεδόν των Προτεσταντικών Έκκλησιών των Χωρών μελών της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας, καθώς και της Άγγλικανικής Έκκλησίας της Μεγάλης Βρετανίας.

Όστερα από δραστηριότητα λίγων χρόνων τό μέλη της πιο πάνω Έπιτροπής άπεφάσισαν να αφαιρέσουν από τον τίτλο της την λέξι «Συμβουλευτική», για να εκφράσουν την βούλησι των Έκκλησιών να αντιμετώπισουν τό ποικίλα προβλήματα των λαών της Ένωμένης Ευρώπης ενεργώντας όχι κατά τρόπο άπλως συμβουλευτικό, αλλά δυναμικό, εκφραζόμενο με την άνάληψιν συγκεκριμένων πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων. Η βούλησις αυτή των Προτεσταντικών Έκκλησιών ώδήγησε στην σύστασι, τό 1978, της «Οικουμενικής Έπιτροπής για την Έκκλησία και την Κοινωνία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» (ECCSEC), ως διεθνούς εταιρίας φιλανθρωπικών και μορφωτικών σκοπών, με έδρα τις Βρυξέλλες. Σύμφωνα με τό Καταστατικό της, που άνεγνωρίσθη επίσημα από τό Βελγικό Κράτος τον Ίανουάριο του 1981, στην Οικουμενική Έπιτροπή —έτσι θα την ώνομάζουμε στο εξής χάριν συντομίας— μπορούν να μετέχουν οι Έκκλησίες των Χωρών που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή που πρόκειται να ένταχθούν σ' αυτήν.

Έδώ σημειώνομε ότι ή Οικουμενική Έπιτροπή για την Έκκλησία και την Κοινωνία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ECCSEC) δέν πρέπει να συγχέεται με την Συνέλευσι (ή Συμβούλιο) των Ευρωπαϊκών Έκκλησιών (CEC), που ιδρύθη τό 1959 στο Nyborg της Δανίας και έχει την έδρα της στην Γενεύη. Σ' αυτή συμμετέχουν οι Έκκλησίες τόσο της Δυτικής όσο και της Άνατολικής Ευρώπης, πλην της Ρωμαιοκαθολικής, και λειτουργεί, σε επίπεδο Έκκλησιών, σαν ένωτικη γέφυρα στην πολιτικώς διηρημένη Ευρωπαϊκή Ήπειρο. Σκοπός της Οικουμενικής Έπιτροπής είναι:

α) Η μελέτη των θεμάτων που ανακύπτουν από την προβληματική των σχέσεων Έκκλησίας και Κοινωνίας μέσα στα γεωγραφικά και πολιτικοκοινωνικά πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σε συσχετισμό με τις δραστηριότητες των διεθνών Όργανισμών που καλύπτουν τον χώρο της Ένωμένης Ευρώπης.

β) Η σύστασις ομάδων έργασίας από εξειδικευμένα πρόσωπα, ανάλογα με την κατηγορία των θεμάτων.

γ) Η μετάδοσις πληροφοριών σχετικών με τό πιο πάνω θέματα στις Έκκλησίες και ή γνωστοποίησις, διδομένης της ευκαιρίας, της θέσεως των Έκκλησιών επί των θεμάτων αυτών στους Ευρωπαϊκούς Όργανισμούς.

δ) Η ευαισθητοποίησις και δραστηριοποίησις της κοινής γνώμης για την αντιμετώπισιν και επίλυσι των ήθικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, πολιτικών και οικονομικών προβλημάτων που άπασχολούν τους λαούς ή μεγάλες κοινωνικές ομάδες ή μειονότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και

ε) Η προσφορά κοινής μαρτυρίας των Έκκλησιών για τό πιο πάνω προβλήματα.

Τακτικά μέλη της Οικουμενικής Έπιτροπής ως τό

τέλος του 1983 ήταν οι Προτεσταντικές Εκκλησίες του Βελγίου, της Ολλανδίας, της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας ή Ευαγγελική Εκκλησία της Γερμανίας, ή Αγγλικανική Εκκλησία της Μεγάλης Βρετανίας και ή Ορθόδοξος Εκκλησία της Ελλάδος, για την συμμετοχή της οποίας θα μιλήσουμε πιο αναλυτικά στη συνέχεια. Στις Διασκέψεις της Οικουμενικής Επιτροπής, που γίνονται δύο φορές τον χρόνο, συνήθως ή μία τον χειμώνα και ή άλλη το καλοκαίρι, όλες οι πιο πάνω Εκκλησίες συμμετέχουν με τακτικούς μονίμους αντιπροσώπους.

Με παρατηρητές μετέχουν το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως, στην δικαιοδοσία του οποίου ανήκει κατά το πλείστον ή Ορθόδοξος Διασπορά της Δυτικής Ευρώπης, το Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών, ή Γραμματεία των Προτεσταντικών Εκκλησιών στο Συμβούλιο της Ευρώπης και ή Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Έδώ πρέπει να διευκρινίσουμε ότι ή Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία αποφεύγει γενικώς να μετέχει με τακτικούς αντιπροσώπους σε διεκκλησιαστικούς Οργανισμούς, όπου πρωτοστατούν οι Προτεσταντικές Εκκλησίες. Έτσι στο χώρο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχει αναπτύξει, παράλληλα προς την δραστηριότητα της Οικουμενικής Επιτροπής, μία αποκλειστικά ιδική της δραστηριότητα, μέσα στα πλαίσια της οποίας λειτουργεί και ή «Καθολική Υπηρεσία Πληροφορήσεως επί των Ευρωπαϊκών Προβλημάτων» (OCIFE), που βρίσκεται κάτω από την δικαιοδοσία του Ρωμαιοκαθολικού Επισκόπου του Στρασβούργου και προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στις Εκκλησίες της Δυτικής Ευρώπης, κυρίως στους τομείς της έρευνας και της πληροφορήσεως.

Στην Οικουμενική Επιτροπή μετέχουν επίσης, με την ιδιότητα του συμβουλευτικού μέλους, διάφοροι Οικουμενικοί Οργανισμοί και Διεκκλησιαστικές Επιτροπές της Δυτικής Ευρώπης, όπως ή «Ευρωπαϊκή Κοινότητα Έργασίας» (CET), ή οργανώσεις «Εκκλησία και Βιομηχανική Κοινωνία» (ECG), ή «Διεκκλησιαστική Επιτροπή για την Ευρωπαϊκή Μετανάστευση» (CE TMI), το «Συμβούλιο Εκκλησιών των Λατινικών Χωρών στην Ευρώπη», ή «Οικουμενική Ένωσις των Κέντρων Έρευνας και Συναντήσεως στην Ευρώπη», το «Συμβούλιο των Εκκλησιών της Ρηνανίας», το «Οικουμενικό Κέντρο Έρευνητικών Ανταλλαγών» (ERE) που έδρευε στο Ρότερνταμ, ή «Καθολική Υπηρεσία Πληροφορήσεως επί των Ευρωπαϊκών Προβλημάτων» (OCIFE), που την μνημονεύσαμε πιο πάνω, και άλλοι Οργανισμοί και Υπηρεσίες. Εκτός από τους Οργανισμούς αυτούς με την ιδιότητα επίσης του συμβουλευτικού μέλους μετέχουν στην Οικουμενική Επιτροπή και μερικές ανεξάρτητες Ομάδες Έργασίας, που αποτελούνται από εξειδικευμένους σε ώριμα θέματα επιστήμονες, όπως ή «Ομάδα Οικονομολόγων - Θεολόγων (Groupe Eco - Theo), ή «Ομάδα μελέτης των προβλημάτων αναπτύξεως», ή «Ομάδα μελέτης των υποθέσεων ατομικής ενεργείας», ή «Ομάδα Ευρωπαίων Συνδικαλιστών» και άλλες.

Τα Γραφεία της Οικουμενικής Επιτροπής στεγάζονται στο Οικουμενικό Κέντρο των Βρυξελλών, που βρίσκεται κοντά στο κτιριακό μεγαθήριο, όπου είναι εγκατεστημένες οι διάφορες υπηρεσίες της Κοινής Αγροάς.

Το πρόγραμμα των Διασκέψεων της Οικουμενικής Επιτροπής καταρτίζεται από την Εκτελεστική της Επιτροπή, που εκλέγεται από τα τακτικά μέλη κάθε τρία χρόνια και είναι πενταμελής. Η Εκτελεστική Επιτροπή αντιπροσωπεύει την Οικουμενική Επιτροπή, υλοποιεί τις αποφάσεις της, επεξεργάζεται τα θέματα των Διασκέψεων, με την βοήθεια εξειδικευμένων κατά θέμα προσώπων, και συντονίζει γενικώς όλες τις δραστηριότητες της Οικουμενικής Επιτροπής.

Η συνεχής παρουσία των Εκκλησιών στο χώρο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στα διάφορα Όργανά της εξασφαλίζεται με την Γραμματεία της Οικουμενικής Επιτροπής, επί κεφαλής της οποίας βρίσκεται ο Διευθυντής Μελετών και ο Εκτελεστικός Γραμματέας. Η Γραμματεία διατηρεί σταθερή έπαφή με τις διάφορες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και κυρίως με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission Europeenne), που έδρευε στις Βρυξέλλες, με το Συμβούλιο Υπουργών, που έδρευε στο Λουξεμβούργο, και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που έδρευε στο Στρασβούργο. Συνεργάζεται επίσης στενά με την Γραμματεία των Προτεσταντικών Εκκλησιών στο Συμβούλιο Ευρώπης.

Οι πόροι της Οικουμενικής Επιτροπής, από τους οποίους καλύπτει τις δαπάνες των Γραφείων, του Προσωπικού, της Γραμματείας, των Διασκέψεων, των δόσεων εκδόσεων και των ποικίλων άλλων δραστηριοτήτων της, προέρχονται από τις ετήσιες συνεισφορές των τακτικών μελών της. Ο Προϋπολογισμός της Οικουμενικής Επιτροπής για το έτος 1984 ανέρχεται σε 6.816.500 βελγικά φράγκα και για το 1985 σε 8.218.175. Απλά αυτά το μεγαλύτερο μέρος καταβάλλει ή Ευαγγελική Εκκλησία της Γερμανίας, που για το 1984 συνεισέφερε 3.860.000 βελγικά φράγκα και για το 1985 θα συνεισφέρει 4.260.000. Η συνεισφορά τής ίδιας μας Εκκλησίας για το 1984 καθωρίσθη σε 267.000 βελγικά φράγκα και για το 1985 σε 293.500.

B) Διεύρυνσις τής Οικουμενικής Επιτροπής.

Σημαντικό σταθμό στην πορεία της διαχριστιανικής συνεργασίας στο χώρο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας απέτελεσε ή Διάσκεψις που έγινε με πρωτοβουλία της Οικουμενικής Επιτροπής και με την συνεργασία της Ομοσπονδίας Ελβετικών Εκκλησιών στο Ίντεργλάκεν της Ελβετίας τον Οκτώβριο του 1982 και είχε ως θέμα την «Αποστολή των Εκκλησιών στην Δυτική Ευρώπη». Στην Διάσκεψι αυτή έλαβαν μέρος εκπρόσωποι των Εκκλησιών από 14 Ευρωπαϊκές χώρες, εκπρόσωποι 15 Οικουμενικών Οργανισμών και Διεκκλησιαστικών Επιτροπών, όπως του Παγκοσμίου Συμβου-

λίου τών Ἐκκλησιῶν, τῆς Συνελεύσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Διεκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Μετανάστευσι, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Κέντρου Ἐρευνητικῶν Ἀνταλλαγῶν καὶ ἄλλων, 12 Εἰδικοὶ (Ἐπιστημονικοὶ) Σύμβουλοι καὶ ἄλλοι. Τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἰντερολάκεν ἀπασχόλησε ἡ ἀντιμετώπισις ἐκ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς νέας καταστάσεως ποὺ δημιουργεῖται στὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὄλο καὶ περισσότερα θέματα, ποὺ ἀφοροῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὶς Ἐκκλησίες καὶ τοὺς λαοὺς τῶν διαφόρων Χωρῶν, μετασπίζονται σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο καὶ οἱ ἀποφάσεις γι' αὐτὰ τὰ θέματα ἐκφεύγουν ἀπὸ κάθε τοπικὸ ἔλεγχον, ἀφοῦ λαμβάνονται στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα, εἴτε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ (Kommission) τῶν Βρυξελλῶν, εἴτε ἀπὸ τὸ Συμβούλιον Ὑπουργῶν, εἴτε ἀπὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιον. Τὸ ἐσωτερικὸ Δίκαιο τῶν Χωρῶν ποὺ μετέχουν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα διαρκῶς καὶ σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ Δίκαιο τῆς Κοινότητος. Ἔτσι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα διαδραματίζει σημαντικὸ ρόλον στὴν διαμόρφωσι τῶν κοινωνιῶν τῶν δυτικοευρωπαϊκῶν Χωρῶν, ἡ δὲ ἐπίδρασις τῆς ἐπεκτείνεται καὶ πέρα ἀπὸ τὰ γεωγραφικὰ τῆς ὅρια. Αὐτὴ ἡ πραγματικότης ἐθεωρήθη ὅτι ἐπιβάλλει τὴν ἀγρυπνὴ παρακολούθησι καὶ τὴν μόνιμην παρουσίαν ἐκκλησιαστικῶν ἐκπροσώπων παντοῦ, ὅπου ὑφίστανται κέντρα ἀποφάσεων, δεσμευτικῶν γιὰ τὶς ἐπὶ μέρους κοινωνίες, καθ' ὅσον ἐὰν δὲν προλαμβάνωνται ἢ δὲν ἐπηρεάζωνται οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς στοὺς Διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ λήψιν τους, ὅποια δῆποτε ἐκ τῶν ὑστέρων διαμαρτυρία ἢ ἀντίδρασις τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὶς τοπικὰς Κυβερνήσεις θὰ εἶναι χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς ἐπηρεάζουν δεσμευτικὰ τὸ ἐσωτερικὸ Δίκαιο τῶν Κρατῶν.

Ὅστερα ἀπὸ πολλὰς συζητήσεις ἡ Διάσκεψις τοῦ Ἰντερολάκεν ὠδηγήθη στὸ συμπέρασμα ὅτι θὰ ἦταν ἐπιωφελὴς γιὰ τὶς Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης μίαν διεύρυνσιν τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ μετέχουν σ' αὐτήν, ὡς τακτικὰ μέλη, οἱ Ἐκκλησίες καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ποὺ δὲν μετέχουν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα, ὅπως π.χ. τῆς Ἑλβετίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Νορβηγίας, τῆς Φινλανδίας, ἀφοῦ καὶ οἱ ἐξωτερικὲς συνθήκες ἐπιβάλλουν καὶ τὸ Καταστατικὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπει αὐτὴ τὴν διεύρυνσιν. Ἀπεφασίσθη τελικὰ νὰ ζητηθῇ γραπτῶς ἡ γνώμη τῶν Ἐκκλησιῶν μελῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὑστερα ἀπὸ εἰσήγησιν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, ἀπήντησε ἀρνητικὰ στὸ ἐρώτημα περὶ διεύρυνσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐδικαιολόγησε τὴν ἀρνητικὴν θέσιν τῆς μὲ τὰ ἐξῆς ἐπιχειρήματα: α) Ἡ διεύρυνσις τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν ἀρχικὸ σκοπὸ τῆς, ποὺ εἶναι ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Χωρῶν μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, γιὰ τὴν ἀπὸ κοινῆς ἀντιμετώπισιν ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινωνικῶν θεμάτων μέσα στὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς

Κοινότητος. β) Μίαν τέτοιαν διεύρυνσιν θὰ ὠδηγήσῃ ἀναγκαστικῶς σὲ τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ πιθανὴν ἀλλοίωσιν τῆς ὑφῆς, τῆς δομῆς καὶ τοῦ σκοποῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο αὐτὴ συνεστήθη, καὶ γ) Ἡ ὑπαρξις τῆς Συνελεύσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (CEC), στὴν ὁποία ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μετέχει ἡ Ἐκκλησία Ἑλλάδος, καθὼς καὶ πολλὰς ἄλλες Ἐκκλησίες τῆς Δυτικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, καθιστᾷ περιττὴ τὴν συγκρότησιν, διὰ τῆς μελετωμένης διεύρυνσεως, ἐνὸς νέου διεκκλησιαστικοῦ εὐρωπαϊκοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ πιθανὴν τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἀνταγωνιστικότητος μεταξὺ τῶν δύο, ποὺ θὰ ἐπιφέρει σύγχυσιν καὶ ἀνωμαλία στὶς διεκκλησιαστικὰς σχέσεις τῆς Εὐρώπης.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὀρισμένα ἄλλα μέλη τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς διετύπωσαν ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν διεύρυνσιν τῆς. Παρὰ ταῦτα, στὴ Διάσκεψιν ποὺ ἔγινε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1983 στὶς Βρυξελλὰς ἀπεφασίσθη, κατὰ πλειοψηφίαν, ἡ διεύρυνσις τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφοῦ προηγουμένως ἐδόθησαν οἱ ἐξῆς διαβεβαιώσεις: α) Ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ μετὰ τὴν διεύρυνσιν τῆς θὰ δίνῃ τὴν προτεραιότητα καὶ τὸ κύριον βάρος τοῦ ἐνδιαφέροντός τῆς στὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος. β) Οὐδεμία ἀλλοίωσις τῆς ὑφῆς καὶ ἀπόκλισις ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ γίνῃ. γ) Ἡ διεύρυνσις δὲν ἔχει καθόλου τὴν ἐννοίαν ἀνταγωνισμοῦ μὲ τὴν Συνέλευσιν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ στενῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοσυμπληρώσεως τῶν δύο αὐτῶν εὐρωπαϊκῶν διεκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν. Ἐδηλώθη μάλιστα ὅτι ὑπῆρξε συμφωνία γιὰ τὴν συνεργασία καὶ τὶς σχέσεις μεταξὺ τῆς διηρυμμένης Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Συνελεύσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν σὲ κοινὴ συνάντησιν τῶν προεδρείων τους. Κατὰ τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1984 ἔγινε ἡ εἰσοδχὴ τῶν πρώτων νέων μελῶν, δηλ. τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλβετίας, τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας τῆς Αὐστρίας, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις καὶ λειτουργία Γραμματείας τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς στὸ Στρασβούργο, ὅπου ἐδρεύει τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιον καὶ ἄλλοι σημαντικοὶ εὐρωπαϊκοὶ Ὄργανισμοί, γιὰ τὴν καλύτερην παρακολούθησιν τοῦ ἔργου τους καὶ τὴν ἀποτελεσματικώτερην ἐκπροσώπησιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνώπιόν τους. Κατὰ δὲ τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἰουνίου 1984 ἡ «Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα» μετωνομάσθη «Εὐρωπαϊκὴ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν».

Γ) Τὸ ἔργο τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Πρὶν κάνουμε λόγον γιὰ τὸ ἔργο τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς χρειάζεται νὰ διευκρινίσουμε ὅτι αὐτὴ ἀσχολεῖται κυρίως μὲ κοινωνικά, οἰκονομικά καὶ πολιτι-

κά θέματα, που ανακύπτουν στον ευρωπαϊκό χώρο, και όχι με αυστηρώς θεολογικά και εκκλησιαστικά. Όμως αυτή η διευκρίνιση δεν έχει απόλυτη σημασία, αφού τα κοινωνικοπολιτικά θέματα έχουν όποσδήποτε την θεολογική τους διάσταση, όπως και τα θεολογικά ζητήματα έχουν τις κοινωνικοπολιτικές προεκτάσεις τους. Ένδεικτικώς αναφέρομε ότι τις Λιασκέφεις της Οικουμενικής Έπιτροπής απησχόλησαν κατά καιρούς θέματα όπως, η διατήρησης της πολιτιστικής ταυτότητας των λαών, η διεύρυνσις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και οι συνέπειές της, η οικονομική κρίσις, η ανεργία, η μόλυνσις του φυσικού περιβάλλοντος, οι συνέπειες από την εφαρμογή και εξάπλωσι της μικροηλεκτρονικής, η ειρήνη, ο άφοπλισμός, ο πυρηνικός κίνδυνος, η ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια, οι φυλετικές διακρίσεις, η καταπάτησις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κλπ. Από αυτό γίνεται φανερό ότι το έργο της Οικουμενικής Έπιτροπής καλύπτει εύρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων, που θα μπορούσαμε να κατατάξουμε σε τρεις τομείς. α) Της έρευνής, β) Της πληροφόρησης και γ) Της άσκήσεως έπιρροής στα κέντρα άποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

α) Στον τομέα της έπιστημονικής έρευνής των προβλημάτων που άπασχολούν τους λαούς της Ένωμένης Ευρώπης ή Οικουμενική Έπιτροπή έχει άναπτύξει, σε συνεργασία με το Οικουμενικό Κέντρο Έρευνητικών Άνταλλαγών, που έδρεύει στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας, μία αξιόλογη δραστηριότητα, που τα άποτελέσματά της προσφέρουν πολύτιμες ύπηρεσίες όχι μόνο στις Έκκλησίες αλλά και σ' αυτούς ακόμα τους άρμόδιους κατά θέματα Οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η έρευνητική έργασία και η σύνταξις μελετών γίνονται από Ομάδες Έργασίας, στις όποιες συμμετέχουν ειδικοί έπιστημονικοί σύμβουλοι, κοινωνιολόγοι, οικονομολόγοι, στατιστικολόγοι, φυσικοί και άλλοι. Άν βασική προϋπόθεσις για την έπίλυσι όποιοδήποτε προβλήματος είναι η βαθειά και πλήρης γνώσις του ίδιου του προβλήματος, μία τέτοια έρευνητική δραστηριότητα άποτελεί σημαντικό βήμα στην έπίλυσι των ευρωπαϊκών προβλημάτων. Δείγμα της σοβαρότητας της έργασίας της Οικουμενικής Έπιτροπής στον τομέα της έπιστημονικής έρευνής των ευρωπαϊκών προβλημάτων είναι τα πορίσματα της μελέτης επάνω στο μεγάλο θέμα της διεύρυνσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, με την εισδοχή σ' αυτήν της Ελλάδος, που έγινε τον Ιανουάριο του 1981 και με την εισδοχή της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, που θα έπακολουθήση. Πολλά από όσα έπισημαίνονται στην πύ πάνω έρευνα, που έγινε μεταξύ του 1979 και του 1980, τα βλέπομε σήμερα πραγματοποιημένα με μαθηματική ακρίβεια. Χαρακτηριστικώς σημειώνομε, πέρα από τις χρηματικές έπιχορηγήσεις και τα πολιτικά ώφελη, τις έξής έπισημάνσεις από το πόρισμα της σχετικής μελέτης, που περιλήφης του, με την μορφή έπιστολής, έστάλη από το Οικουμενικό Κέντρο Έρευνητικών Άνταλλαγών του Ρότερνταμ στις Ευρωπαϊκές Έκκλησίες: 1) Οι Χώρες που πρόκειται να γίνουν δεκτές στην Ε.Ο.Κ., έπειδή εύρισκονται σε πολύ χαμηλότερη οίκο-

νομική στάθμη από τις Χώρες μέλη της Κοινότητας, θα άντιμετωπίσουν σοβαρές δυσκολίες, καθ' όσον το σύστημα των έλευθέρων άνταλλαγών έχει την τάσι να εύνη τις οικονομικώς ισχυρότερες χώρες εις βάρος των οικονομικώς άσθενεστέρων. Οι μικρές βιομηχανίες, οι παραδοσιακές βιοτεχνίες και ώρισμένοι τομείς της γεωργίας στις νέες χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ. θα δεχθούν πλήγματα από τον άνταγωνισμό με τις μεγάλες έπιχειρήσεις της Κοινής Άγοράς. 2) Τα ολιγώτερο προνομίουχα κοινωνικά στρώματα θα ύποστούν κυρίως τις δυσμενείς συνέπειες της διεύρυνσεως, καθ' όσον θα άντιμετωπίσουν ακόμα μεγαλύτερο πληθωρισμό και άνεργία. Η μηχανοποίησης ίδιως της γεωργίας θα αφήση χωρίς έργασία πλήθος ανθρώπων, που δεν θα μπορεί να τους άπορροφήση ή βιομηχανία, έστω και άναπτυσομένη. 3) Η χειροτέρευσις των συνθηκών προσφοράς έργασίας θα οδηγήση σε ένα κύμα μεταναστεύσεων από τον Νότο προς τον Βορρά της Ευρώπης, άν λάβη κανείς ύπ' όψη την έλευθέρα κυκλοφορία έργατικού δυναμικού μέσα στους κόλπους της Ε.Ο.Κ. Η αύξησις του ρεύματος αυτών των μεταναστεύσεων θα πολλαπλασιάση τα κοινωνικά, ταξικά και ήθικά προβλήματα των μεταναστών έργατών στις χώρες που θα τους δεχθούν. 4) Η ταχεία οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξις των χωρών της Κοινότητας συνοδεύεται από τεράστια προβλήματα κοινωνικά και οικολογικά. Η Ελλάδα, ή Ισπανία και ή Πορτογαλία γνωρίζουν ήδη τα δυσμενή άποτελέσματα αυτής της ανάπτυξεως. Η οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξις που έπραγματοποιήθη σ' αυτές τις Χώρες, κατά την δεκαετία κυρίως 1966 - 1976, είχε ως συνέπεια τον πολλαπλασιασμό και την άλματώδη αύξησι των βιομηχανικών κέντρων εις βάρος των περιφερειακών περιοχών. Το γεγονός αυτό κατέστησε δύσκολες τις συνθήκες ζωής στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως λ.χ. ή Άθήνα, έδημιούργησε μία ισχυρή κοινωνική διαφοροποίηση και μία νοστροπία, που στρέφεται όλο και περισσότερο προς την κατανάλωσι και τις άνέσεις, εις βάρος του ενδιαφέροντος προς τις παραδοσιακές κοινωνικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές αξίες. Ίδιαίτερος άνησυχητικό φαινόμενο είναι ο άποπροσανατολισμός των νέων. Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας άπειλεί να έπιδεινώση αυτές τις τάσεις, που άπορρέουν από ένα τύπο ανάπτυξεως, ο όποιος όλο και περισσότερο μάς άπογοητεύει.

Στην ίδια μελέτη, επάνω στη διεύρυνσι της Ε.Ο.Κ., αξιόλογες είναι έπίσης οι παρατηρήσεις για τις σχέσεις της Ευρώπης με τις Χώρες του Τρίτου Κόσμου και κυρίως αυτές που περιβάλλουν τις νότιες και άνατολικές άκτες της Μεσογείου, καθώς και οι έπισημάνσεις γύρω από την ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια.

Χρειάζεται ακόμα να σημειώσουμε ότι ή Οικουμενική Έπιτροπή, πέρα από την διερεύνησι των ευρωπαϊκών προβλημάτων, δεν έχει έτοιμες λύσεις και συνταγές να προσφέρη στις Έκκλησίες. Το γεγονός όμως ότι οι έρευνές της οδηγούν τις Έκκλησίες σε σωστές εκτιμήσεις της σημερινής ευρωπαϊκής πραγματικότητας

και σε χρήσιμους προβληματισμούς επάνω σ' αυτήν είναι μια θετική και αξιολογός προσφορά.

6) Σημαντικό είναι το έργο της Οικουμενικής Επιτροπής και στον τομέα της πληροφόρησης, που δικαίως θεωρείται από τους πιο σπουδαίους στη ζωή των συγχρόνων κοινωνιών. Η συγκέντρωση και μετάδοσις πληροφοριών επάνω σε κάθε θέμα που ενδιαφέρει τις Εκκλησίες και τους λαούς της Ένωμένης Ευρώπης γίνεται από Ομάδα εξειδικευμένων προσώπων και πάντοτε σε συνεργασία με τα εκκλησιαστικά κέντρα πληροφόρησης, που λειτουργούν στον δυτικοευρωπαϊκό χώρο, όπως η «Καθολική Γηρεσία Πληροφόρησης επί των Ευρωπαϊκών Προβλημάτων» (OCIFE) και άλλα, και έχει διπλή κατεύθυνσι. Τόσο από το κέντρο στην περιφέρεια, όσο και από την περιφέρεια στο κέντρο.

Στόχος αυτής της δραστηριότητος είναι, αφ' ενός μὲν ἡ ἐνημέρωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὰ κοινωνικά, οἰκονομικά, πολιτικά, πολιτιστικά, ἠθικά κ.λπ. προβλήματα που ἀνακύπτουν ἐν τῷ ἐυρωπαϊκῷ χώρῳ, καθὼς καὶ ἐπὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν Ὄργανισμῶν καὶ τῶν Ὄργάνων τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, πού ἀφοροῦν ἐπὶ τὰ προβλήματα αὐτά, καὶ ἡ εὐαισθητοποίησις τόσο τῶν Ἐκκλησιῶν ὅσο καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἐπὶ τὰ ἐυρωπαϊκά προβλήματα καὶ τὸν τρόπο τῆς ἀντιμετωπίσεώς τους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ γνωστοποίησις στοὺς ἀρμοδίους πολιτικούς φορεῖς τῆς Κοινότητος τῶν θέσεων τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὰ ἐυρωπαϊκά προβλήματα καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀντιδράσεων ἐπὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν τῶν φορέων.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποδίδει μεγάλη σημασία ἐν τῷ τομέα τῆς πληροφόρησης, γι' αὐτὸ καὶ συνεχῶς ὀργανώνει καλύτερα καὶ διεκτείνει τὸ δίκτυο πληροφόρησής της. Πόσο δὲ ἰκανοποιητικὰ λειτουργεῖ αὐτὸ τὸ δίκτυο φαίνεται ἀπὸ τὸ ἐξῆς γεγονός: Ὅταν σὲ μία ἀπὸ τὰς Διασκέψεις τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ 1980, συνεζητεῖτο τὸ θέμα τῆς διεκτείνσεως τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, ἡ Ὄμάδα Ἐργασίας πού εἶχε ἀναλάβει τὴν ἐπεξεργασία αὐτοῦ τοῦ θέματος ἐγνώριζε τόσο καλὰ τὴν ἐλληνικὴν πραγματικότητα, ὥστε προεκάλεσε τὴν ἐκπληξί μας. Τὰ μέλη τῆς Ὄμάδος ἦταν ἀπολύτως κατατοπισμένα ὄχι μόνον γιὰ τὰς πολιτικὰς ἀπόψεις καὶ ἀντιθέσεις πού ἐξεφράσθησαν ἐν τῷ ἐλληνικῷ χώρῳ γύρω ἀπὸ τὴν ἔνταξι τῆς Χώρας μας ἐν τῇ Κοινότητι, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν θέσι πού πήρε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ γιὰ τὰς ἐπιφυλάξεις πού ἐξεδήλωσαν ὀρισμένοι Ἱεράρχες ἐπὶ τὸ θέμα τῆς ἐντάξεως. Ἐγνώριζαν ἀκόμη τὴν σχετικὴν ἀρθρογραφία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ παρεκκλησιαστικοῦ Τύπου, καθὼς καὶ τὰς εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις ἐπὶ τῆς Συνεδρίας τῆς Ἱεραῦς Συνόδου. Ἡ εἰσηγήσις μάλιστα πού ἔκαμε ἐπὶ τὸ 16 Μαΐου 1979 ἐν τῇ Διαρκῇ Ἱεραῖ Ἱερατικῇ Σύνοδῳ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμος μὲ θέμα «ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας γιὰ τὴν ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Ε.Ο.Κ.» συμπεριελήφθη μεταφρασμένη, μαζί μὲ ἄλλες μελέτες καὶ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ ἐλληνικοῦ ἡμερησίου

καὶ περιοδικοῦ Τύπου, σὲ ἓνα τόμο, πού ἐξέδωκε ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ, μὲ τὴν συνεργασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Κέντρου Ἐρευνητικῶν Ἀνταλλαγῶν τοῦ Ρόττερνταμ, σὲ δύο γλώσσες, ἐν τῇ ἀγγλικῇ καὶ τῇ γαλλικῇ, ἀναφερόμενο ἐν τῇ διεκτείνσῃ τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ ἰδιαίτερος ἐν τῇ ἔνταξι σ' αὐτὴν τῆς Ἑλλάδος.

Στὸ πληροφορικὸ ἔργο τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐντάσσεται καὶ ἡ ἐκδοτικὴ δραστηριότητά της, πού μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου γίνεται μεγαλύτερη. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκδοσί τῶν μετὰ εἰδικῆς μελέτης, μεταφρασμένους ἐπὶ τρεῖς κύριες ἐυρωπαϊκῆς γλώσσας, ὅπως ἡ ἐκδοσίς δύο τόμων μὲ τὸν τίτλο «Dossier sur l'elargissement», πού ἀναφέρονται ἐν τῇ διεκτείνσῃ τῆς Κοινότητος καὶ συγκεκριμένως ὁ πρῶτος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐκάναμε λόγο πρὸ πάντων, ἐν τῇ ἔνταξι ἐν τῇ Ε.Ο.Κ. τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ δεύτερος ἐν τῇ ἔνταξι τῆς Πορτογαλίας, καὶ περιέχουν ἀπόψεις ἐπὶ τῆς διεκτείνσεως τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος προερχόμενες κυρίως ἀπὸ τὰς ἐνδιαφερόμενες Χώρες, ἡ Γραμματεία τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκδίδει δύο φορές τὸν χρόνο εἰδικὸ φυλλάδιον, ἐπὶ τὰ ἀγγλικά, γερμανικά καὶ γαλλικά, πού περιλαμβάνει ἓνα εἶδος ἀπολογισμοῦ τῶν δραστηριοτήτων της, καθὼς καὶ σύντομη περιγραφή τῆς δράσεως τῶν διαφόρων ἐυρωπαϊκῶν ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν, μὲ τοὺς ὁποῖους ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκειται σὲ στενὴν συνεργασία. Τὸ Φυλλάδιον αὐτὸ ἔχει τὸν τίτλο «Bulletin d'information = Δελτίον Πληροφόρησης» καὶ ἀποστέλλεται δωρεάν σὲ ὅσους τὸ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Γραμματεία. Ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκδίδει ἐπίσης ἓνα ἐβδομαδιαῖον φυλλάδιον μὲ τὸν τίτλο «News Brief = Σύντομος Εἰδήσεις», πού ἀναφέρεται συνοπτικὰ ἐπὶ τὰ σημαντικὰ θέματα πού ἀπασχολοῦν τὴν Ἐυρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, καθὼς καὶ ἐπὶ τὰς δραστηριότητες τῶν Κοινοτικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν ἐπὶ τὰς αὐτὰ θέματα. Πρέπει νὰ μνημονεύσουμε ἀκόμη καὶ ὀρισμένες ἀξιολογέες περιπτωσιακῆς ἐκδόσεις, πού ἀναφέρονται ἐπὶ θέματα τῆς τρεχούσης ἐυρωπαϊκῆς ἐπικαιρότητος, ὅπως τὰ φυλλάδια γιὰ τὴν Ἐνεργειακὴν κρίσι, γιὰ τὴν Φτώχεια καὶ τὴν Ἐξάρτησι ἐν τῇ Ἐυρωπαϊκῇ Κοινότητι, γιὰ τὴν ἐνημέρωσι τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὰς Ἐυρωεκλογὰς τοῦ 1984 καὶ ἄλλα.

γ) Ὁ τρίτος τομεὺς τοῦ ἔργου τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπαφῇ καὶ ἐπικοινωνίᾳ τῶν Ἐκκλησιῶν μὲ τοὺς Κοινοτικούς Ὄργανισμούς. Αὐτὴ ἡ ἐπαφή γίνεται τόσο ἐπὶ ἐπίπεδο ὑπηρεσιῶν ὅσο καὶ ἐπὶ ἐπίπεδο προσώπων καὶ ἔχει ὡς στόχον νὰ περάσῃ τὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τὰ διάφορα ἐυρωπαϊκά θέματα μέσα στοὺς Ὄργανισμούς καὶ τὰ Ὄργανα τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Κοινότητος καὶ νὰ ἐπηρεάσῃ ὑπὲρ τῶν θέσεων αὐτῶν τὰς ἀποφάσεις τους. Ἄν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Κοινότητος, τόσο ἐπὶ τὰ κατώτερα ὅσο καὶ ἐπὶ τὰ ἀνώτερα κλιμάκια, καὶ πολλὰ μέλη τοῦ Ἐυρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καὶ τῶν Ἐυρωπαϊκῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι ἐνεργὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἢ, σὲ ὀρισμένους ὄχι σπάνιες περιπτώσεις, ἔχουν καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, ἀντιλαμ-

βάνεται ποιά αποτελέσματα μπορεί να έχει αυτή ή επαφή και επικοινωνία.

Η παρουσία των Εκκλησιών, δια της Οικουμενικής Επιτροπής και των άλλων ευρωπαϊκών εκκλησιαστικών Οργανισμών και Οργανώσεων, είναι αισθητή και συχνά αποτελεσματική σε όλα τα επίπεδα των δραστηριοτήτων της Κοινότητας και των Οργάνων της. Σε πολλές περιπτώσεις οι Εκκλησίες ασκούν πίεση στα κέντρα αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τα επηρεάζουν, πάντοτε υπέρ του δικαίου και της ηθικής, όχι μόνο με επίσημα διαβήματα στους αρμόδιους κοινοτικούς παράγοντες, αλλά και με διαφώτισι και κινητοποίηση της κοινής γνώμης, μέσα στα πλαίσια της προφητικής αποστολής της Εκκλησίας στον κόσμο. Έτσι π.χ., με την δραστική παρέμβασι των Εκκλησιών, αναγκάστηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα να θεσμοθετήσει μέτρα υπέρ των συνθηκών εργασίας και αμοιβής των μεταναστών εργατών της Δυτικής Ευρώπης και να σταματήσουν, στο μέτρο του εφικτού, οι άδικες και απαράδεκτες διακρίσεις ανάμεσα στους γηγενείς και στους ξένους εργάτες. Επίσης, σημαντικό ρόλο διεδραμάτισαν οι Ευρωπαϊκές Εκκλησίες για την απόφασι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπέρ των αγνοουμένων της Κύπρου, για την συζήτησι στο Συμβούλιο της Ευρώπης του θέματος της καταπατήσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θρησκευτικών διωγμών των εθνικών μειονοτήτων στην Κωνσταντινούπολι και στην Βόρειο Ήπειρο, καθώς και για την πρόσφατη (Απρίλιος 1984) απόφασι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να τεθή σε κίνησι ή δικαστική εξουσία εναντίον της προσηλυτιστικής δραστηριότητος της θρησκευτικής αίρέσεως των λεγομένων Παιδιών του Θεού του Κορεάτη Sun Myung Moon.

Ζωηρό είναι το ενδιαφέρον της Οικουμενικής Επιτροπής των Εκκλησιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την διατήρησι της πολιτιστικής ταυτότητος των ευρωπαϊκών λαών και εργώδης ή προσπάθεια της για να ληφθούν αποφάσεις από τα αρμόδια Κοινοτικά Όργανα στα θέματα των πυρηνικών εξοπλισμών, της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, της ανεργίας, των φυλετικών διακρίσεων. Σχετικώς με το τελευταίο αυτό θέμα οι Εκκλησίες ζητούν από την Ε.Ο.Κ. να διακόψη τις εμπορικές συναλλαγές της με την Ναμίπια και την Νότιο Αφρική, και κυρίως την εισαγωγή ουρανίου από αυτές, ώστε να ασκήση με το τρόπο αυτό πίεσι στις Κυβερνήσεις των Χωρών αυτών για να αναθεωρήσουν την πολιτική των φυλετικών διακρίσεων εναντίον της πλειοψηφίας των μαύρων, που εφαρμόζουν. Δεν μπορεί κανείς να ισχυρισθῆ ότι μία τέτοια προσπάθεια είναι έξω από την αποστολή των Χριστιανικών Εκκλησιών στον σύγχρονο κόσμο.

Η συνεχής επαφή και επικοινωνία των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών με τους Οργανισμούς και τις Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εξασφαλίζεται με τις δύο Γραμματείες της Οικουμενικής Επιτροπής, των Βρυξελλών και του Στρασβούργου. Έχει δὲ τόση σπουδαιότητα αυτή ή επαφή και επικοινωνία, όχι μόνο

για τις Εκκλησίες αλλά και για την ίδια την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ώστε ή τελευταία την ενθαρρύνει και την ενισχύει όλο και περισσότερο.

Δ) Η συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Οικουμενική Επιτροπή συμπύπτει με την ένταξι της Χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την ώθησι γι' αυτή την συμμετοχή έδωσε ή επιστολή που απηύθυνε στις 27 Φεβρουαρίου 1979 ο Μακαριώτατος Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Σεραφείμ, προς τους Αρχηγούς των Εκκλησιών των Χωρών μελών της Κοινότητος, με την όποια τους καλούσε σε μιὰ υπεύθυνο επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των Εκκλησιών, για την από κοινού μελέτη των προβλημάτων των λαών της Ενωμένης Ευρώπης και την κατάρτισι κοινών προγραμμάτων προς αντιμετώπισι αυτών των προβλημάτων. Ο Μακαριώτατος, μεταξύ άλλων, έγραφε: «Βεβαίως ή συνεργασία αυτή δεν θα αφορά εις τον θεολογικόν διάλογον, δεδομένου ότι δι' αυτόν την πρωτοβουλία και την ευθύνη, από πλευράς Ορθοδοξίας, έχει τὸ Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον, τὸ όποῖον είναι ή κορυφή της Ορθοδοξίας και ή Εκκλησία της Ελλάδος εύλαβῶς ακολουθεῖ. Δεν θα αφορά, επίσης, εις θέματα αναγόμενα εις τον πολιτικόν χῶρον, διότι αυτά τα χειρίζεται ή Ἑλληνική Κυβέρνησις ὡς εκπρόσωπος του Ἑλληνικού λαού και ή Εκκλησία της Ελλάδος, κατά μακρὰν παράδοσιν, οὐδέποτε υπεισέρχεται εις τὰ της Πολιτείας. Πλὴν ὅμως τὰ περιθώρια δια την επικοινωνία και συνεργασία των Χριστιανικών Εκκλησιών εν τῇ Κοινότητι παραμένουν ευρύτατα και περιέχουν πολλούς τομείς. Ενδεικτικῶς αναφέρονται: 1) Ὁ πολιτιστικὸς τομεύς, δηλαδή, ή ἀμοιβαία προσπάθεια και ἀλληλοβοήθεια δια την διαφύλαξιν, διατήρησιν και ἀξιοποίησιν της πνευματικῆς κληρονομίας της Χριστιανικῆς Ευρώπης. 2) Ὁ κοινωνικὸς τομεύς, δηλαδή, ή διακονία της Μητρότητος, της Νεότητος και των Ἡλικιωμένων, όπου αἱ σύγχρονοι κοινωνικαί και οἰκολογικαί συνθήκαι ἐξειδικεύουν τὰ προβλήματά των. 3) Ὁ ποιμαντικὸς τομεύς, δηλαδή, ή αντιμετώπισις των ποιμαντικῶν προβλημάτων, τὰ όποια δημιουργοῦν αἱ μαζικαί μετακινήσεις πιστῶν, οἱ όποιοι διακινοῦνται ὡς τουρίσται, φοιτηταί, σπουδασταί, εργαζόμενοι. 4) Ὁ πολιτισμικὸς τομεύς, δηλαδή, ή συνεργασία των Εκκλησιῶν της Κοινότητος, ἐν πνεύματι καλῆς θελήσεως, δια την δημιουργίαν ἀτμοσφαιρας ἐνότητος μεταξύ των λαῶν της Ευρώπης, ή όποια θα ἐξαλειψῆ από την μνήμη των ὅτι τους ἐχώριζε εις τὸ παρελθόν και θα ἐδραιωσῆ την κοινήν Ευρωπαϊκήν Συνείδησιν, ἥτις στηρίζεται εις τὰς ἀρχαιοελληνικὰς ρίζας και τὸν Χριστιανισμόν». Ο Μακαριώτατος κατέληγε με την πρότασι της δημιουργίας ἐνός «Διαχριστιανικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Κοινότητος», που θα μπορούσε να αποτελέση την ἀπαρχή μιᾶς στενωτέρας, ἀδελφικῆς, διαχριστιανικῆς διακονίας στον χῶρο της Ευρώπης.

Ἡ ἐπιστολή τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἔγινε εὐμενῶς ἀποδεκτή ἀπό τις Ἐκκλησίες τῶν Χωρῶν τῆς Κοινότητος καὶ ἰδιαίτερος ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Βρυξελλῶν, πού εἶχε ἤδη ἀρχίσει ἀπὸ ἐτῶν τὴν διαχριστιανικὴ συνεργασία στὸν ὅρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ στὶς προτάσεις τοῦ Μακαριωτάτου ἀνεγνώρισε πολλὲς ἀπὸ τίς ἰδικές της πρωτοβουλίες καὶ δραστηριότητες. Ἔτσι ὁ Πρόεδρος τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκάλεσε ἐπίσημως τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ μετέσχη στὴν εὐρωπαϊκὴ διαχριστιανικὴ συνεργασία, πού εἶχε ἀρχίσει, καὶ ἐζήτησε νὰ σταλῆ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν Διάσκεψι τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς πού θὰ ἐγίνετο ἀπὸ 29 ἕως 30 Νοεμβρίου 1979 στὶς Βρυξέλλες. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησι καὶ ἀνέθεσε στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κορίνθου κ. Παντελεήμονα νὰ ἐκπροσωπήσῃ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν πῶ πάνω Διάσκεψι καὶ νὰ κἀνῃ μίαν γενικὴ «κατόπτευσι τοῦ ἐδάφους» τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ὥστε νὰ ἀποφασισθῆ ἐπίσημως ἡ συμμετοχὴ ἢ ὄχι τῆς Ἐκκλησίας μας σ' αὐτήν. Ἐξί μῆνες, λοιπὸν, μετὰ τὴν ὑπογραφή στὸ Ζάππειο Μέγαρο τῆς συμφωνίας γιὰ τὴν ὀριστικὴ ἔνταξι τῆς Χώρας μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα (28 Μαΐου 1979) ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετέχει, γιὰ πρώτη φορὰ, σὲ Διάσκεψι τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων μετὰ τὴν Διάσκεψι ὑπέβαλε (17.12.1979) λεπτομερῆ καὶ ἐμπεριστατωμένη Ἐκθεσι πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο καὶ τὴν ἐνημέρωσε γιὰ τὴν Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ, κἀνοντας συγχρόνως θετικὴ πρότασι γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας μας σ' αὐτήν. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐδέχθη τὴν πρότασι τοῦ Σεβασμιωτάτου Κορίνθου καὶ στὴν Συνεδρία τῆς τῆς 6.5.1980 ἀπεφάσισε νὰ μετέχη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ μετὰ δύο ἀντιπροσώπους, τὸν Σεβασμιώτατο Κορίνθου καὶ τὸν ὀμιλοῦντα. Στὶς ἐπόμενες Διασκέψεις οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας μας μετέχον μετὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ Παρατηρητοῦ. Ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον ὅμως τοῦ 1981, πού ἡ Χώρα μας ἔγινε πλῆρες καὶ ἰσότιμο μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, οἱ Ἕλληνες ἐκπρόσωποι μετέχουν στὴν Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ Τακτικοῦ μέλους. Κατὰ τὴν κατανομή τῶν ψήφων μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν μελῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς, πού ἔγινε στὴν Διάσκεψι τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1980, ἡ Ἐκκλησία μας ἀπεφασίσθη νὰ ἔχη 4 ψήφους, ἔναντι 7 τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μ. Βρετανίας, 7 τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, 4 τῆς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὀλλανδίας κ.λπ. Ἡ πῶ πάνω κατανομή τῶν ψήφων ἔγινε μετὰ βάσι τῶν ἀριθμῶν τῶν πιστῶν καθε Ἐκκλησίας καὶ ὄχι τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς στὴν Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ. Ἡ Ἐκκλησία μας συμμετέχει ἐπίσης στὴν ἀντιμετώπισι τῶν ἐξόδων τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ ἀνάλογη χρηματικὴ συνδρομή, ὅπως εἶπαμε προηγουμένως μιλῶντας γιὰ τοὺς πόρους τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ τονίσουμε εἶναι ὅτι οἱ Εὐ-

ρωπαϊκὲς Ἐκκλησίες ἀποδίδουν μεγάλη σημασία στὴν παρουσία καὶ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν διαχριστιανικὴ συνεργασία τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης. Καὶ τοῦτο διότι ἡ παρουσία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐκεῖνη πού προσδίδει στὴν συνεργασία μετὰ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος οἰκουμενικὸ χαρακτῆρα καὶ συμβάλλει τὰ μέγιστα γιὰ μίαν πειστικὴ μαρτυρία τῆς ἐνιαίας χριστιανικῆς παραδόσεως τῶν πρώτων αἰώνων, ἐπάνω στὴν ὁποία ἐδράζονται ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἑλληνικὴ μοναδικότητα (θρησκευτικὴ, γλωσσικὴ, φυλετικὴ, πολιτιστικὴ, γεωγραφικὴ) αὐξάνει τὸν πολιτιστικὸ καὶ πνευματικὸ πλοῦτο τῆς Εὐρώπης, πέρα ἀπὸ κάθε οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ σκοπιμότητα, καὶ εὐλόγως προκαλεῖ τὸ ζῶν ἑνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴν σύγχρονη Ἑλλάδα, μέσα στὰ πλαίσια τῆς φροντίδος καὶ τῆς δραστηριότητός τους γιὰ τὴν διατήρησι τῆς πολιτιστικῆς ταυτότητος τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ κινδύνου τῆς πολιτιστικῆς ἀφομοιώσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἰσοπεδώσεως, πού προέρχεται ἀπὸ τὸ ὀρμητικὸ ρεῦμα τοῦ σύγχρονου συγκρητισμοῦ.

Δεῖγμα τῆς σημασίας πού ἀποδίδει ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐπιτροπὴ στὴν ἐντὸς αὐτῆς παρουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἐζήτησε νὰ μετέχη Ἕλληνας ἐκπρόσωπος στὴν Ἐκτελεστικὴ τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ δὲ ἐνδιαφέροντός της γιὰ τὴν σύγχρονη ἑλληνικὴ πραγματικότητα τὸ ὅτι ἀπὸ ἐτῶν ἔχει ζητήσει νὰ πραγματοποιηθῆ μίαν ἀπὸ τίς Διασκέψεις της, μετὰ θέμα τὴν διεύρυνσι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, στὴν Χώρα μας. Δυστυχῶς ὡς αὐτὴ τὴν στιγμὴ δὲν ἔγινε πραγματικότητα καμμία ἀπὸ τίς δύο αὐτὲς προτάσεις, ὄχι ἀπὸ ὑπαιτιότητα τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει μεγάλη σημασία ἡ παρουσία της στὰ κέντρα ἀποφάσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ ἡ συνεργασία της μετὰ τίς Εὐρωπαϊκὲς Ἐκκλησίες στὴν ἀπὸ κοινῶ ἀντιμετώπισι τῶν κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν, πολιτιστικῶν, ἠθικῶν καὶ τῶν ἄλλων προβλημάτων πού ἀνακύπτουν στὸν ὅρο τῆς Εὐρώπης καὶ πού ἐπηρεάζουν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν κοινωνικὴ καὶ ἠθικὴ ζωὴ τῆς Πατρίδος μας. Ἡ πείρα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν στὴν ἀντιπαράθεσι τους ὄχι μόνον μετὰ τὸν ἀθεϊσμό, ἀλλὰ καὶ μετὰ τίς κοινωνικὲς καὶ πολιτιστικὲς ἀνακατατάξεις τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, τὴν ἐκβιομηχάνισι, τὴν μετάπτωσι ἀπὸ τὰ παραδοσιακὰ μεγέθη καὶ μέτρα στὰ πελώρια μεγέθη τοῦ εὐρωπαϊκοῦ γιγαντισμοῦ, τὴν ἀστυφιλία, τὴν ἐπιβολὴ τοῦ οἰκονομικοῦ ὀρθολογισμοῦ, τὴν οἰκονομικὴ κρίσι, τὴν ἀνεργία, τὴν ἀμφισβήτησι τῶν παραδεδομένων θεσμῶν, τὴν ὑποβάθμισι τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, τὴν κοινωνικὴ ἐκμετάλλευσι κ.λπ., μπορεῖ νὰ ἀποβῆ πολλαπλῶς χρησιμὴ στὴν ἰδικὴ μας Ἐκκλησία. Οἱ δραστηριότητες κυρίως τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐπιτροπῆς στοὺς τομεῖς τῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς πληροφωρήσεως μποροῦν νὰ προσφέρουν ἀφθονο ὄλετο γιὰ ἀξιοποίησι καὶ μεγάλες ὑπηρεσίες στὴν Ἐκ-

κλησία της Ελλάδος, ή οποία στους τομείς αυτούς εμφανίζεται άπελπιστικά καθυστερημένη, σε μία εποχή πού ή επιστημονική έρευνα των συγχρόνων κοινωνικών, πολιτιστικών, οικονομικών και ήθικών φαινομένων, καθώς και ή τεκμηριωμένη πληροφόρηση στα φαινόμενα αυτά, άποτελούν τις βάσεις επάνω στις οποίες στηρίζεται ή σύγχρονη ποιμαντική των Έκκλησιών, χωρίς βεβαίως να παραμερίζεται ή θεολογική ανάλυση και έρμηνεία των προβλημάτων της εποχής μας και ή θεώρησις τους κάτω από τó πρίσμα της Άποκαλύψεως του Θεού. Έδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι οι εκατοντάδες των θρησκευτικών και οικοδομητικών φυλλαδίων, περιοδικών και έφημερίδων, πού εκδίδονται και κυκλοφορούν στην Πατρίδα μας σε πολλές χιλιάδες αντίτυπα δέν ανταποκρίνονται στην πληροφόρησι με την έννοια πού της έδωσαμε πιο πάνω.

Τό σπουδαιότερο όμως για την Έκκλησία μας είναι τó γεγονός ότι με την συμμετοχή της στην Οικουμενική Έπιτροπή άποφεύγει την άπομόνωσι και άποκτά την δυνατότητα να άκούγεται ή φωνή της στο κέντρο της Εύρωπαϊκής Κοινότητας, στους Όργανισμούς και στις Έπιτροπές, όπου λαμβάνονται καθοριστικές για την ζωή του λαού μας αποφάσεις. Πέραν αυτού ή Έκκλησία μας, ως τακτικό μέλος της Οικουμενικής Έπιτροπής, έχει σε κάθε στιγμή την ευκαιρία και την ευχέρεια να χρησιμοποιήσει την δύναμι έπιροής των Εύρωπαϊκών Έκκλησιών επάνω στα Έθνικά Κοινοβούλια και κατ' επέκτασι επάνω στο Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για την αντιμετώπισι των δυσκολιών πού κατά καιρούς ανακύπτουν από τις σχέσεις της με την Έλληνική Πολιτεία και από την πολιτική των έκαστοτε Κυβερνήσεων της Πατρίδος μας έναντι της Έκκλησίας, καθώς επίσης και για την προστασία των δικαίων των Όρθοδόξων Έκκλησιών, πού διαβιούν κάτω από καθεστώτα άλλόθρησκα ή άθείστικά και ύφιστανται διωγμούς και καταπιέσεις, άλλα και για άλλα σπουδαία έθνικά μας θέματα.

Θεωρούμε περιττό να τονίσουμε ότι από την ίδια την Έκκλησία μας έξαρτάται ή αξιοποίησι όλων των πιο πάνω δυνατοτήτων πού της προσφέρει ή συμμετοχή και παρουσία της στην Οικουμενική Έπιτροπή των Έκκλησιών της Εύρωπαϊκής Κοινότητας.

Ε) Παρατηρήσεις.

Είναι αναμφισβήτητο ότι στην Ίστορία της Εύρώπης ή σύμπηξις της Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας άποτελεί γεγονός όριακό. Ένα τέτοιο γεγονός δέν μπορούσε να αφήση αδιάφορες τις Εύρωπαϊκές Έκκλησίες, όταν μάλιστα τó σημαντικότερο, άν όχι τó μοναδικό, έρεισμα στην μεγάλη υπόθεσι της συνένωσης των εύρωπαϊκών λαών είναι ή κοινή χριστιανική τους πίστις, κατά τις διαπιστώσεις και διακηρύξεις και αυτών άκόμα των πολιτικών Ήγετών των Χωρών της Κοινότητας. Ό Πρόεδρος της Βουλής της Δυτικής Γερμανίας λ.χ. όμιλώντας κατά την έπισκεψή του στην έδρα της Έλληνορθόδοξου Μητροπόλεως Γερμανίας, στις 14 Μαρτίου 1984, μεταξύ άλλων έτόνισε:

«Η Ίστορία δεικνύει ότι οι λαοί της Εύρώπης, υπεράνω όλων των διαφορών των, κατέστησαν μία οικογένεια λαών διά της πίστεως εις τó Ευάγγελιον. Η Χριστιανική κληρονομία προσφέρει, και σήμεραν άκόμη, τó θεμέλιον διά την ένωσιν της Εύρώπης». Οι κοινωνικές και οικονομικές ανακατατάξεις και οι πολιτικοί και ιδεολογικοί μετασχηματισμοί, πού συνδέονται με τó μεγάλο γεγονός της εύρωπαϊκής ένοποιήσεως, και τά ποικίλα προβλήματα πού ανέκυψαν άνάγκασαν τις Έκκλησίες να δραστηριοποιηθούν και να αναλάβουν μία κοινή προσπάθεια για την αντιμετώπισι των προβλημάτων αυτών και συγχρόνως να σταθούν δίπλα στις δλιγότερο έννομημένες κοινωνικές ομάδες και να γίνουν, συνεπείς προς την προφητική άποστολή τους, τó στόμα εκείνων πού δέν μπορούν να μιλήσουν.

Όποιος βλέπει στενά την άποστολή της Έκκλησίας και την περιορίζει μέσα σε άποκλειστικώς θεολογικά και μεταφυσικά πλαίσια παραξενεύεται και ίσως ένοχλείται βλέποντας τις Εύρωπαϊκές Έκκλησίες να άσχολούνται με θέματα πού χρόνια τώρα τά χειρίζονται οι Κυβερνήσεις και οι Πολιτικοί Άρχοντες των διαφόρων Χωρών. Υπάρχουν άκόμη εκείνοι πού θεωρούν μία τέτοια ένασχόλησι ως άπαράδεκτη άνάμιξι των Έκκλησιών σε πολιτικές υποθέσεις και ως επικίνδυνη έκκοσμίκευσι. Κανείς, βέβαια, δέν μπορεί να άρνηθ ή ότι, άν δέν τηρηθ ή ό κανόνας του μέτρου, υπάρχει περίπτωση για μία τέτοια διολίσθησι των Έκκλησιών. Όμως δέν μπορούμε να πούμε, κρίνοντας τά πράγματα κάτω από τó φώς του Μυστηρίου της Σαρκώσεως του Χριστού, ότι αι χριστιανικές Έκκλησίες δέν έχουν την ύποχρέωσι και τó δικαίωμα να ένδιαφερόθουν για την κοινωνική άδικία και εκμετάλλευσι, την καταπάτησι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπουδήποτε και από όπουιδήποτε, την παραφροσύνη των πυρηνικών και των συμβατικών έξοπλισμών, την διάδοσι των ναρκωτικών, την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, την βία και την τρομοκρατία, την άνεργία, την πείνα, τις φυλετικές και ταξικές διακρίσεις, την τεχνολογική πρόοδο, την οικονομική έπάρκεια. Αν «ή όντολογική άλήθεια του Θεανθρώπου Χριστού άποκλείει, ως άιρετική και βλάσφημη, κάθε διάστασι του πνευματικού στοιχείου του ανθρώπου από τó υλικό»², άποκλείει συγχρόνως και κάθε διάστασι άνάμεσα στην πνευματική και υλική διάστασι της ζωής. Η ίδια ή φύσις και ή άποστολή της Έκκλησίας επιβάλλουν την συμπαράστασι και διακονία στους «έλαχίστους» και συγκεκριμένως στους μειονοτικούς, τους περιθωριακούς, τους άνέργους, τους μετανάστες και άλλους. Τά προβλήματα της καθημερινής ζωής όλων αυτών έχουν για την Έκκλησία και πνευματικές, σωτηριολογικές και έξχατολογι-

1. Βλέπε Περιοδικό «Έπίσκοπος», άριθμ. 311, 15 Μαρτίου 1984, σ. 10.

2. Παντελεήμονος Μ π ε ζ ε ν ί τ η, Μητροπολίτου Ζακύνθου, «Η άναστήλωσι της εικόνας του Θεού μέσα στον άνθρωπο», Αθήνα 1982, σ. 20.

κές διαστάσεις. Είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του Μπερντιάεφ ότι «άν το πρόβλημα του δικού μου ψωμιού είναι πρόβλημα ύλικό, το πρόβλημα του ψωμιού του πλησίον μου είναι πρόβλημα πνευματικό».

Δικαιώνεται, λοιπόν, και θεολογικά το έργο της Οικουμενικής Επιτροπής, πέρα από την κοινωνική και πολιτική σημασία του.

Όμως δέν πρέπει να σχηματίσωμε την έντύπωση ότι ή ίδια ή Οικουμενική Επιτροπή, επιδιώκοντας να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των λαών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δέν έχει τα δικά της έσωτερικά πρόβλήματα. Ένα μεγάλο πρόβλημά της αυτή την στιγμή είναι ή οικονομική δυσχέρεια στην αντιμετώπιση των δαπανών λειτουργίας της, πού, λόγω της διευρύνσεως των δραστηριοτήτων της από την μια και του πληθωρισμού από την άλλη, κάθε χρόνο γίνονται μεγαλύτερες, οι δέ Έκκλησίες πού συμμετέχουν στις δαπάνες αυτές δέν εμφανίζονται πρόθυμες να προχωρήσουν σε ανάλογη αύξηση της έτησίως συνδρομής τους. Έδώ πρέπει να πούμε ότι ένας από τους λόγους πού ώδήγησαν στην Διεύρυνση της Οικουμενικής Επιτροπής με την συμμετοχή νέων μελών σ' αυτήν ήταν ή βελτίωση των οικονομικών της με τις συνδρομές των καινούργιων μελών.

Ένα άλλο πρόβλημα, πού σχετίζεται με τα οικονομικά της Επιτροπής, είναι το ότι οι πλουσιώτεροι έταίροι της, πού δίνουν τις μεγαλύτερες συνεισφορές και έπιχορηγήσεις, όπως π.χ. ή Ευαγγελική Έκκλησία της Γερμανίας, εμφανίζονται με ισχυρότερη φωνή και έπιηρεάζουν περισσότερο από τους άλλους τις αποφάσεις της και κυρίως σε θέματα οργανώσεως, μεθοδολογίας, προσλήψεως προσωπικού κ.λπ. Στο σημείο αυτό οι Έκκλησίες, παρά τις καλές προθέσεις τους, αντιγράφουν τις Χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε μια από τις μεγαλύτερες αδυναμίες τους, πού γίνεται αίτια να αμφισβητούνται όχι μόνο οι στόχοι αλλά και ή ίδια ή ύπόσταση της Κοινότητας.

Χρειάζεται ακόμη να σημειώσωμε ότι ή Οικουμενική Επιτροπή, επειδή ως διαχριστιανική συνεργασία στον χώρο της Ευρώπης είναι σχετικά νέα, βρίσκεται σε μια διαρκή εξέλιξη και αναζήτηση της ταυτότητός της και των στόχων της. Οι επάλληλες τροποποιήσεις και βελτιώσεις του Καταστατικού της, οι σχετικές συζητήσεις στις Διασκέψεις της και ώρισμένες οργανωτικές ατέλειές της, φανερόνουν αυτήν την εξέλικτική πορεία της.

Παρ' όλα αυτά ή Οικουμενική Επιτροπή έχει να επιδείξει αξιόλογο έργο στον ευρωπαϊκό χώρο και ή παρουσία της είναι αισθητή και συχνά αποτελεσματική στα κέντρα αποφάσεων, στους Όργανισμούς και τις Επιτροπές της Ένωμένης Ευρώπης.

Η Όρθόδοξη Έκκλησία της Ελλάδος με την συμμετοχή και παρουσία της στην Οικουμενική Επιτροπή μπορεί όχι μόνο να ώφελήθη, όπως είπαμε πιδ μπροστά στο σχετικό Κεφάλαιο, αλλά και να ώφελήσει. Για-

τι μπαίνοντας στην κοινή αναζήτηση και προσπάθεια των Έκκλησιών της Ευρώπης για μια νέα ποιότητα ζωής και ένα καινούργιο τύπο αναπτύξεως, ή Έλλαδική Έκκλησία φέρνει μαζί της πνευματικό πλούτο ανεκτίμητο. Παρμένο όχι μόνο από το ιστορικό παρελθόν της, αλλά και από τα τωρινά δίωματα του λαού της. Φέρνει την παράδοσή της, τον στοχασμό της, την διάσταση του ύψους και του βάθους στον κόσμο των ιδεών, πού την στέρησε από τον σύγχρονο άνθρωπο ο τεχνokratικός πολιτισμός. Φέρνει, πέρα και επάνω από όλα, τον θησαυρό της Όρθοδόξου πίστεως, πού αποτελεί την άρτιότερη έκφραση του χριστιανικού πνεύματος με τα σχήματα της έλληνικής φιλοσοφίας. Στις άκένωτες πηγές της Όρθοδοξίας και ιδιαίτερα στην Μυστική Θεολογία της οι κουρασμένοι και άπελπισμένοι άνθρωποι της Δύσεως θα ίκανοποιηθούν την μεταφυσική δίψα τους και θα ξεπεράσουν τα άγχη και τις έσωτερικές αγωνίες τους, γιατί θα μάθουν να βλέπουν τον άνθρωπο όχι σαν οικονομικό μέγεθος, όχι σαν παραγωγική μονάδα, όχι σαν αριθμητική ποσότητα, αλλά ως πνευματική ποιότητα, ως εικόνα του Θεού και άπαύγασμα της Θεϊκής δόξης³.

ΣΤ) Π ρ ο τ ά σ ε ι ς.

Είναι αυτονόητο ότι για μια γόνιμη και ευεργετική παρουσία της Έκκλησίας μας στον χώρο της Ευρώπης πρέπει ή συμμετοχή της στην Οικουμενική Επιτροπή να μην είναι τυπική, αλλά ουσιαστική, ζωντανή, δυναμική. Τουτό εξαρχατά όχι μόνο από τα πρόσωπα πού την εκπροσωπούν εκεί, αλλά κυρίως από την προεργασία πού γίνεται εδώ, ώστε να υπάρχουν οι προϋποθέσεις για μια αποδοτική εκπροσώπηση της Έκκλησίας μας. Δυστυχώς ως τώρα τέτοιες προϋποθέσεις, πού να διευκολύνουν τους Έλληνες εκπροσώπους στο έργο τους, τόσο στην Οικουμενική Επιτροπή, όσο και στους άλλους διαχριστιανικούς Όργανισμούς και στα οικουμενικά Συνέδρια, δέν υπήρξαν, με αποτέλεσμα είτε να αυτοσχεδιάζουν την τελευταία στιγμή, είτε να αϊφνιδιάζονται και να βρίσκονται σε άμηχανία, τελικώς δέ να μη μπορούν να αποδώσουν εκείνο πού θα έπρεπε, ώστε το κύρος της Έκκλησίας μας να κρατηθή ύψηλά. Χωρίς να θέλωμε να περιπλανηθούμε στην σφαίρα του άνεργου, θα μπορούσαμε να προτείνουμε, με όλο τον σεβασμό και την εύλάβεια προς το Σώμα της σεπτής Ίεραρχίας, τα ακόλουθα, για να σταματήσει ή προχειρότητα σε ύποθέσεις πού απαιτούν σοβαρή μελέτη και υπεύθυνη προεργασία:

α) Είναι απαραίτητο να ιδρυθή ειδικό Γραφείο για τις ευρωπαϊκές ύποθέσεις, πού θα εξαρτάται άπ' ευθείας από την Ίερά Σύνοδο. Το Γραφείο αυτό, επανδρωμένο με δύο ή τρία πρόσωπα, γλωσσομαθή και

3. Παντελεήμονος Μ π ε ζ ε ν ί τ η, Μητροπολίτου Ζακύνθου, Η Όρθόδοξη Έλλάδα στην Ένωμένη Ευρώπη. — Η θρησκευτική σημασία της εντάξεως για τη Δύση, Έφημερίδα «Βραδυνή» 17ης Ίανουαρίου 1981.

έξειδικευμένα στους τομείς της πληροφόρησης και των κοινωνικών έρευνών, θα συγκεντρώνη, θα ταξινομή, θα μεταφράζη και θα έπεξεργάζεται το πλούσιο πληροφοριακό και έρευνητικό ύλικό, που αναφέρεται σε θέματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδιαίτερος εκείνο που ενδιαφέρει άμέσως ή έμμέσως την Έκκλησία και μάλιστα τα πολυάριθμα κείμενα που άποστέλλει στην Έκκλησία μας ή Οικουμενική Έπιτροπή. Έτσι το ύλικό αυτό, που παραμένει άγνωστο και άνεκμετάλλευτο για την Έκκλησία μας, ταξινομημένο, μεταφρασμένο και έπεξεργασμένο, με παρατηρήσεις από την ιδική μας πλευρά, θα βρίσκεται άνα πάσα στιγμή στην διάθεση της Ίεράς Συνόδου, των Σεβασμιωτάτων Ίεραρχών και κάθε άλλου ενδιαφερομένου, και κυρίως στην διάθεση των εκπροσώπων της Έκκλησίας μας στην Οικουμενική Έπιτροπή και στα ευρωπαϊκά Συνέδρια, και θα τους διευκολύνη στην προπαρασκευή και συμμετοχή τους σ' αυτά. Από όλες τις Έκκλησίες που συμμετέχουν στην Οικουμενική Έπιτροπή και στους άλλους διεθνείς Οργανισμούς και διαχριστιανικές Έπιτροπές, μόνον η Έκκλησία μας δέν διαθέτει άνάλογη γραφειακή ύποδομή, και μάλιστα όταν οι έτεροδόξοι έχουν για κάθε Οργανισμό και για κάθε Έπιτροπή ιδιαίτερο άρτίως ώργανωμένο Γραφείο. Βέβαια το προσωπικό του Γραφείου της Συνοδικής Έπιτροπής Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες για να καλύψη το κενό που ύπάρχει, αλλά είναι άνθρωπίνως άδύνατο να έπαρκέση και έτσι η Έκκλησία μας στο σημείο αυτό έμφανίζεται φοβερά καθυστερημένη σε σύγκριση με τους άλλους εταίρους της στην Οικουμενική Έπιτροπή.

Με την ίδρυση και διοργάνωσή του πιο πάνω Γραφείου θα μπορούσαμε να επιδιώξουμε την καλλιέργεια στενωτέρας συνεργασίας με τις διεκκλησιαστικές Έπιτροπές και τους διαχριστιανικούς Οργανισμούς και να διεκδικήσουμε το δικαίωμα να συμμετέχουμε ως Έκκλησία στις παρεχόμενες οικονομικές ένισχύσεις και στα προγράμματα του Κοινοτικού και του Περιφερειακού Ταμείου της Ε.Ο.Κ., για την χρηματοδότηση εκκλησιαστικών άναπτυξιακών και κοινωνικών προγραμμάτων.

6) Είναι επίσης χρήσιμο να άρχιση η Έκκλησία μας ένα σοβαρό έρευνητικό έργο, γύρω από τα μεγάλα κοινωνικά, πολιτιστικά, ήθικά, οικονομικά και άλλα προβλήματα, που βρίσκονται στο προσκήνιο του διεθνούς ενδιαφέροντος σήμερα και άπασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο τόσο, όσο άπασχολούσαν τους ανθρώπους των πρώτων χριστιανικών αιώνων το τριαδικό και το χριστολογικό δόγμα. Δέν πρέπει να δίνη η Έκκλησία μας την εντύπωση ότι βρίσκεται μακριά από τα προβλήματα αυτά και είναι λυπηρό να μην έχη να παρουσιάση στον όρθόδοξο έλληνικό χώρο έρευνητικό έργο άνάλογο μ' αυτό που παρουσιάζουν οι έτεροδόξοι στο χώρο τους. Σήμερα πριν από κάθε σοβαρή άπόφαση σε οποιοδήποτε θέμα άπαιτείται ύπεύθυνη, σφαιρική και έπιστημονική έρευνά του. Η Έκκλησία μας μπορεί να οργανώση, για τον πιο πάνω σκοπό, ένα έπιτελείο ειδικών έπιστημόνων, που θα προσφέρουν έ-

θελοντικώς τις ύπηρεσίες τους, με την ύποχρέωση από την πλευρά της να τους διευκολύνη στο έρευνητικό έργο τους. Άς μόν ξεχνοΰμε ότι σήμερα μέσα στον Πανεπιστημιακό χώρο, αλλά και έξω από αυτόν, ύπάρχουν πολλοί εύσεβείς έπιστήμονες και μάλιστα θεολόγοι, με μετεκπαίδευση και έξειδίκευση στις σύγχρονες άνθρωπιστικές, κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές έπιστημές, που μπορούμε να τους έπιστρατεύσουμε και να τους χρησιμοποιήσουμε.

γ) Μία τέτοια έρευνητική έργασία μπορεί να συντονίζεται από το Διορθόδοξο Κέντρο της Έκκλησίας της Ελλάδος, που είναι καιρός να γίνη ένα ζωντανό Έπιτελικό Όργανο της Έκκλησίας μας στις διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις και δραστηριότητες της. Ύπάρχουν εύρύτατες δυνατότητες και το Διορθόδοξο Κέντρο μπορεί, εκτός από τον συντονισμό της έρευνητικής έργασίας, για την οποία όμιλήσαμε πιο μπροστά, να εκδίδη ειδικές έπιστημονικές μελέτες, να καταρτίση ειδική βιβλιοθήκη και άρχείο διορθόδοξων και διαχριστιανικών ύποθέσεων, να προετοιμάζη τις διάφορες άποστολές της Έκκλησίας μας, να διοργανώνη ειδικά Συνέδρια, Σεμινάρια, Συναντήσεις κ.λπ., να τροφοδοτή τον εκκλησιαστικό και κοσμικό Τύπο με έπίκαιρες ειδήσεις και κατάλληλα κείμενα έπάνω στις διαχριστιανικές και διορθόδοξες σχέσεις και δραστηριότητες, προς ένημέρωσι της κοινής γνώμης, και πολλά άλλα.

Το γεγονός ότι κατά την παρούσα Σύνοδο της σεπτής Ίεραρχίας θα συζητηθή και θα έγκριθη ό Κανονισμός περι της οργανώσεως, διοικήσεως και λειτουργίας του Διορθόδοξου Κέντρου, είναι μία μεγάλη εύκαιρία να εξασφαλισθούν οι άπαραίτητες προϋποθέσεις από πλευράς διοικήσεως, στελεχώσεως, οικονομικών πόρων κ.λπ., για την δραστηριοποίηση του Κέντρου και την εκπλήρωση της μεγάλης άποστολής του.

δ) Ύδιαίτερη σημασία χρειάζεται να δοθή στην ύπεύθυνη πληροφόρηση και ένημέρωσι τόσο των Σεβασμιωτάτων Ίεραρχών, όσο και του Πληρώματος της Έκκλησίας μας, του ιεροϋ Κλήρου και του εύσεβους Λαού, έπάνω στο θέμα της Οικουμενικής συνεργασίας, όχι μόνο στον χώρο της Ευρώπης αλλά και παγκοσμίως, καθώς και στο θέμα των διμερών ή πολυμερών θεολογικών διαλόγων με τους έτεροδόξους. Είναι εκκλησιολογικώς άπαραδέκτο να ένημερώνονται οι Ποιμένες της Έκκλησίας και ό Λαός του Θεού από τα δημοσιεύματα του Τύπου, εκκλησιαστικού και μη, γύρω από ζωτικής σημασίας εκκλησιαστικά και κοινωνικά θέματα και να μη γίνεται έπίσημα ή πληροφόρησης από την Ίερά Σύνοδο, με την άποστολή στους έν ενεργεία τουλάχιστον Ίεράρχες των σχετικών Έκθέσεων και των άλλων σημαντικών κειμένων, ώστε αυτοί άκολούθως να ένημερώνουν ύπεύθυνα τον ιερό Κλήρο των Έπαρχιών τους και διά του ιεροϋ Κλήρου τον εύσεβη Λαό. Έτσι το εκκλησιαστικό Πλήρωμα θα γνωρίζη έπίσημα και ύπεύθυνα ποιά είναι η θέση και η γραμμή της Έκκλησίας στα διάφορα διαχριστιανικά και διορθόδοξα, αλλά και κοινωνικά, θέματα και δέν θα διαμορφώνη γνώ-

μη επάνω σε αυτά επηρεασμένο από τα δημοσιεύματα του κοσμικού ή του παρεκκλησιαστικού Τύπου, που εκφράζει τις απόψεις και τις θέσεις είτε των «ζηλωτών» είτε των «προοδευτικών» του καιρού μας.

ε) Τέλος, πρέπει να θυμίσω ότι η αξιοπρέπεια και το κύρος της Εκκλησίας μας επιβάλλουν να είμαστε συνεπείς στις οικονομικές υποχρεώσεις μας απέναντι στην Οικουμενική Επιτροπή και να καταβάλλουμε εγκαίρως την χρηματική συνδρομή, που μας αναλογεί, σ' αυτήν.

Γνωρίζω καλά ότι για να υλοποιηθούν οι παραπάνω προτάσεις χρειάζονται χρήματα και αυτή την στιγμή η Εκκλησία μας αντιμετωπίζει οικονομική δυσχέρεια, εξ αιτίας της γενικότερας οικονομικής κρίσεως και των δυσκολιών που δημιουργούνται και που με την πάροδο του χρόνου γίνονται μεγαλύτερες, για την αξιοποίηση και εκμετάλλευση της εκκλησιαστικής περιουσίας. Όμως υπάρχουν δυνατότητες, αν είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε, να βρεθούν οικονομικοί πόροι πέρα από τα τακτικά έσοδα της Εκκλησίας μας. Δεν είναι δυνατόν η Ορθόδοξη Ακαδημία της Κρήτης, που ιδρύθη και λειτουργεί μέσα στα ποιμαντικά πλαίσια μιας Μητροπολιτικής περιφέρειας, να βρίσκη τα υλικά μέσα για να διοργανώνει, μέσα στα τελευταία 16 χρόνια, 650 τοπικά, πανελλήνια και παγκόσμια Συνέδρια, και δλόκληρη η Εκκλησία της Ελλάδος να μη μπορεί να ιδρύσει ένα Γραφείο με δύο - τρία πρόσωπα και να λειτουργήσει ένα Διορθόδοξο Κέντρο.

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Σύεδροι,

Με όσα ανέπτυξα πιο μπροστά προσπάθησα να σάς ενημερώσω, όσο λεπτεμερέστερα μου επέτρεψαν τα χρονικώς περιορισμένα πλαίσια μιας Εισηγήσεως, επάνω σε μια μεγάλη και με εύρτατες προοπτικές προσπάθεια των Εκκλησιών των Χωρών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Η προσπάθεια αυτή αποσκοπεί να δώσει κοινή χριστιανική μαρτυρία μπροστά στα τεράστια προβλήματα που απασχολούν σήμερα όχι μόνο την Ευρωπαϊκή Ήπειρο, αλλά δλόκληρη την ανθρωπότητα. Προσπάθησα ακόμη να αναλύσω την σημασία της συμμετοχής και της παρουσίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος στην Οικουμενική Επιτροπή των Εκκλησιών της Ένωμένης Ευρώπης και να προ-

τείνω τις κατά την ταπεινή μου γνώμη απαραίτητες ενέργειες εκ μέρους της Εκκλησίας μας, ώστε η παρουσία της στον χώρο της Ευρώπης να είναι επωφελής και για τον έαυτό της και για τις άλλες Εκκλησίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Έναπόκειται πλέον στο Σώμα της σεπτής Ίεραρχίας ή συζήτησης των προτάσεών μου και η λήψης των αναλόγων αποφάσεων και κυρίως η υλοποίησής τους, ώστε η Άγιοτάτη Εκκλησία μας να δικαιώσει τις προσδοκίες εκείνων που πιστεύουν ότι η Ορθοδοξία μπορεί να βοηθήσει την Ευρώπη να βρει, τι της λείπει σήμερα. Ό,τι δέν μπορούσαν να της δώσουν τα τεχνολογικά της επιτεύγματα και ο υλικός της πλούτος. Την πίστι στον Θεό, τον σεβασμό στον άνθρωπο, την ισορροπία στον πολιτισμό. Και ακόμη, την μεταφυσική αλήθεια, την εσωτερική πληρότητα, την αληθινή πρόοδο, που ξεύρει να πειθαρχήσει στο νόμο της αγάπης. Έτσι εκείνα που δέν μπορούμε να δώσουμε με τα πενιχρά υλικά μέσα μας, θα τα αντισταθμίσουμε με την πολύτιμη πνευματική προσφορά μας και θα είμαστε, κατά το ώραίο αποστολικό δξίωμα, «ως πτωχοί, πολλούς δέ πλουτίζοντες»⁴.

† Ο Ζακύνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Έπηκολούθησε συζήτηση και ελήφθη απόφασις όπως η εισήγησις επανέλθη εκ νέου εις προσεχρή έκτακτον συνέλευσιν της Ίεραρχίας δια περαιτέρω μελέτην.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Κατά την συνεδρίαν αυτήν εγένετο η έναρκτήριοσ προσευχή και ανεγνώσθησαν τα πρακτικά της προηγουμένης, τα όποια και επεκυρώθησαν μετά από συμπληρώσεις και νέαν συζήτησιν επ' αυτών. Έν συνεχεία ο Σεβ. Μητροπολίτης Θηβών και Λεβαδείας κ. Ίερω υ μ ο ς ανέγνωσε την εισήγησίν του επί του θέματος ιδρύσεως μεταπτυχιακής Σχολής έπιμορφώσεως του ιερού Κλήρου, ήτις έχει ως εξής:

4. Β' Κορινθ. 6,10.

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΗΒΩΝ & ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Άρχιερείς,

Εύχαριστώ θερμότατα την Ίεράν Σύνοδον της Εκκλησίας μας, διότι με έτίμησε αναθέτοντάς μου να ανα-

πτύξω σήμερα ενώπιόν Σας το «Περί ιδρύσεως Μεταπτυχιακής Σχολής Έπιμορφώσεως πτυχιούχων Άνωτάτων Σχολών» θέμα.

Κατά την διερεύνησιν του θέματος είδα, ότι δύο δρόμοι ήταν δυνατόν να ακολουθηθούν εις την ανάπτυξιν του. Ο ένας εκείνος, κατά τον όποιον θα άνετρεχε κανείς ιστορικά, θα έχρησιμοποιεί αναγκαία στοιχεία παρομοίων Σχολών έμοδύων ή έτεροδόξων Εκκλησιών και θα κατέκλειε με την προτροπήν της ιδρύσεως ή μη της Σχολής

αυτής. Ο άλλος δρόμος, εκείνος κατά τον οποίο η ρεαλιστικότητα είναι ο μεγάλος σύμβουλος και μάς οδηγεί εις την τοποθέτησιν των δακτύλων μας εις τον «τύπον των ήλων» διά την ψηλάφισιν ενός μεγάλου προβλήματος της εκκλησιαστικής μας ζωής, όπως είναι εκείνο του πνευματικού, πολιτιστικού και μορφωτικού επιπέδου των λειτουργών του θυσιαστηρίου του Κυρίου μας, των διακόνων του λαού του Θεού. Από τους δύο προτάγματα τον δεύτερο. Ίσως προσεγγίση λίγες πικρίες. Σας εξομολογούμαι, ότι δεν υπάρχει καμία πρόθεσις κάποιος κάπου να θιγῆ. Σκοπός των σημειουμένων είναι να δοθῆ τὸ κέντρομα διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων εἰς τὸ οὐσιαστικὸ αὐτὸ θέμα τῆς εκκλησιαστικῆς μας ζωῆς, τὴν λήψιν ἀποφάσεων καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ὑλοποίησιν των.

Πρὶν ἀρχίσω τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπλῶν σκέψεών μου ὀφείλω νὰ κάμω μίαν δήλωσιν, ἢ ὁποία εἶναι βασικὴ θέσις αὐτῆς τῆς εἰσηγήσεως: Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Γυμνάσια, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Λύκεια, αἱ Ἀνώτεροι Ἐκκλησιαστικαὶ Σχολαί, αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ καὶ ὁποιαδήποτε Μεταπτυχιακὴ Θεολογικὴ πρέπει νὰ αποτελοῦν μίαν ἐνότητα καὶ ὅτι δὲν εἶναι σωστὸ τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ νὰ θεωρῆται κειχωρισμένο καὶ τοποθετημένο εἰς στεγανὰ πλαίσια. Πιστεύω ἢ συνέχεια τῆς εἰσηγήσεώς μου νὰ δώσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις. Ὅλος δηλαδὴ αὐτὸς ὁ χώρος νὰ ἔχη μίαν συνέχειαν καὶ εἰς τὸν ὅποιον χώρον ἢ Διοικούσα Ἐκκλησία ὄχι ἀπλῶς νὰ ἔχη λόγον ἀλλὰ τὸν πρῶτον καὶ οὐσιαστικόν.

Τί εἶναι ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον μᾶς ὠδήγησε εἰς τὴν σημερινὴν συζήτησιν;

Τὰ αἴτια εἶναι πολλά. Τὴν ἀφορμὴν διὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 10ης παρελθόντος Ἀπριλίου, ἔδωσε ἢ ἀπὸ 6.2.1981 ἀναφορὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονος, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν Μακκαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπόν μας κ. Σεραφεῖμ.

Ἡ προσεκτικὴ ἀνάγνωσις τοῦ γραπτοῦ τοῦ Σεβασμιωτάτου διδὲ ἐνδιαφέρουσες διαστάσεις εἰς ἓνα θέμα διὰ τὸ ὁποῖον πιστεύω, ὅτι ἀγωνισμέ ὄλοι μας, Ποιμένες καὶ λαός: πρόκειται διὰ τοὺς νέους θεολόγους, τῶν «καμπιούτερς» ὅπως πολὺ εὐστοχα ἐχαρκτηρίσθησαν. Ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια εἰς τὰς Θεολογικὰς μας Σχολὰς ἔχει ἐπικρατήσῃ μία νέα τάξις πραγμάτων, ἢ ὁποία ὀφείλεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν τρόπον εἰσαγωγῆς τῶν ὑποψηφίων Θεολόγων μας. Ἐνας ἄριστος κατὰ τὰ ἄλλα νέος, ὁ ὁποῖος ὅμως οὐδέποτε εἶχε διανοηθῆ νὰ γίνῃ θεολόγος ἢ δὲν ἠσθάνθη κάποια κλίσιν πρὸς τὴν ἱερωσύνη, ἐπειδὴ συνεκέντρωσε ἓνα ὑψηλὸν ἀριθμὸν μονάδων γίνετα φοιτητῆς τῆς Θεολογίας: τὸν ἀντικεινὸν ἓνας ἄλλος μὲ δραματισμούς, μὲ εὐσέβεια καὶ πόθο νὰ διακοπήσῃ τὸ θυσιαστήριον, ἐπειδὴ ὑστέρησε κατὰ τι εἰς τὴν βαθμολογικὴν ἐπίδοσιν μένει ἔξω ἀπ' τὴν Θεολογικὴ Σχολή. Καὶ εἶναι ἀλήθεια, ὅτι πολλοὶ ἀπ' τοὺς νέους τῆς πρώτης περιπτώσεως εἶναι καλοπροαίρετοι καὶ γρήγορα προσαρμόζονται εἰς τὸ θεολογικὸ κλῆμα, τόσο ὥστε δὲν ἀλλάζουσιν σχολὴν μολογόντι: ἐν τῷ μεταξύ τοὺς ἔχει δοθῆ

κάποια ἄλλη δυνατότης μεταγραφῆς. Οἱ περισσότεροι ὅμως εἶναι ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου καὶ μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα καλύπτουν, δυστυχῶς, τίς θεολογικὰς θέσεις εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν. Τέτοιων περιπτώσεων πιστεύω ὅτι ἔχουμε ὄλοι γεῦσιν.

Γράφει λοιπὸν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερεντίου κ. Παντελεήμων: «Αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ παρέχουν τὴν γενικὴν θεολογικὴν μόρφωσιν ἐπὶ Πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου. Οἱ ὑποψήφιοι ὅμως Κληρικοί, πτυχιούχοι τῶν Σχολῶν αὐτῶν ἔχουν κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀνάγκη ἐκκλησιαστικῆς ἐπιμορφώσεως πρὸ τῆς χειροτονίας των, ἢ ἀποκτήσουν τὰ κατάλληλα ἐφόδια πρὸς ἐπιτυχῆ ὑπ' αὐτῶν ἐπιτέλεσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου ἐν Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησιαστικῷ φρονήματι: καὶ ἐν κοινῶνι, ὡς ἡ σύγχρονος, μὲ πολλὰς ἀξιώσεις καὶ ποιμαντικὰς ἀπειθήσεις. Πρὸς τοῦτους, ὑποβάλλω εἰς τὴν Ἑμετέραν Μακαριότητα καὶ αὐθις τὴν γνώμην ὅπως ἰδρυθῆ σχολὴ ἢ ἀκαδημία ἐκκλησιαστικῆς ἐπιμορφώσεως διετοῦς φοιτήσεως διὰ πάντας τοὺς ὑποψηφίους κληρικούς πτυχιούχους τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων ἢ καὶ ἄλλων ἀκόμη ἀνωτάτων σχολῶν».

Ἡ πρόταξις αὐτὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Σερεντίου κ. Παντελεήμονος εἶναι ἐπιτυχῆς ἔκφρασις εἰς τὸν ἐπίσημον αὐτὸν χώρον τῆς Ἱεραρχίας πολλῶν συζητήσεων καὶ σκέψεων γύρω ἀπ' τὸ θέμα αὐτό. Ἀφίγει ὅμως ἓνα κενό. Κάνει λόγο γιὰ τοὺς ὑποψηφίους κληρικούς τοὺς ὁποίους διαχωρίζει ἀπὸ τοὺς ἄλλους Θεολόγους. Ὅπως δὲποτε βασικὸν μέλημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἢ κατάλληλος στελέχους τοῦ θυσιαστηρίου τῆς με ἀξίους λειτουργούς. Ὅμως καὶ οἱ λαϊκοὶ θεολόγοι δὲν νοοῦνται: ἔξω ἀπ' τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ μάλιστα διακονοῦν εἰς τὸν τόσον νευραλγικὸν τομέα τῆς νεότητος. Τί εἶναι λοιπὸν οἱ λαϊκοὶ θεολόγοι καὶ δι' οἱ ἐκπαιδευτικοί; Ἀπλῶς ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων οἱ ὁποῖοι θὰ μεταδώσουν γενικῶς θρησκευτικὰς γνώσεις εἰς τοὺς νέους μας ἢ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ κατηχησοῦν αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς διδάξουν κατ' ἐντολήν καὶ ἐξουσιοδότησιν τῆς Ἐκκλησίας; Καὶ ἐν προκειμένῳ ποῖα ἢ σχέσις λαϊκοῦ θεολόγου, διδασκάλου καὶ κατηχητοῦ, μὲ τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν; Ἐνα τεράστιο θέμα ποὺ παίρνει κάθε μέρα σοβαρότερες διαστάσεις, ποὺ ξεφεύγει ἀπ' τὰ ὅρια τῆς εἰσηγήσεως αὐτῆς καὶ ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ γρήγορα τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Διατὶ ἐδημιουργήθη αὐτὴ ἢ κατάστασις; Τὴν ἀπάντησιν θὰ μᾶς τὴν δώσῃ ἓνα χειροπιαστὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖο ἐδημιούργησε πολλὰς δεξιότητες αὐτὸ τὸν χρόνον. Τὸ παράδειγμα τῶν ποιμαντικῶν τμημάτων τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν μας. Σκοπὸς τῆς δημιουργίας των ἦτο νὰ βοηθηθοῦν οἱ Κληρικοὶ καὶ οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν ἱερωσύνην νὰ λάβουν μίαν Πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν. Σήμερα οἱ «καμπιούτερς» ἐκάλυψαν σχεδὸν τίς θέσεις μὲ κοπέλλες καὶ λίγους Κληρικούς ἢ ὑποψηφίους, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἅμα τῇ εἰσόδῳ των ἀγωνίζονται δι' ἐμβαλωματικὰς λύσεις, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν θέσιν ἐκπαιδευτικοῦ εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν.

"Εχομεν λοιπόν ποιμαντικά τμήματα, διά ποιμένες της Έκκλησίας. Ποιός όμως τὸ ἀπεφάσισε, ποιοί ἐμελέτησαν τὸ θέμα; Φοβούμεθα ὅτι ὅλοι, ἐκτός ἀπὸ τὴν Διοικούσαν Έκκλησίαν.

Μακαριώτατε, ἄγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἀγγίζουμε τὴν καρδιά τοῦ προβλήματος: "Ἄλλοι δηλαδή ἔξω ἀπὸ αὐτὸν τὸν χῶρο, τὸν κατ' ἑξοχὴν υπεύθυνον ἀποφασίζουν δι' αὐτὸν καὶ μὲ διαφόρους τρόπους ζητοῦν ἐν συνεχείᾳ τὴν συμμόρφωσίν του εἰς δημιουργημένες καταστάσεις. Πιστεύουμε ὅτι εἰς αὐτὲς τίς προσπάθειες ὑπάρχει ἡ ἀγαθὴ θέλησις καὶ καταβάλλονται πολλοὶ κόποι, ὅπωςδὴποτε ὁμοῦ φέρνουν τὴν σφραγίδα ξένων ἐπιδράσεων παλαιῶν χρόνων καὶ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας παράδοσιν, τὸ ὀρθόδοξο πνεῦμα καὶ τὴν πατερικὴν πνευματικότητα. Ἄλλοι δηλαδή ἀποφασίζουν, ἄλλοι δημιουργοῦν τίς συνθήκας μέσα εἰς τίς ὁποῖες ἀναπτύσσονται καὶ ἀνδρώνονται τὰ στελέχη τῆς Έκκλησίας, οἱ διάκονοι τοῦ Θεοσυστηρίου τοῦ Ἰησοῦ καὶ τίς περισσότερες φορές αὐτοὶ οἱ ἄλλοι ποὺ παίζουν καθοριστικὸ ρόλο στὸ θέμα μας αὐτὸ δὲν ἐμφοροῦνται ἀπὸ στοιχειώδη τοῦλάχιστον ἀγάπη διὰ τὴν Έκκλησία.

"Ἄμεσα ἐδῶ συνδέεται τὸ πνεῦμα λειτουργίας τῆς Έκκλησιαστικῆς Σχολῆς Διακονιστῶν καὶ τῆς Έκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Ἡ πρώτη, ἡ Σχολὴ Διακονιστῶν ἐδημιουργήθη διὰ νὰ δώσῃ στὴν Έκκλησία γυναίκεια στελέχη κατὰλληλα διὰ τὴν ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἐνορίας. Σήμερα ποῖός ἐλέγχει τὸν τρόπον λειτουργίας, τὸν τρόπον εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Σχολὴν καὶ τέλος ποιά ἡ ἀξιολογῆσις τῶν ἀποφοίτων στὸ χῶρο τῆς ποιμαντικῆς μας ἐργασίας; Ἡ δεύτερη, ἡ Ριζαρείου Έκκλησιαστικὴ Σχολή, εἶναι οὐσιαστικὰ ἀποκεκομμένη ἀπὸ τὴν Διοικούσα Έκκλησία καὶ καθόλου ὀργανικὰ συνδεδεμένη μὲ αὐτήν. Καλεῖται ἡ Έκκλησία μόνον ἐθιμοτυπικῶς στὶς ἐορτὲς καὶ στὴν ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων.

Τὴν ἀρχὴ τῆς παραδοξίας αὐτῆς θὰ τὴν συανατήσωμε εἰς τοὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν χρόνους μὲ τὸ ψήφισμα τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830 τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Καποδίστρια καὶ κυρίως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος.

Ὁ διαφωτισμὸς τῆς Δύσεως ἔχει ὅπωςδὴποτε μεταφωτισθῆ ἀρκετὰ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου καὶ ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος στὴν πατρίδα μας καὶ ἡ Ἀντιδυναστεία (Μάουερ κ.λπ.) ὁρίσκει ὑποδομὴ καὶ ἔδαφος καλλιεργημένο. Οἱ Βαυαροὶ κατὰ τὰ πρότυπα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς θέλουν ἕνα παντοδύναμον Κράτος καὶ μία Έκκλησία ὑποταγμένη καθ' ὅλοκληρίαν σ' αὐτό. Διὰ τοῦτο τὴν ἀντιμετωπίζουν δυτικότερα. Ἀπὸ μητέρα ποὺ περιεῖχε τὸ Γένος γίνεται τὸ περιεχόμενον, γίνεται ἐξάρτημα, μία Γραμματεία τῆς Κυβερνητικῆς Μηχανῆς. Ἡ Έκκλησία δὲν πρέπει νὰ λειτουργήσῃ κατ' αὐτοὺς αὐτόνομα καὶ ἀκόμη περισσότερο πρέπει νὰ κοπῆ κάθε δρόμος πρὸς τὸ κοινωνικὸ σύνολο νὰ πάψῃ νὰ ἐπηρεάζῃ τὰ παιδιὰ τῆς κατὰ τὸν ὀρθόδοξο τρόπο ζωῆς. Ἀξίζει νὰ διαβά-

σομε τὴν ἀπόφασιν τῆς 13.3.1833 καὶ νὰ δγάσωμε τὰ σχετικὰ συμπεράσματα:

«Ἀπεφασίσωμεν νὰ καταστήσωμεν ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν στάσιν τῆς Ἑλληνικῆς Έκκλησίας καὶ τῶν μοναστηρίων, καὶ νὰ προβάλλῃ τὰ μέσα πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς Έκκλησίας ταύτης, ὀνομαστικῶς τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου κλήρου καὶ τῆς συστάσεως Συνόδου μονίμου διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, νὰ παρρησιάσῃ δὲ καὶ περιεκτικὴν περὶ τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἀντικειμένου. Ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὀνομάζωμεν τοὺς κυρίους

Πανοῦτσον Νοταρᾶν

Ἰγνάτιον Ἐπίσκοπον Ἀρδαμερίου

Παῖσιον Ἐπίσκοπον Ἐλαίας καὶ τοποτηρητὴν Μεσσηνίας
Θεόκλητον Φαρμακίδην, Ἰερέα καὶ ἔφορον τῶν ἐν Αἰγίνῃ καταστημάτων

Σκαρλάτον Δ. Βυζάντιον καὶ

Κωνσταντίνον Δ. Σχινᾶν,

Τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην προεδρεύει ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας εἰς ἔλλειψιν δὲ τούτου ὁ κ. Πανοῦτσος Νοταρᾶς...

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 13) 25 Μαρτίου 1833

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Ἀντιδυναστεία

ὁ Κόμης ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΤ, Πρόεδρος ΜΑΟΥΕΡ, ΕΙΔΕΚ»

Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς πνεῦμα περᾶ καὶ εἰς τὸν Νόμον τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1856 «Περὶ Ἱερατικῶν σχολείων». Ἡ ἴδια ἡ Διοικούσα Έκκλησία δυστυχῶς ἔχει ὑποστῆ αὐτὴν τὴν διοικητικὴν ἀλλοτριώσιν, ὅπως φαίνεται στὴν χαρακτηριστικὴ ἐγκύκλιος τῆς τότε Ἱεράς Συνόδου. «Τὴν σύστασιν τῶν σχολείων αὐτῶν ἐπιθυμοῦσα ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, ἠδῶκε, διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος νὰ προσδιορίσῃ ὡς ἀπαρχὴν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν τῶν Σχολείων, ταμειωθησάμενων εἰδικῶν πόρων ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ἐκ τῶν κληροδοτημάτων, τὰ ὁποῖα διάφοροι ὁμογενεῖς κατέλιπον ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς διαμορφώσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων» τὸ οὕτω προσδιορισθὲν μένει εἰς τὸ διηνεκὲς ἄθικτον καὶ μόνον οἱ τόκοι αὐτοῦ θέλουσιν ἀναλίσκεσθαι ἐτησίως εἰς ἀνάγκην τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Σχολείων (δηλ. τῶν Ἱερατικῶν)».

Αὐτὴ ἡ νοσοτροφία, κάποιο ἄλλο δηλ. κέντρο ἔξω καὶ πέρα ἀπὸ τὴν Διοίκηση τῆς Έκκλησίας νὰ ἀποφασίσῃ καὶ νὰ ρυθμίξῃ τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν στελεχῶν τῆς Έκκλησίας, συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Κάτι ἔγινε τὸ ἔτος 1971, ἔταν ἐδημοσιεύθη ὁ Νόμος 876 «Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς δημοσίας Έκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Έκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος». Δυστυχῶς ὁμοῦ ἢ μὴ ἐξασφάλισις ἀπὸ τὴν Πολιτεία τῆς οικονομικῆς καλύψεως καὶ ὁ κατατρεγμὸς καὶ ἡ ἀδικη συμπε-

ριφορά προς τους εργαζομένους εις την Έκκλησιαστικήν Έκπαίδευσιν από την τότε «Διοικούσαν Έκκλησίαν» συνετέλεσαν ώστε να απωλεσθή μία επιτυχία.

Έπειδή, όπως προείπα, πιστεύω ότι τα Σχολεία έκεινα, τα όποια έτοιμάζουν τα στελέχη της Έκκλησίας, από το μικρότερο Έκκλησιαστικό Γυμνάσιο μέχρι την Θεολογική Σχολή ή την Μεταπτυχιακή, πρέπει να τα βλέπουμε σαν μία ένότητα και όχι διηρημένα και διακριτικά, κρίνω σκόπιμον να αναφερθώ στην υπάρχουσα έκκλησιαστική μας εκπαίδευσι, διότι: χωρίς καλή μέση και ανώτερα Έκκλ. Έκπαίδευσι δέν ώφελει όποιαδήποτε Άνωτάτη Έκκλ. Σχολή. Είναι σαν να προσπαθούμε να κατασκευάσουμε όμορφη στέγη σε έτοιμόροπο και εγκαταλειμμένο οίκημα.

Στις 4 Μαΐου 1834 έγραψε ή τότε Ίερά Σύνοδος προς τους Έπισκόπους: «Οί πρεσβύτεροι λείπουν εις πολλά μέρη και αυτοί οι άναγκάσιοι και ή Σύνοδος έδειξε και δεικνύει την μεγίστην προσοχήν εις την χειροτονίαν... έάν δέ ένδίδη και εις την χειροτονίαν όλιγομαθών, τó κάμνει: κατ' ανάγκην έως ού, κατασταθέντων των παιδευτηρίων, άρχίσωσι να παιδεύωνται τακτικώς οι μέλλοντες να έμβαιώσωσι εις τόν κλήρον».

Τό έτος 1984, μετά έκαστον πενήντα έτη δηλαδή παρακαλούμε την Πολιτεία να «ένδώση» για να χειροτονήσωμε και πάλιν όλιγογραμμιάτους κληρικούς. Μά τί συμβαίνει; Καθ' έν χρόνον έκτός των Θεολογικών Σχολών λειτουργούν 28 Έκκλησιαστικά σχολεία με σύνολο Ίεροσπουδαστών 2.557 και τó κράτος πληρώνει κάθε έτος έκαστοιμύρια; Άν μάλιστα στους 2.557 έεροσπουδαστάς προσθέσωμε τους φοιτητάς της Θεολογίας, τότε βρίσκόμεσθε σ' ένα τρομακτικό διά την περίπτωσι άριθμό. Και όμως τα κενά παραμένουν.

Η Έκκλησιαστική μας εκπαίδευσις χωλαίνει, παρ' όλες τις καλές προσπάθειες που γίνονται: από πολλές πλευρές. Θα χρειασθή ή Ίεραρχία να δη πιό υπεύθυνα τó θέμα των αύριανών συνεργατών μας, εκείνων που θα μας διαδεχθούν στην διακονία του Θυσιαστηρίου και στην ύπηρεσία του λαού. Θα αναφέρω μόνον μερικάς πραγματικότητες:

α. Σε ανώτερη Σχολή οι έεροσπουδαστές μετά τó μεσημεριανό φαγητό έμεναν μόνοι, χωρίς κάποια επίβλεψη, χωρίς πνευματικό, χωρίς κάποιον που θα μπορούσε με την άναστροφή των να δημιουργή τó κατάλληλο διά την περίπτωσι κλίμα. Τó υπηρετικό προσωπικό, ίσως για άλλη δουλειά άριστο, για την παρούσα έντελώς άκατάλληλο. Τα παιδιά αυτά είκοσι έως είκοσι πέντε έτων σιδαχημένα σε θαλάμους με τρόπο που δημιουργεί ψυχολογία όχλου και μάζης και δέν καλλιεργεί την αύριανή υπεύθυνη προσωπικότητα.

β. Έρώτησα ένα ήλικιωμένο έεροσπουδαστήν αν σκέπτεται να έρωθή και διατί. Μού άπήντησε: "Όχι, δέν θα έρωθώ. Είμαι υπάλληλος και έρχομαι εδώ, διότι παίρνοντας τó πτυχίο της Ίερατικής Σχολής θα καταταγώ σε ανώτερη διαθμολογική κλίμακα.

γ. Έπισκεφθήτε ένα δράδυ τα Νυκτερινά μας Έκκλησιαστικά σχολεία. Θα λυπηθήτε. Πολλοί άπ' τους έκπαιδευτικούς, εύτυχώς, καταβάλλουν πολλές προσπάθειες και τούτο είναι άισίοδοξο. Όμως τó όλο επίπεδο είναι προβληματικό. Έκει ό παπās που σπρώχνεται διά να δελτιώση την μισθολογική του κατάστασι, εκεί ό ήλικιωμένος οικογενειάρχης, που δέν κατάφερε να έκπληρώση κάποτε τους πόθους του, εκεί και τó μικρό εργαζόμενο χωριστόπουλο ήλικίας 13-14 χρόνων σε μια άνομοισγένεια και σ' ένα δύσκολο περιβάλλον, χωρίς ούσιαστικά άναλυτικά προγράμματα. Ο καύμένος ό παπās ή ό έεροσπουδαστής οικοδόμος ή εργατής άγωνίζεται: να θυμηθή πόσα φύλλα έχει: ό φασιόλος, ποιός είναι ό τύπος της Πρωμετίας ή της εξίσωσης ή της Χημείας, διότι κανείς δέν φρόντισε για ένα έκκλησιαστικό άναλυτικό πρόγραμμα, για ένα έκκλησιαστικό άναλυτικό πρόβλημα, για δύο διδία που θα τόν προωθήσουν στους πόθους του.

Διερωτάται κανείς μήπως εκεί έκκολάπτονται με τόν τρόπο αυτό τα αύριανά προβλήματα της Έκκλησίας μας;

Δέν αναφέρω εις την Έκκλησιαστικήν Σχολήν Βελλάς, ή όποία όχι μόνον δέν έδωσε Κληρικούς, αλλά οι σπουδαστάι της άγωνίζονται να κρατήσουν τα σκανδαλώδη προνόμια της Σχολής αυτής ένώ έχουν άπορρίψει όποιαδήποτε ιδέα έρωσύνης των, ούτε εις την Άνωτέραν Έκκλησιαστικήν Σχολήν Θεσ) νίκης, ή όποια διά νόμου της Πολιτείας, έρήμην της Έκκλησίας, σχεδόν άποδέσμευσε τους σπουδαστάς της από την ύποχρέωσιν της έρωσύνης.

Άπό τις 10.6.1982 συνεστήθη από τó Ύπουργείο Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και με την συγκατάθεσιν της Ί. Συνόδου μία Έπιτροπή διά την άναδιοργάνωσι της Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσως. Όλα τα μέλη της Έπιτροπής αυτής επί ένάμισυ χρόνο έργάστηκαν με ζήλο και ένδιαφέρον και κατέληξαν εις ώρισμένες προτάσεις, τις όποιες κατέθεσαν στην Ίερά Σύνοδο και τó άρμόδιο Ύπουργείο. Όπωσδήποτε δέν είναι οι τέλειες όμως γίνεται μία μεγάλη ταμή και πρόοδος. Θα είναι κρίμα αυτή ή προσπάθεια να μη τελεσφορήση, επί της Ύπουργίας μάλιστα τού κ. Άποστόλου Κακλαμάνη, ό όποιος εις την συνεδρίαν της έπιτροπής αυτής την 8ην Νοεμβρίου 1982 ειπε τα εξής: «Η Κυβέρνηση πιστεύει στην άποστολή της Όρθόδοξης Έκκλησίας μέσα στο λαό μας και έπιθυμεί την ύπαρξη ένός καλού, μορφωμένου και αξιόμαχου κλήρου, που να μπορεί να άνταπεξέλθει με επιτυχία στις άνάγκες της σύγχρονης έποχής. Μονάχα έτσι ή Έκκλησία θα άσκήση πρωτοπορειάκο ρόλο στις μέρες μας. Πάντως όποιαδήποτε μορφή έκκλησιαστικής εκπαίδευσως και αν ακολουθηθεί, πρέπει: στο μαθητή να παρέχεται ή εύχέρεια να διακρίδώνει, αν είναι κατάλληλος ή όχι: για να γίνει ένας καλός Κληρικός. Για τή δημιουργία μιας αξίας της άποστολής της Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσως ή Πολιτεία θα προσφέρει: ό,τι πρέπει».

Η Διαρκής Ίερά Σύνοδος έν όψει άντιμετωπίσως υπό της Πολιτείας τού θέματος της Έκκλησιαστικής έκ-

παιδείσεως λαβούσα ύπ' όψιν: α) τὰ πορίσματα τής Έπιτροπής αυτής β) τήν εισήγησιν τής ειδικής συγκοινωνικής επιτροπής και υιοθετήσαντα προτάσεις τής Όμάδος Έργασίας απέστειλε προς τó Υπουργείον Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τó ύπ' άριθμ. 2010) 20.6.84 έγγραφόν της με τās έξής γενικές παρατηρήσεις:

1. Η Έκκλησιαστική Έκπαίδευσις επιδιώκει όχι μόνον τήν εκκλησιαστικήν άγωγήν αλλά και τήν προετοιμασίαν τών μελλόντων να ίερωθούν, τών αδριανών στελεχών τής Έκκλησίας, διά τούτο θά πρέπει να παραμείνη σεβαστή ή ιδιαιτερότης και ó χαρακτήρ ταύτης και ή Διοικούσα Έκκλησία να συμμετέχη ούσιαστικώς εις τὰ άφορώντα ταύτην.

2. Η Ίερά Σύνοδος δηλοεί, ότι: θά ήτο εύχής έργον ή Έκκλησιαστική Έκπαίδευσις να περιήρχετο ύπό τήν εϋθύνην τής Έκκλησίας με έξασφάλισιν τής κρατικής χρηματοδοτήσεως δι' άπάσας τās συναφείς δαπάνας. Έπειδή όμως ή Έκκλησία προς τó παρόν δέν είναι έτοιμή διά τó όντως σημαντικόν τούτο έργον, ζητεί, όπως αι νέαι νομοθετικαι ρυθμίσεις έξασφαλίσουν εύρείαν συμμετοχήν ταύτης εις όλας τās βαθμίδας τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως, ώστε να προσλάβη αυτή εκκλησιαστικόν χαρακτήρα, ενώ παραλλήλως αυτή θά ετοιμάζεται διά τήν έν καιρώ άνάληψιν τού όλου έργου.

3. Ζητεί ή Ί. Σύνοδος τήν λήψιν ύπό τού Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων τών αναγκαίων νομοθετικών και άλλων μέτρων, τó ταχύτερον δυνατόν, ώστε να τεθή άπό τού προσεχούς σχολικού έτους εις εφαρμογήν ή διαδικασία άναδιοργανώσεως τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως. Τά σχέδια νόμων, νομοθετικά διατάγματα ή ό,τι άφορά τήν εκκλησιαστικήν εκπαίδευσιν να γίνονται έν συνεργασία μετά τής Έκκλησίας.

4. Έπικροτεί ή Ί. Σύνοδος τούς βασικούς στόχους τούς όποιους προσδιώρισεν ή Όμάς Έργασίας και ειδικότερον:

α) Ίδρυσις Κέντρου Ίερατικών Σπουδών (Κ.Ι.Σ.) ώστε να άρχίση, επί τέλους, συστηματική και υπεύθυνος μελέτη τών προβλημάτων τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως και έπεξεργασία πρακτικών και άποτελεσματικών λύσεων.

β) Καλλιέργεια Όρθοδόξου Έκκλησιαστικού φρονήματος και ήθους εις διδάσκοντας και διδασκαμένους τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως.

γ) Έπιλογή ειδικώτερον, ίκανών Δ) ντων και ζηλωτών Καθηγητών και επαναξολόγησις τού λοιπού προσωπικού τών Σχολών.

δ) Ούσιαστικοποίησις τών ίερατικών σπουδών με κριτήριον τήν κατάρτισιν Κληρικών, ώστε να περιορισθή και να εκλείψη σὺν τῷ χρόνῳ ή κρατούσα σήμερα άπαιράδευτος κατάστασις, να παρέχωνται πτυχία άνευ άντικρύματος εις άδιόφορους διά τήν Έκκλησίαν και τήν έν αυτή διακονίαν.

ε) Έμφασις εις τήν επιμόρφωσιν τών ξεημερίων,

ύπό τήν εϋθύνην τής Διοικήσεως τής Έκκλησίας και τών κατά τόπους Άρχιερέων.

στ) Κατάρτισις ειδικών στελεχών, προς άποτελεσματικήν άσκησην τής ποιμαντικής διακονίας και αντιμετώπισιν ιδιαιτερώσεων καταστάσεων (επέλασις άρετικών κλπ.).

ζ) Κάλυψις ειδικών αναγκών (ψάλτική, εκκλησι. Τέχνη κλπ.).

η) Ίσομερής κατανομή τών Σχολών κατά γεωγραφικά διαμερίσματα, με ταυτόχρονον περιορισμόν τών Σχολών, ώστε να μη διατηρώνται: φυταζωούοντα και έπομένως ύποτονικά Σχολεία.

θ) Μέρμηνα διά τās κοινότητας τής διαποράς και συμπαραστάσις διά τήν άνάδειξιν ίκανών στελεχών τών εκει εκκλησιών (έν συγεννήσει μετά τού Οικουμενικού και τών λοιπών Πατριρχείων) και ύποστήριξις τού έργου τής Έλληνορθοδόξου Ίεραποστολής.

ι) Ούσιαστική συμμετοχή τής Έκκλησίας εις τήν διοίκησιν και τήν έν γενεί ζωήν τών Σχολών, καθώς επίσης εις τὰ κεντρικά όργανα διοικήσεως τής Έκκλησι. Έκπαίδευσεως, άπό τά όποια δέον να άπομακρυνθούν πρόσωπα ξένα προς τó αντικείμενον ή πρόσωπα τά όποια δέν έγγυώνται θετικήν συνεισφοράν εις τó έργον τής άναδιοργανώσεως τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως.

Έάν έτσι, με έπιμονή δηλαδή και ύπομονή, αντιμετωπισθή τó όλον φάσμα τής Έκκλησιαστικής Έκπαίδευσεως, τότε είναι αναγκαία και άπαραίτητη ή δημιουργία Άνωτάτης Έκκλησιαστικής Σχολής. Λέγω δέ Άνωτάτης Έκκλησιαστικής Σχολής και όχι μόνον «Μεταπτυχιακής Σχολής επιμορφώσεως πτυχιούχων Άνωτάτων Σχολών». Θά πρέπει να καταστή γινωστόν ότι ή Έκκλησία δέν προχωρεί εις τούτο διά κανένα άλλον λόγον παρά μόνον διότι συνειδητοποίησε τήν άνάγκη να έχη αυτή εις τήν προετοιμασίαν τών λειτουργών και στελεχών της τόν πρώτον λόγον και τήν εϋθύνην.

Μία Άνωτάτη Έκκλησιαστική Σχολή καλώς λειτουργούσα θά δώση τήν δυνατότητα εις πολλούς νέους που έχουν τήν έφεσιν να μορφωθούν και να ίερωθούν να φοιτήσουν εις αυτήν ένῶ παραλλήλως ή Έκκλησία θά έχη εις τὰ χέρια της τó υλικόν εκείνο που θά χρησιμοποιήση αύριο διά τās άνάγκας της. Και τούτο είναι: πολύ βασικό. Θά ξέρη τίς δυνατότητες εις αριθμόν, θά γνωρίξη τίς δυνατότητες εις ποιότητα, θά διακρίνη τούς προσοντούχους και με τάλαντα ύποψηφίους Κληρικούς, θά μπορεί άνάμνη άπό τόν χώρο αυτόν να επιλέγωνται στελέχη διά εκκλησιαστικά προγράμματα και στόχους ποιμαντικούς. Μ' ένα λόγο ή βλη άντατροφή θά είναι: εκκλησιαστική και τó ήθος εκκλησιαστικό.

Όπωςδήποτε οι δυσκολίες και οι άντιδράσεις μέσα και έξω άπό τόν χώρο τής Έκκλησίας θά είναι: πολλές, όπως π.χ. ή συνταγματικότητα μας τοιαύτης πράξεως, άφου όλοι γνωρίζουμε, ότι ή Άνωτάτη Έκπαίδευσις εις τήν χώραν μας είναι μέλημα μόνον τής Πολιτείας ή άκόμη τó θέμα τού προσωπικού, διδακτικού και λοιπού, ή

μορφή και η έκταση της Σχολής, ο τρόπος λειτουργίας της και τόσα άλλα.

Μή θέλοντας να σας καταπονήσω περισσότερο δάξω μίαν τάξη στις σκέψεις μου και κάνω τις εξής προτάσεις: δια δια δοηθήσω την συζήτηση, που θα ακολουθήσει:

1. Να δημιουργηθή Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστική Σχολή εἰς τὴν ὁποίαν θὰ φοιτοῦν:

α) πτυχιούχοι διαφόρων ἀνωτάτων Σχολῶν ἐπὶ ἓν ἔτος, διὰ μίαν Ἐκκλησιαστικὴν ἐπιμόρφωσιν καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσουν πρὸ τῆς χειροτονίας των τὰ κατάλληλα ἐφόδια διὰ τὸ ποιμαντικὸν τῶν ἔργων εἰς μίαν κοινωνίαν μὲ πολλὰς ἀξιώσεις καὶ ποιμαντικὰς ἀπαιτήσεις καὶ

β) οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Λυκείων τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν κατὰ πανεπιστημιακὸν πρόγραμμα.

2. Ἡ Σχολὴ αὐτὴ νὰ λειτουργήσῃ ἐκτὸς Ἀθηνῶν, ὅχι ὅμως καὶ πολὺ μακρὰν αὐτῆς, καὶ εἰ δυνατόν εἰς μίαν ἱστορικὴν Μονὴν π.χ. Μονὴ Δαφνίου, Μονὴ Ὁσίου Λουκά, Μονὴ Καισαριανῆς ἢ ἀκόμη εἰς τὸν πράγματι ἄμωρον χώρον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

3. Οἱ σπουδασταὶ νὰ εἶναι ὅλοι ἐσωτερικοί, ἐκτὸς ὠρισμένων δικαιολογημένων περιπτώσεων, καὶ νὰ ζοῦν κοινοδικῆ καὶ ἐντονη λατρευτικὴ ζωὴ.

4. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς νὰ εἶναι δοηθὸς Ἐπίσκοπος ἢ Τιτουλάριος Μητροπολίτης μὲ μοναχικὴν ἀποστολὴν τὴν παρακολούθησιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς.

5. Ἡ Σχολὴ τῆς Χάλκης ὅπως καὶ οἱ Σχολῆς τῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν (Σερβίας, Ρουμανίας κλπ.) νὰ μᾶς δώσουν τὴν πείραν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν των. Διὰ τοῦτο καλὸν θὰ ἦτο δύο Ἀρχιερεῖς νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰς Σχολὰς αὐτάς, νὰ μελετήσουν τὸν τρόπον λειτουργίας των καὶ τὰς λοιπὰς λεπτομερείας τῆς ζωῆς των.

6. Τὸ διδασκικὸν προσωπικὸν νὰ εἶναι κυρίως Κληρικοὶ καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰ δυνατόν πρόσωπα ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ ἑκατὸν πενήντα καὶ πλέον χρόνια ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις, μέση, ἀνωτέρα καὶ ἀνωτάτη, εὐρίσκειται ἔξω ἀπὸ τὸν χώρον τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας ἐπέδρασε καὶ ἐπιδρᾷ δυσμενῶς εἰς τὸ μεγάλο καὶ οὐσιαστικὸ θέμα τῆς στελεχώσεως τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄν τοῦτο εἰς παλαιότερους καιροὺς ὑπῆρξεν ἐπιζήμιον, φαντασθῆτε μὲ τὴν σημερινὴν ἀλλοτρίωσιν καὶ τὴς σύγχρονες ἰδέας περὶ Κράτους καὶ Διοικήσεως πόσο χειρότερες ἐπιπτώσεις θὰ ἔχη περαιτέρω. Ἡ Ἐκκλησία θὰ πρέπει σ' ὅλο αὐτὸ τὸ φάσμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας ὅχι ἀπλῶς νὰ ἔχη λόγον ἀλλὰ νὰ ἔχη τὸν πρῶτον λόγον καὶ τὴν εὐθύνην.

2. Τὰ τελευταῖα αἰτήματα τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀποσκοποῦν εἰς μίαν μεταδακτικὴν κατάστασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐτοιμάζεται:

διὰ τὴν ἐξ ὀλοκλήρου ἀνάληψιν τῆς εὐθύνης τῆς Παιδείας καὶ ἐπιμορφώσεως τῶν στελεχῶν τῆς.

3. Ἡ πολιτεία ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χρηματοδοτῆ καὶ νὰ καλύπτῃ οἰκονομικὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐκπαίδευσιν, ὅπως ἄλλωστε κάνει καὶ σήμερα, ὅχι μόνον διότι ἡ παιδεία παρέχεται εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας δωρεάν ἀλλὰ καὶ διότι ἔχει ἀπ' αὐτῆς τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους δεσμευθῆ ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος. Ὅταν τὸ ἔτος 1833 διελύοντο 235 Μοναστήρια καὶ ἐφορολογουῦντο ἄλλα 226 ἦτο σαφὴς ἡ δεσμευσις: Τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα τῶν καταργουμένων μοναστηρίων παρακληιδάγονται εἰς λογαριασμὸν τοῦ Ἐκκλ. Ταμείου, τὸ ὁποῖον σκοποῦν πρῶτον καὶ κύριον θέλει ἔχει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν παιδείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, θέλει προφθάει τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου καὶ θέλει συντρέχει εἰς πᾶν ὅτι θεοφιλέας, θεάρεστον καὶ φιλόανθρωπον ἔργον καὶ «ὅλα τὰ ἐγκαταλειμμένα καὶ ἔρημα μοναστήρια καὶ μοναστηριακὰ κτήματα θέλουν εἰσδεῦσθαι ἀπὸ τοῦ νόῦ διὰ τῶν Γενικῶν ἐφόρων εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου καὶ πρὸς τὴν σκοπούμεν ἑελπίωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας».

4. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνασυγκροτηθῆ καὶ νὰ τεθῆ ἐπὶ νέων βάσεων ἡ βασικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευσις μὲ πνεῦμα ἐπιμονῆς, εὐθύνης καὶ θυσίας.

5. Νὰ προχωρήσῃ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας ἢ μὲ ἄλλην ὀνομασίαν Σχολῆς ἀπ' ἐνὸς μὲν διὰ πτυχιούχους γενικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀπ' ἑτέρου δὲ δι' ἀποφοίτους Λυκείων καὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν.

6. Νὰ ὀρισθῆ ἐπιτροπὴ ἐξ Ἀρχιερέων, ἡ ὁποία νὰ συνεργασθῆ μὲ τὴν Διοίκησιν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς διὰ μίαν νέαν τοποθέτησιν τῶν σχέσεων Σχολῆς καὶ Διοικούσης Ἐκκλησίας.

7. Ἐὰν ἀποφασισθῆ ἡ Ἰδρυσις Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας (Ἀνωτάτης Ἐκκλ. Σχολῆς) νὰ συσταθῆ ἐμὰς Ἐργασίας.

Μακαριώτατε, Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Εὐχαριστῶ, διότι εἶχατε τὴν καλωσύνην καὶ τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσετε τὴς ἀπλῆς αὐτῆς σκέψεις. Ἐπιτρέψτε μου νὰ εὐχαρθῶ ἢ συζητήσῃς μετὰ καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων νὰ ὀδηγήσῃν εἰς ὅτι χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ζωὴν.

Τὴν εἰσήγησιν ἐπιηκολούθησε συζήτησις, ἡ ὁποία, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ γενικωτέρου ζητήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῆ καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Συνεχίσθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως

τῆς Ἱεραρχίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ. Μετὰ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν - ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς 5ης Ὀκτωβρίου, ἠκολούθησεν ἡ ἀρξαμένη συζήτησις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως διὰ τὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ ἐλήφθησαν αἱ ἐξῆς ἀποφάσεις:

α. Νὰ συνεχισθῇ τὸ ἔργον τῆς παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὀμάδος Ἐργασίας (ἣτις ἀποτελεῖται ἐξ ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων καὶ στελεχῶν τοῦ ὑπουργείου).

β. Νὰ ἀλλάξῃ ὁ τρόπος εἰσαγωγῆς φοιτητῶν εἰς τὰ Θεολογικὸν καὶ Ποιμαντικὸν Τμήματα τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

γ. Νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἵνα μετέχῃ Συνοδικὸς Ἱεράρχης εἰς τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως καὶ νὰ προεδρεύῃ αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ ἐκπαίδευσις εἶναι τομεύς, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἔχῃ πρωτεύοντα λόγον.

δ. Νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν, ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἔχῃ λόγον εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως, ὡς καὶ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐπιλογὴν τῶν εἰς αὐτὴν χρησιμοποιουμένων διδακτικῶν βιβλίων.

ε. Νὰ μελετηθῇ ἡ ἐπάνοδος, εἰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας, τῆς μέσης ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως, καὶ τέλος

στ. Νὰ ἰδρυθῇ κατὰ τὴν εἰσηγήσιν, ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ ἐπιμορφώσεως πτυχιούχων Α.Ε. Ἰδρυμάτων.

Ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισεν, ὡσαύτως, ὅπως τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα α' - στ' περιληφθῶν εἰς τὸ ἔγγραφο τὸ ὁποῖον, κατ' ἐξουσιοδότησίν τῆς, θὰ ἀπευθύνει ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος πρὸς τὸν ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

ΤΡΙΤΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν - ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἠκολούθησεν καὶ νέα συζήτησις, καθ' ἣν πολλοὶ τῶν Σεβ. Συνόδων διετύπωσαν τὰς ἀπόψεις των καὶ προέβησαν εἰς προτάσεις διὰ τὴν ἀρτιωτέραν διοργάνωσιν τῶν σχολείων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως, ὥστε ἐξ αὐτῶν νὰ προέρχωνται τὰ μέλλοντα κατάλληλα στελέχη τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συζήτησις ἐπεξετάθη καὶ εἰς θέματα ἀφορῶντα εἰς τὴν δημοτικὴν καὶ μέσῃν ἐκπαίδευσιν, ἐπειδὴ — καθ' ἃ κατηγγέλη ὑπὸ Σεβ. Συνόδων — ἐμφανίζονται κρούσματά τινα θρησκευτικοῦ ἀποχρωματισμοῦ καὶ καλλιεργοῦνται εἰς τοὺς μαθητὰς ἀντιεκκλησιαστικαὶ καὶ ἀντικληρικαὶ τάσεις, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἀρμόδιοι τῆς Πολιτείας, συμφώνως πρὸς συνταγματικὴν ἐπιταγὴν, δὲν ἐπικροτοῦν τὰς ἐν λόγῳ ἐνεργείας.

Μετὰ τὴν συζήτησιν ἀπεφασίσθη ὅπως συνταχθῇ εἰδικὴ ἐγκύκλιος τῆς Ἱεραρχίας, ἐνημερωτικοῦ καὶ παραινετικοῦ χαρακτήρος, ἀπευθυνομένη εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαὸν — δημοσιεύεται εἰς τὸ παρὸν τεῦχος —, ὡς ἐπίσης καὶ ἔγγραφο πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, περιέχον τὰς ἀπόψεις τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὴν Ἐκκλησίαν θεμάτων. Ἡ Σύνοδος ὥρισεν, ὡσαύτως, ἑξαμελῆ Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κίτρους κ. Βαρνάβα, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, Πατρῶν κ. Νικοδήμου, Ἰωαννίνων κ. Θεοκλήτου καὶ Θηβῶν - Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου, με ἀρμοδιότητα νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Διοικήσεως τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, περὶ τοῦ ἐὰν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ παρὰ τῇ Ριζαρείῳ ἡ μελετωμένη νὰ ἰδρυθῇ, κατὰ τὰ συζητηθέντα, Σχολὴ Ἐπιμορφώσεως τοῦ ἱεροῦ Κλήρου. Ἡ τριμελής, ἐξ ἄλλου, Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀρτης κ. Ἰγνατίου, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνοῦ καὶ Περιστερίου κ. Χρυσόστομου ἐνημέρωσε τὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τῆς συναντήσεως τὴν ὁποίαν εἶχε μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ κ. Τσοβόλα διὰ τὸ ἐκχεροῦν συνταξιοδοτικὸν θέμα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ΟΔΕΠ.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου

και Σιατιστής κ. Ἄ ν τ ω ν ι ο ς ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν εἰσηγήσεώς του ἐπὶ τοῦ θέματος «Ποιμαντική ἀντιμετώπισις τῶν αἱρέσεων», τὴν ὁποῖαν δὲν ὠλοκλήρωσε —ἐλλείπει χρόνου— και

ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναβληθῆ δι' ἐπομένην συνεδρίαν. Λόγω τοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐν τούτοις, και τῆς εἰσηγήσεως ταύτης, παραθέτομεν τὸ πλήρες κείμενόν της:

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΙΣΑΝΙΟΥ & ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ Κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Ἡ παρούσα εἰσηγήσις διὰ πρακτικούς λόγους διαιρείται εἰς δύο τμήματα. Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ «Γενικὸν Μέρος», δηλαδὴ τὴν ἔκθεσιν τοῦ προβλήματος, και ἀπὸ τὴν διατύπωσιν συγκεκριμένων προτάσεων πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ.

Αἱ προτάσεις αὗται θὰ ἀναπτυχθοῦν συστηματικῶς εἰς ἕνα δευτέρον μέρος με σκοπὸν νὰ προσφέρῃ πρόσθετον βοήθειαν διὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν. Τὸ μέρος αὐτὸ παρατίθεται ἐνταῦθα μόνον περιληπτικῶς ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων προτάσεων. Παρακαλοῦνται οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι ὅπως μελετήσουν τὸ παρὸν κείμενον πρὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας διότι ἡ εἰσηγήσις θὰ περιορισθῆ μόνον εἰς τὸ δευτέρον μέρος, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δηλαδὴ και τὴν κατοχύρωσιν τῶν προτάσεων και προϋποθέτει ὅσα ἐκτίθενται ἐνταῦθα. Τοῦτο ἐκρίθη ἀπαραίτητον τόσον λόγῳ τοῦ περιορισμένου χρόνου ὅσον και διότι ἐπιθυμοῦμε νὰ συμπυκνώσωμεν εἰς τὸ οὐσιωδέστερον αὐτὸ μέρος τῆς εἰσηγήσεως και στοιχεῖα και δεδομένα τὰ ὅποια θὰ προκύψουν μετὰ τὴν σύναξιν τοῦ παρόντος κειμένου (24.7.1984).

α) Τὸ π ρ ό θ λ η μ α τ ο ὗ χ ι λ ι α σ μ ο ὦ
εἰς τὴν Ἑ λ λ ά δ α.

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ χιλιαστικοῦ προβλήματος θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ προσδώμεν εἰς τὴν βασικὴν διαφοροποίησιν μεταξὺ τῆς ἑταιρίας «Σαοιά», τῆς χιλιαστικῆς δηλαδὴ οργανώσεως τοῦ Μπροῦκλιν, και τῶν θυμάτων της, τῶν ὀργανωζομένων «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».

Ἡ ἑταιρία τοῦ Μπροῦκλιν ἀκολουθεῖ καθωρισμένον πρόγραμμα πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν σκοπῶν της, οἱ ὅποιοι μένου ἀγνωστοί εἰς τὰ θύματα. Αὐτὰ ἐνεργοῦν τυφλῶς πιστεύοντα ὅτι ἡ ἑταιρία ἐκπροσωπεῖ ἐπὶ τῆς γῆς τὸν Θεὸν και ὅτι τὸ θέλημά της ταυτίζεται με τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐχει καταρτίσει διὰ τὴν Ἑλλάδα συγκεκριμένον πρόγραμμα, τὸ ὅποῖον ἐκτελεῖ σταδιακῶς μέσῳ τῶν ἐδῶ ὀπαδῶν της. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐσημείωσε πρωτοφανεῖς διὰ τὴν χώραν μας ἐπιτυχίας.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ γνωστοῦ νόμου 731) 1977 περὶ στρατιωτικῆς θητείας ἐκείνων οἱ ὅποιοι διὰ λόγους θρησκευτικῆς πεποιθήσεως ἀρνοῦνται τὴν ἐνοπλὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐνῶ παρομοία νομοθεσία εἰς ἄλλας χώρας ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς πολίτας ἀνευ θρησκευτικῶν διακρίσεων, εἰς τὴν χώραν μας, θάσει ἐσωτερικῆς διαταγῆς, ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τοὺς «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά». Συνεπῶς μόνον οἱ «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἔχουν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν χώραν μας νὰ ἔχουν θρησκευτικὰς πεποιθήσεις εἰς τὸ θέμα αὐτό. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἑλληνικὸς νόμος, προκειμένου νὰ παράσχη εἰς τοὺς χιλιαστὰς εἰδικὰ προνόμια, εἰσάγει θρησκευτικὰς διακρίσεις εἰς δάρος Ἑλλήνων πολιτῶν.

Οἱ Ἕλληνες πολῖται διαιροῦνται θάσει ἐρημνευτικῆς διαταγῆς τοῦ νόμου 731) 1977 εἰς «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά» και πολίτας οἱ ὅποιοι ἀρνοῦνται νὰ προσχωρήσουν εἰς τὸν χιλιασμόν.

Ἡ χώρα μας διὰ τῆς ὑπογραφῆς διεθνῶν συμβάσεων ἔχει ταχθῆ ὑπὲρ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Βασικὸν δὲ ἀνθρώπινον δικαίωμα εἶναι νὰ ἔχη κανεὶς τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τῆς ἀρεσκείας του και τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῆ συμφώνως πρὸς τὰς πεποιθήσεις αὐτάς, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουν εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους και δὲν παραβιάπτουν τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου.

Ἄλλὰ με τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω νόμου δὲν ἐπιτρέπεται εἰς Ἕλληνας πολίτας νὰ ἐπικαλεσθοῦν νόμον τοῦ κράτους με μόνον δικαιολογητικόν, ὅχι ὅτι δὲν ἐμπόπτουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολιτῶν, οἱ ὅποιοι διὰ λόγους θρησκευτικῆς πεποιθήσεως ἀρνοῦνται τὴν ἐνοπλὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ διότι δὲν εἶναι «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά».

Περαιτέρω σημαντικὴ ἐπιτυχία τῶν χιλιαστῶν εἶναι αἱ εὐνοϊκαὶ ἀποφάσεις τοῦ Σ.τ.Ε.

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2105 και 2106) 1975 ἀποφάσεων ἡ χιλιαστικὴ ὀργάνωσις ἀνεγνωρίσθη ὡς «γνωστὴ θρησκεία».

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2484) 1980 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου ἀνωτάτου δικαστικοῦ σώματος παρεχωρήθη εἰς τοὺς χιλιαστὰς τὸ δικαίωμα ἰδρύσεως εὐκτηρίου οἴκου.

Ἡ μετέπειτα ἐξέλιξις ἐστηρίχθη εἰς αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις. Ἀκολουθῶς σημειώνωμεν τὰς πλέον σημαντικὰς ἐπιτυχίας τῆς χιλιαστικῆς ὀργανώσεως εἰς τὴν χώραν μας:

α) Τὴν 6.9.1982 τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, δι' ἐγγράφου του ἀναγνωρίζε διορισμὸν θρησκευτικῶν λειτουργῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά.

6) Τό 1982 γίνεται προσπάθεια εξέλιξης της χώρας μας εις βασικόν Χριστιανικόν κέντρον.

Διά τὸ θέμα αὐτό εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ καίμενο αἰτήσεως τῆς «Βιβλικῆς καὶ φυλλαδικῆς ἐταιρείας Σκοπιά τῆς Πενσυλβανίας» μὲ ἡμερομηνία 6 Σ) ὁρίου 1982 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, Διεύθυνσιν Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

Ἡ ξένη ἐταιρεία ζητᾷ ἀπὸ τὸ ἑλληνικόν Ὑπουργεῖον εἰδικὰς διευκολύνσεις, προκειμένου γὰ πραγματοποίησιν ἐπεκτάσεις εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐργοστάσιόν της μὲ οικονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν τημάτων της τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Χαρακτηριστικόν εἶναι τὸ σκεπτικόν τῆς αἰτήσεως αὐτῆς:

«Μία τέτοια μεταχείριση θὰ ἐπιτρέψει τὴν ἀποστολὴν στὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν κυκλοφορίαν μεταξὺ τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ ἐγκλίμως, ἐνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ἑλληνικῶν περιοδικῶν παγκοσμίας ἀκτινοβολίας (δηλαδὴ τῆς «Σκοπιᾶς» καὶ τοῦ «Ἐύπνια») ἐγὼ ταυτόχρονα θὰ ὑπάρχει καὶ μιὰ σημαντικὴ τακτικὴ εἰσροὴ ξένου συναλλάγματος, τὸ ὁποῖο τῶρα χάνεται. Πρόσθετα ὀφέλη θὰ εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ χιλιάδων δολλαρίων καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἀπὸ καιροῦ δωρεάν ἀποστολὴν εἰς τὴν χώραν μας χιλιάδων δεμένων διδλίων ἀξίας ἐπίσης πολλῶν χιλιάδων δολλαρίων. Τὸ κυριώτερον ὅμως εἶναι ἡ διατήρησιν ἰδιαιτέρα μεταξὺ τῶν νέων (παιδιῶν) τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ τόσο ἰσχυροῦ δεσμοῦ μὲ τὴν Ἑλλάδα ποὺ ἀποτελεῖ ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα». Ἡ θρασυτῆς τοῦ καίμενου εἶναι ἀφανής, δὲν χρειάζεται ἰδιαιτέρον σχολιασμόν.

γ) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7491) 30.11.1982 ἀποφάσεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφετερίου Ἀθηνῶν ἀνεγνωρίσθη ἡ «Βιβλικὴ καὶ Φυλλαδικὴ ἔταιρεία «Σκοπιᾶ» τῆς Πενσυλβανίας» ὡς μὴ κερδοσκοπικὴ.

Ἡ ἀπόφασιν δὲν ἀναφέρεται εἰς ἑλληνικὸν φορέα. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἰδρῦθησαν ἀργότερον ἐνταῦθα σχετικὰ σωματεία, τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα συνεχίζουσιν γὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ἐταιρείαν «Σκοπιᾶ». Ὅλη ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ χιλιαστῶν καὶ ἑλληνικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπογράφεται ὑπὸ τῆς Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Ἀλλὰ ἐκτὸς τῆς πενσυλβανικῆς ἐταιρείας ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ἡ Watch Tower Bible and Tract Society of New York Inc, δηλαδὴ μετοχικὴ ἐταιρεία εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τῆς μεθόδου τῶν συγκοινωνούντων δοχείων διαβιβάζονται τὰ χρήματα. Ἐπὶ παραδείγματι τὰ διδλία τῆς χιλιαστικῆς ὁργανώσεως, ἐγὼ φέρουν τὴν πενσυλβανικὴν ἐταιρείαν ὡς ἔχουσαν τὸ Copyright, ἐκδότρια ἐταιρεία εἶναι ἡ ἐταιρεία τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ ὁποία θεδαίως δὲν εἶναι μὴ κερδοσκοπικὴ ἐταιρεία, ἀλλὰ μετοχικὴ. Συνεπῶς εἰς ἐκείνην μεταφέρονται καὶ εἰσπράξεις.

Χαρακτηριστικόν εἶναι ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφο τῆς πενσυλβανικῆς ἐταιρείας τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς χιλιαστὰς, μὲ ἡμερομηνίαν 27 Ἰουλίου 1983. Ἡ ἐταιρεία διασαφηνίζει:

«Ἡ Βιβλικὴ καὶ Φυλλαδικὴ Ἐταιρεία... ἔχει συστα-

θεῖ νομίμως κατὰ τοὺς νόμους τῶν ΗΠΑ καὶ λειτουργεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 3, 9, 12, 13, 16 καὶ 24 τοῦ ν. 2893) 1954. Ἀπολαμβάνει δὲ μεταχείριση τοῦ μάλλον ἐνοσομένου κράτους, (ἄρθρο 16)».

Ὁ νόμος αὐτὸς ἐπεκύρωσε τὴν ἑλληνοαμερικανικὴν «Συνθήκην φιλίας, ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας» καὶ προδίδει: ἰσχυρικὴν δραστηριότητα τῶν ἀμερικανικῶν ἐταιρειῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

δ) Ὁ Ὑπουργὸς προεδρίας Κυβερνήσεως κατόπιν σχετικῆς ἐπερωτήσεως, δηλώνει: εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Υ Φ 1) 166) 15.2.1983 ὅτι: «Ἡ ὕπηρεσία μας ἐφαρμόζοντας τὴν προαναφερόμενη διάταξιν κατὰ τρόπον ἀντικειμενικόν, ἴσο καὶ χωρὶς διακρίσεις, χορήγησε πρόσφατα ἀτέλεια χάρτη καὶ στὰ περιοδικὰ «Ἡ ΣΚΟΠΙΑ» καὶ «ΕΥΠΝΙΑ», ἐπειδὴ πληροῦν ὅλας τῆς προϋποθέσεις ποὺ ἀπαιτοῦν οἱ διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος «περὶ Τύπου» νόμου».

Ἡ διατύπωσις αὐτὴ εἶναι ἴσως ἡ σημαντικώτερα ἐπιτυχία τῆς ξένης ἐταιρείας μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σ.τ.Ε. ἀναγνώρισίν της ὡς «γνωστῆς ἰσχυρίας». Ἀναμφιβόλως, ἐὰν ἐπικρατήσῃ καὶ γενικευθῇ τὸ «σκεπτικόν» αὐτὸ τοῦ Ὑπουργεῖου Προεδρίας, θὰ δοκιμάσωμεν συντόμως νέας ἐκπληξεις.

ε) Τοιαύτη ἐκπληξίς εἶναι ἡ εἰδησις ὅτι: τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης δι' ἐγγράφου τοῦ μὲ ἡμερομηνίαν 16.5.1983 ἐπιτρέπει: διορισμὸν ἰσχυρικῶν λειτουργῶν εἰς τὰς φυλακάς.

Δὲν γνωρίζομεν τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου. Ἀσφαλῶς εἶναι ἀπάντησις εἰς τὸ αἴτημα τῶν χιλιαστῶν γὰ διορισθῶν ἰσχυρικῶν λειτουργῶν «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου ὑπάρχουν φυλακισμένοι ὁπαδοὶ τῆς «Σκοπιᾶς».

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως ὁ κ. Ὑπουργὸς διέπραξε νομικὸν σφάλμα: Ἀντὶ γὰρ διώξῃ τοὺς ἠθικοὺς αὐτοῦ τοῦ γοῦς διὰ τὰς παραβάσεις διὰ τὰς ὁποίας οἱ χιλιασταὶ εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς, τοὺς ἐπιτρέπει: γὰ μεταβάλλουσιν τὰς ἑλληνικὰς στρατιωτικὰς φυλακάς εἰς ἐκπαιδευτήρια τῆς «Σκοπιᾶς», ἐπιτρέποντες ἐπιστήμως τὸν διορισμὸν εἰδικῶν ἐκπαιδευτῶν τῆς ἐταιρείας «Σκοπιᾶ», προκειμένου γὰ προτρέψουσιν τοὺς φυλακισμένους ὅχι: εἰς νομιμοφροσύνην, ἀλλὰ εἰς ἐμμονὴν εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ νόμου.

Ἐὰν ἡ μαφία ἰσχυρίζετο ὅτι: ἔχει ἰσχυρικὰ κίνητρα καὶ ὅτι: παρακινεῖ τὰ θύματά της διὰ λόγους ἰσχυρικῆς πεποιθήσεως εἰς παρανομίαν, θὰ ἐπέτρεπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης γὰ ἐγκατασταθῶν εἰς τὰς φυλακάς εἰδικοί ἐκπαιδευταὶ τῆς μαφίας, οἱ ὁποῖοι: θὰ ἀνελάμβανον ὅχι: μόνον γὰ στηρίζουσιν τὰ θύματά των εἰς τὰς παρανομίας ἀπόψεις των, ἀλλὰ καὶ γὰ τοὺς ἐκπαιδευσοῦν γὰ ἀσκήσουσιν τὸ «λειτούργημα» των ἐπιστημονικώτερον ὅταν θὰ ἀποφυλακισθῶν;

στ) Μεγαλυτέρα ἐκπληξίς δι' ἡμᾶς εἶναι ἡ ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 1700) 1983 τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετερίου Ἀ-

θηγών δια της οποίας επιτρέπεται: ο διορισμός χιλιαστών εις τὰ ἑλληνικά σχολεία.

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ θὰ ἔχη ἀσφαλῶς καταστροφικὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος εἰς τὸν λαὸν μας. Τὸ θέμα εἶναι τόσο σοβαρὸν, ὥστε δὲν ἐπιχειροῦμεν σχολιασμόν του εἰς τὰ πλαίσια τῆς γενικῆς ταύτης εἰσηγήσεως. Τὸ περισσότερο ἀνησυχητικὸν εἶναι: ὅτι ἡ εἰδησις πέρασε σχεδὸν ἀπαρατήρητος καὶ δὲν ἠσκήθη ἐφεις ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

ζ) Ἡ ἐταιρία «Σκοπιὰ» ἰδρύει εἰς τὴν χώραν μας σωματεία μὲ τὴν ὀνομασίαν «Χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωῦᾶ». Τοιαῦτα σωματεία ἰδρύθησαν ἤδη εἰς Σάμιον, Λάρισαν καὶ Ἡράκλειον Κρήτης.

Βεβαίως ἡ ὀνομασία «χριστιανικὴ ἐκκλησία» εἶναι ζήτημα σοβαρὸν καὶ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς σύγχυσιν.

Ἀλλὰ τὸ σημαντικώτερον εἶναι: ὁ ἐμπαιγμὸς τῆς ἑλληνικῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἰδρυσις δηλαδὴ σωματείων τὰ ὅποια θάσῃ τοῦ καταστατικοῦ των κατευθύνονται: καὶ εἰς τὴν τελευταίαν των λεπτομέρειαν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, ἐνῶ δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι: διοικοῦνται θάσῃ τῶν δημοκρατικῶν διαδικασιῶν τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας.

η) Ὁ Δῆμος Ρόδου παρεχώρησε τὸ δημοτικὸν θέατρον εἰς τὴν ἐταιρίαν «Σκοπιὰ» διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐκεῖ ἡ χιλιαστικὴ συνέλευσις, «παραγνωρίζοντας τὸ κοινὸ αἶσθημα», ὅπως ἐσχολίασε τοπικὴ ἐφημερίς.

Ἄραγε ὁ κ. Δήμαρχος τῆς Ρόδου ἠκολούθησεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας καὶ παρεχώρησε τὸ Δημοτικὸν θέατρον εἰς τοὺς Χιλιαστὰς «κατὰ τρόπο ἀντικειμενικόν, ἴσο καὶ χωρὶς διακρίσεως»;

Ἄν ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα δὲν ἐστάθησαν ἱκανὰ νὰ μᾶς συγκλονίσουν, ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τοῦ Δημάρχου τῆς Ρόδου πρέπει νὰ προκαλέσῃ εἰς ἡμᾶς ἀφύπνισιν!

θ) Ἡ χιλιαστικὴ ὀργάνωσις ἀποστέλλει κιβώτια μὲ διδλία τῆς πρὸς ἐμπλουτισμὸν ἐπαρχιακῶν διδλιοθηκῶν.

ι) Κατὰ δημοσιογραφικὰς πληροφορίας εἰς ἑλληνικά σχολεῖα κυκλοφοροῦν ἤδη χιλιαστικά ἐντυπα.

Ἡ ἐταιρία «Σκοπιὰ» προχωρεῖ τώρα ἀπροκάλυπτα εἰς ἀντεπίθεσιν. Χρησιμοποιεῖ ἐισαμηχανίαν μὴνύσεων διὰ νὰ τρομοκρατήσῃ καὶ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἐναντίον τῆς ἀντίδρασιν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς εἰδικὰς ἐγγράφους ὀδηγίας αἱ ὅποια: συνετάγησαν ὑπὸ 7 δικηγόρων τῆς χιλιαστικῆς ὀργανώσεως ἀναφέρεται μετὰξὺ ἄλλων:

«Σὲ περιπτώσεις πού σᾶς συλλαμβάνουν στὸ ἔργον καὶ σᾶς ὀδηγοῦν στὸ Ἀστυνομικὸ Τμήμα, ἂν ὑπάρχει: μάρτυς κατηγορίας πολίτης, πού καταθέτει: μὴνυση, ἢ ἔστω δίνει: κατάθεση ἐναντίον σας, τότε πῆτε στὸν Ἀστυνομό: καταθέτω καὶ ἐγὼ μὴνυση ἐναντίον του, γιὰ ὅποια ἀπὸ τίς παρακάτω παραθέσεις ἔγινε:

1) Γιὰ παράβαση τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 265) 45 περὶ προστασίας τῶν κυκλοφορούντων ἐντύπων, γιὰτι σᾶς παρεμπόδισε νὰ δίνετε τὰ ἐντυπὰ σας κ.λπ....

2) Ἄν ἐξύβρισε (π.χ. πουλημένοι, ἀντίχριστοι, προδότες ἢ ἄλλες χυδαῖες λέξεις), τότε νὰ γίνῃ: μὴνυση καὶ γιὰ ἐξύβριση (ἄρθρον 361 Ποινικοῦ Κώδικα).

3) Ἄν ἐξύβρισε τὴ θρησκεία μας (π.χ. ἀντίχριστοι, Ἑβραῖοι, παληοῖς-χωδᾶδες, κ.λπ.) τότε νὰ γίνῃ: μὴνυση καὶ γιὰ καθύβριση θρησκείας (ἄρθρον 191 Ποινικοῦ Κώδικα).

4) Ἄν ὁ ἀντίδικος εἶναι: Κληρικὸς (παπάς) καὶ διεγείρει: τοὺς πολίτες ἐναντίον σας σὲ ἐχθροπάθεια, τότε νὰ γίνῃ: μὴνυση καὶ γιὰ κατάχρηση ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος (ἄρθρον 196 Ποινικοῦ Κώδικα...).

«... οἱ μάρτυρες πρέπει: νὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τυχόν ἄλλους πού θέλουν νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ποῦν ὅτι: συνέθεκε στὸ περιστατικόν. Ἄν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι: μάρτυρες καὶ εἴστε μόνο δύο, τότε ὁ ἕνας θὰ κάνη τὴν μὴνυση καὶ ὁ ἄλλος θὰ προσταθῇ ὡς μάρτυρας... σὲ κάθε περίπτωση συλλήψεως διαπράττεται: ὅπωςδὴποτε σὲ θάρος σας ἢ πρώτη παράβαση καθὼς καὶ πολλὰς ἀπὸ τίς ἐπόμενες».

Ἡ ταυτότης τοῦ καίμενου αὐτοῦ μὲ τὴν διατύπωσιν κατηγοριῶν ἐναντίον ὀρθοδόξων πιστῶν εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς χώρας ἀποδεικνύει: ὅτι: οἱ χιλιασταὶ συμμορφώνονται: τελείως πρὸς τὰς ἐντολάς αὐτάς, μὲ ἀποτελέσματα διοικητὰ ἀστυνομικῶν τμημάτων καὶ δικαστικοὶ λειτουργοὶ νὰ ἐκφράζουν τὴν ἀηδίαν των διὰ τὰ συμβαίνοντα.

Ἴσως μερικοὶ νομίσουν: ὅτι: ὑπερβάλλομεν τὰ πράγματα καὶ ὅτι: ὁ λαὸς μας εἶναι: ἀμετακίνητος, δὲν κινδυνεύει: νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸν χιλιασμόν. Ἴσως νὰ πῆ κανεὶς: «ὁ λαὸς μας δὲν ἀνοίγει: τὴν πόρτα του στοὺς χιλιαστὰς!»

Βεβαίως, τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἦτο ἀνησυχητικὸν ἐὰν δὲν συνεδύαζετο μὲ ταυτόχρονον ἀπότομον αὔξησιν τῶν χιλιαστῶν εἰς τὴν χώραν μας.

Τὸ γεγονός ἐπεσημάνθη ἐκαίως ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῆς Σ.Ε. εἰς τὸ Δελτίον ΜΑΡΤΥΡΙΑ (12) 1984) χωρὶς δυστυχῶς νὰ ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως.

Σημειώνομεν ἐδῶ μερικοὺς ἀριθμοὺς ἀπὸ τὴν ἐπίσημον τελευταίαν στατιστικὴν τῆς ἐταιρίας τοῦ Μπροῦκλιν:

Ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἀνέρχεται: εἰς 9.740.417 κατοίκους. Ἡ ἐταιρία σημειώνει: ἀμέσως μετὰ τὴν πληροφορίαν αὐτὴν ὅτι: οἱ «εὐαγγελιζόμενοι», δηλ. οἱ κήρυκες τῆς χιλιαστικῆς ὀργανώσεως, ἀνέρχονται: εἰς 21.143. Ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς λογίζεται: ὡς «διωρισμένος ποιμὴν» εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ ἀναλογοῦν 461 Ἑλληνες.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διαφαίνεται: ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ξένης ἐταιρίας: μέσω τῶν «κήρυκων» τῆς νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικουνοίαν μὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς κατοίκους τῆς

χώρας μας με σκοπόν γὰ προσπαθήσῃ γὰ ἀλλοίωσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς θρησκευτικῆς των συνειδήσεως. Δι' αὐτὸ καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν στατιστικὴν ὅτι εἰς κάθε «εὐαγγελιζόμενον» ἀντιστοιχοῦν 461 "Ἕλληνες, δηλαδὴ ἀποτελοῦν τὸ «ποίμνιόν» του.

Οἱ «κήρυκες» αὐτοὶ ἐκπαιδεύονται ἀπὸ τὴν ἐταιρίαν μὲ ποικίλους τρόπους:

Μὲ τὴν μελέτην ἐκπαιδευτικῶν μυστικῶν βιβλίων, μὲ τὴν παρακολούθησιν πέντε ἐβδομαδιαίων συναθροίσεων ἐκ τῶν ὁποίων μία φέρει τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «Σχολὴ Θεοκρατικῆς Διακονίας», ἡ ἄλλη «Συνάθροισις ὑπηρεσίας», μὲ μονοήμερα, διήμερα, τριήμερα καὶ τετραήμερα τοπικά, περιφερειακὰ συνέδρια καὶ συνελεύσεις περιοχῆς, καὶ ἀσκοῦνται εἰς τὰς «πρακτικὰς» τοῦ ἀπὸ «σπίτι σὲ σπίτι» ἔργου (ἐπίσκεψις, ἐπανεπίσκεψις, κατ' οἶκον μελέτας) πλησίον «πεπειραμένων» ἀδελφῶν, τοὺς ὁποίους συνοδεύουν εἰς τὴν τῆσάν τινος δραστηριότητα ἕως ὅτου πλήρως ἐκπαιδευθοῦν καὶ ἀνατεθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ ἔργον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἄλλων.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οἱ «κήρυκες» τοῦ χιλιασμοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεων ἔναντι τῆς ἐταιρίας «ΣΚΟΠΙΑ», κατηγάλωσαν εἰς τὴν χώραν μας διὰ τὸ «ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι» ἔργον συνολικῶς 3.229.663 ὥρας καὶ τοῦτο θάσῃ σχεδίου μὲ ἀπόλυτον πειθαρχίαν εἰς τὰς ὁδηγίας τὰς ὁποίας ἡ ξένη ἐταιρία ἐπεξεργάζεται: μὲ τὴν δοθῆσαν ἠλεκτρονικῶν ὑπολόγιστῶν εἰς τὸ κέντρον ἀποφάσεων, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐάν εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἀριθμοὺς ἀντιπαραθέσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων καὶ ἱεροκληρικών τῆς χώρας μας, τὴν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον διὰ τὸ ποιμαντικόν των ἔργον, τὰς δυνατότητας τὰς ὁποίας διαθέτουν διὰ τὴν συνεχῆ ἐνημέρωσιν καὶ ἐπιμόρφωσιν των, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν συγκεκριμένων καταστάσεων καὶ τὸ σύνολον τῶν ὠρῶν τὰς ὁποίας διέθεσαν διὰ τὴν ἀναζητήσασιν τὸ ποίμνιόν των «ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι», ἰδιαιτέρως ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν κόψῃ: οὐσιαστικῶς τὴν ἔπαφῃν μέσῃ τακτικῶν ἐκκλησιασμοῦ, τότε θὰ ἐκπλαγῶμεν διαπιστώνοντες ὅτι: τοῦλάχιστον μὲ θάσιν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς, ἡμεῖς εὐρισκόμεθα εἰς μειονεκτικὴν θέσιν.

Ἐάν μάλιστα συγκρίνη κανεὶς τὰς χιλιαστικὰς κοινότητας αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν περὶ τὰ 100 ἄτομα ἐκάστη, πρῶτον τὸ ὁποῖον καθιστᾷ δυνατόν τὸ βίωμα τῆς κοινότητος καὶ τὴν «ζεστασιά» τῆς ομάδος, μὲ τὰς ἰδικὰς μας πολυανθρώπους ἐνορίας εἰς τὰς πόλεις, τότε κατανοῆ πῶς τὸ ἔργον τῆς ξένης ἐταιρίας ἀποκτᾷ πρόσθετον δραστηριότητα διὰ τῆς προσφορᾶς εἰς τοὺς νέους προσηλύτους τοῦ βιωματος τῆς κοινότητος.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς χιλιαστικῆς δραστηριότητος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἦσαν μοναδικὰ διὰ τὰ ἑλληνικὰ δεδομένα. Οἱ χιλιασταὶ ἐπραγματοποίησαν ἐβδομαδιαίως κατ' οἶκον μελέτας εἰς 6.945 οἰκίας.

Δηλαδὴ 6.945 σπίτια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μας ὄχι μόνον ἄνοιξαν τὰς θύρας των εἰς τοὺς χιλιαστάς, ἀλλὰ ἐδέχθησαν γὰ τοὺς ἐπισκέπτωνται: κάθε ἐβδομάδα καὶ γὰ

πραγματοποιοῦν μελέτας μὲ θάσιν τὰ βιβλία τῆς χιλιαστικῆς ἐταιρίας καὶ τοῦτο ἐπὶ μῆνας.

Ἄλλὰ δὲν ἦσαν αἱ μόναι ἑλληνικαὶ θύραι τοῦ λαοῦ μας αἱ ὁποῖαι ἤνοιξαν διὰ τοὺς χιλιαστάς. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς περιλαμβάνει: μόνον ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν τακτικὰς μελέτας μαζί των' μετὰ μερικῶν μῆνας τὰ ὑποψήφια αὐτὰ θύματα προωθοῦνται εἰς περαιτέρω θαυμάσια ἐκπαίδευσιν, ὅπως ἡ «συνάθροισις βιβλίου ἐκκλησίας», ἡ «δημοσία συνάθροισις», ἡ «συνάθροισις Σκοπίας» καὶ τελικῶς ἡ «Σχολὴ Θεοκρατικῆς Διακονίας» καὶ ἡ «Συνάθροισις ὑπηρεσίας» μὲ ὅλα τὰ συνακόλουθα.

Ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι συμμετεῖχον εἰς τὴν χιλιαστικὴν ἑορτὴν τῆς «ἀναμνήσεως» ἀνῆλθεν εἰς 36.698 ἄτομα.

Τελικῶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος «ἐδαπτίσθησαν» 819 προσήλυτοι καὶ ἡ αὔξησις ἀνῆλθεν εἰς 7% ἔναντι τοῦ ἔτους 1982.

Στόχος τῆς ἐταιρίας τοῦ Μπροῦκλιν εἶναι ἡ περαιτέρω αὔξησις τῶν ὁπαδῶν τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Χαρακτηριστικόν εἶναι τὸ θέμα τῶν ἐφετειῶν χιλιαστικῶν συνεδρίων τὰ ὁποῖα ὀργάνωσεν ἡ ἐταιρία εἰς τρία κεντρικὰ σημεῖα τῆς χώρας: «Τὸ ἐλάχιστον θέλει γίνῃ: μέγιστον τὸ ἔνα θὰ γίνῃ χίλια». Ὑπάρχει πληροφορία κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ ἠλεκτρονικοὺς ὑπολογιστὰς καταρτίζεται διὰ τὴν Ἑλλάδα εἰδικὸν πρόγραμμα μὲ τὸ ὡς ἄνω θέμα.

Ἐπομένως πρέπει γὰ ἀναμένεται: ἐπιδείνωσις τῆς καταστάσεως εἰς τὸ μέλλον καὶ μεγαλυτέρα αὔξησις τῶν ὁπαδῶν τοῦ Μπροῦκλιν.

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν στοιχείων αὐτῶν εἶναι ἀνάγκη γὰ παύσωμεν γὰ ὑποτιμῶμεν τὸν κίνδυνον καὶ γὰ ἀναλάβωμεν ὅλοι: τὰς εὐθύναις μας.

Ὅσα ἀνεφέρθησαν ἀποδεικνύουν ὅτι: ἡ χιλιαστικὴ ὀργάνωσις ἐδημιούργησεν εἰς τὴν χώραν μας ὑποδομὴν, ἡ ὁποία τῆς ἐπιτρέπει: διάθροσιν τοῦ λαοῦ μας εἰς θαυμάσιον, τὸν ὁποῖον δυνάμεθα γὰ φαντασθῶμεν μόνον ἐάν γνωρίσωμεν καλῶς τὴν μέθοδον ἐκπαιδεύσεως καὶ δράσεως, καθὼς καὶ τὰς δυνατότητας εἰς τὸν τομέα τῶν ἐκδόσεων, τῶν ἐγκαταστάσεων, τῶν οἰκονομικῶν πόρων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ τὸ ἔργον ποῦ τοῦ ἀνατίθεται μὲ ἀπόλυτον πειθαρχίαν, χωρὶς ἀντιρρήσεις καὶ ἀντιλογίας, ἀφοῦ διὰ τῶν «ἐκπαιδευτικῶν» πρακτικῶν τῆς ὀργάνωσεως ἀφῆρθη ἡ ἰκανότης ἐλευθερὰς σκέψεως, προσωπικῆς κρίσεως καὶ ἀποφάσεως.

Ἐάν ἀναλογισθῶμεν ὅτι: οἱ ὁπαδοὶ τῆς ὀργάνωσεως αὐτῆς πραγματοποιοῦν κάθε ἔτος τακτικὰς ἐβδομαδιαίας μελέτας εἰς 7.000 περίπου οἰκίας νέων ἐνδιαφερομένων, δυνάμεθα γὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι: μὲ τὸν μέχρι τοῦδε ρυθμὸν δραστηριότητος τῶν χιλιαστῶν 20.000 περίπου ὑποψήφια θύματα καταχοῦνται εἰς τὸν χιλιασμὸν. Ἐξ αὐτῶν θὰ προσχωρήσουν ἕως τελικῶς μερικαὶ ἑκατοντάδες εἰς τοὺς «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά».

Ἄλλὰ καὶ ὅλοι: οἱ ὑπόλοιποι (20.000 "Ἕλληνες ὀρθόδοξοι: κάθε χρόνος!) θὰ ἀχρηστευθοῦν διὰ τὴν Ἑκκλησίαν.

σίαν μας και θα πυκνώσουν τās τάξεις εκείνων, οι οποίοι καθημερινώς διαδίδουν τὰ σπέρματα τῆς συκοφαντίας και τοῦ μίσους κατά τῶν κληρικών και τῆς ἐκκλησίας, εἰς τās οἰκίας, τὰ καφενεῖα, παντοῦ. Αὐτοὶ οἱ ἀδελφοὶ μας προέρχονται ἀπὸ τās Μητροπόλεις και τās ἐνορίας μας και ἡμεῖς δὲν ἐκάναμεν τὸ καθήκον μας διὰ νὰ τοὺς ἐνημερώσωμεν ἐγκαίρως ἢ νὰ τοὺς κάνοιμεν νὰ αἰσθανθοῦν πλησίον μας ἀγάπην και «ζεστοσίαν», νὰ διώσουν εἰς τās ἐνορίας μας τὴν βασικὴν χριστιανικὴν πραγματικότητα τοῦ «ἀλλήλων μέλη».

δ) Προτεσταντικῆς προελεύσεως αἱρέσεις.

Συνήθως ἔταν κάνοιμεν λόγον δι' ἀντικειμενικὸν ἀγῶνα τὸν ταυτίζομε μετὰ τὴν προσπάθειαν ἀντιμετωπίσεως τῆς δραστηριότητος τῶν χιλιαστῶν.

Τοῦτο θεδαίως ἀποτελεῖ σφάλμα. Τὸ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων Συνοδικὸν Γραφεῖον ἐπανειλημμένως ἐπεσήμανε τὸν κίνδυνον τὸν προσερχόμενον ἐκ τῆς ἠδὲξημένης παρουσίας και δραστηριότητος τῶν προτεσταντικῆς προελεύσεως αἱρέσεων.

Τὸ εὐνοϊκὸν «κλίμα» τῆς χώρας μας κατά τὰ τελευταία ἔτη μετέβαλε τὴν Ἑλλάδα εἰς πόλον ἐλξεως και τῶν πλέον ἀκραίων προτεσταντικῶν παραφυάδων. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐκχερεῖ αἴτησις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας τῆς ὀνομαζομένης «Παγκοσμίου Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ» μίᾶς φρικτῆς αἱρέσεως ἢ ὅποια ἐπιθυμεῖ νὰ ἰδρῦσῃ ὑποκατάστημα τῆς ἐτακρίας της εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ποῖα εἶναι αἱ κυριώτεραι προτεσταντικαὶ ομάδες αἱ ὅποια ἔθεσαν ὡς στόχον νὰ «κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιον» εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους Ἑλληνας;

Ἐκ τοῦ Δελτίου «ΜΑΡΤΥΡΙΑ» τοῦ Γραφείου Ἀντιμετωπίσεως Αἱρέσεων λαμβάνομεν τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα:

1. Γνωσταὶ προτεσταντικαὶ αἱρέσεις: Βαπτισταί, μεθοδισταί, ἀνθεγνευσταί, πεντηκοστιανοὶ παντοῦς εἶδους, πλήθος ἐλευθέρων εὐαγγελικῶν ομάδων.

2. Προτεσταντικαὶ ομάδες μετὰ «ὀρθόδοξον» προσωπεῖον: Ἀδελφότης Ὀρθοδόξου Ἀναμορφώσεως (Χαραλαμπίκης), Πανελλήνιος Ἀδελφότης Χριστιανικῆς Ἀναμορφώσεως (Δαμασκηνίδης), Ὀρθόδοξη Πίστη (Κοτρωνάκης) κ.ἄ. Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν και τοὺς ὀνομαζομένους ὀρθοδόξους «χαρισματικούς» (Παπαστεφάνου).

3. Οἱ λεγόμενοι «ἀδόγματίστοι»: Ἑλληνικὴ Ἱεραποστολικὴ Ἔνωσις (Κ. Μακρῆς), Νέα Χριστιανικὴ Δισκοθήκη και Κέντρο Εὐαγγελισμοῦ και Χριστιανικῆς μορφώσεως, Σταυροφορία Χριστιανικοῦ ἐντύπου. Εἰς τὴν ομάδα αὐτὴν δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν και τὴν ὀργάνωσιν «Τὰ καλά Νέα».

4. Προτεσταντικαὶ ομάδες ἀπροσδιορίστου ταυτότητος: Σάλπιγμα διὰ πανανθρώπινη ἀδελφότητα, Μαθηταὶ τοῦ Μοναχικοῦ Ἰησοῦ, Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, Ἐκκλησία χριστιανῶν ἀδελφῶν, Ἀδελφότης χριστιανικῆς ἀγάπης κ.ο.κ.

5. Ὄρησκαί: μετὰ χριστιανικὸν προσωπεῖον: Ἐκκλησία τοῦ Ἰησοῦ τῶν ἁγίων τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν (μορμόνο), Ἐκκλησία τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, Κοινότης Χριστιανῶν κ.ο.κ.

6. Ἀπολυτρωτικὰ Σχολαὶ ἢ Φωτισμένοι. Αἱ ομάδες αὐταὶ δὲν ἔχουν θεδαίως προτεσταντικὴν προέλευσιν, ἀλλὰ δημιουργοῦν προβλήματα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Αἱ προτεσταντικαὶ αὐταὶ παραφυάδες διαθέτουν οἰκονομικὴν ἄνεσιν και δροῦν μετὰ πολλοὺς τρόπους: μετὰ κηρύγματα εἰς αἰθούσας ἀλλὰ και εἰς ἀνοικτοὺς χώρους (πλατείας και πολυσύχναστα μέρη), μετὰ θεατρικὰς παραστάσεις και ἄλλας πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις, μετὰ ποικίλα ἐντυπα εἰς τὰ ὅποια συνήθως ἀποκορύπτεται ἡ ταυτότης τῆς κάθε ομάδος, μετὰ κατασκευασεῖς εἰς τās ὅποιαι φιλοξενοῦνται ὀρθόδοξα παιδιά, μετὰ συμβουλευτικὸς σταθμοὺς δι' ἀντιμετώπισιν τοῦ καπνίσματος, ἐπαγγελματικὸν προανατολισμόν, οἰκογενειακὰ προβλήματα μετὰ ἐκπαμπὰς ξέ-νων ραδιοφωνικῶν σταθμῶν οἱ ὅποιοι ἀκούγονται εἰς τὴν χώραν μας, μετὰ «τηλεφωνικοὺς» σταθμοὺς, οἱ ὅποιοι μεταδίδουν σύντομα κηρύγματα ἢ μηνύματα ἢ ἀπαντοῦν εἰς συγκεκριμένα πνευματικὰ ζητήματα, μετὰ «διδλικά Ἰνστιτούτα» ἢ και μετὰ σχολὰς μελέτης ἁγίας Γραφῆς δι' ἀλληλογραφίας. Ἡ σύνδεσις μετὰ τὴν συγκεκριμένην λατρευτικὴν κοινότητα γίνεται θαυμαίως.

Αἱ ομάδες αἱ ὅποια εἶναι περισσότερο ἐπικίνδυναι δροῦν ὑπόβλησις. Δὲν παρουσιάζουν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἀληθὲς πρόσωπον και κινοῦνται εἰς γενικώτερα πλαίσια διδασκαλίας, χωρὶς νὰ ἐπιτίθενται ἄμεσα ἐναντίον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Καλλιεργοῦν προτεσταντικὰς ἀντιλήψεις περὶ σωτηρίας και ἀμβλύουν εἰς τὰ θύματά των τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα μετὰ ἀποτελέσμα νὰ ἀποξενωθοῦν ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὴν πίστιν τῆς Ὀρθοδοξίας και ἀπὸ τὸ ἦθος της ταυτοχρόνως καλλιεργείται εἰς αὐτοὺς ἡ ἀποψις ὅτι τῶρα ἐγγιναι ἀληθεῖς ὀρθόδοξοι Χριστιανοί!

Χαρακτηριστικὰ παραδείγματα εἶναι τὰ περιοδικὰ «Νέα Πνοή», «Νικητές», «Τὰ καλά νέα», «Ὁ Δρόμος» κ.ἄ.

γ) Νέα: «αἱρέσεις», «ὀρησκαί» και παρὰ ὀρησκαεὺτικαὶ ὀργανώσεις.

Εἰς τās ἡμέρας μας ἐμφανίζονται και εἰς τὴν Ἑλλάδα νέα κινήματα ποικίλης προελεύσεως τὰ ὅποια ἔμωξ ἐμπορεύονται τὸ «προϊόν» των κάτω ἀπὸ τὴν κοινὴν ἐτικέταν: «λόγος ζωῆς», ἢ «συναγῆ πῶς νὰ γίνῃ καιεῖς ὑπεράνθρωπος»!

Τὸ Γραφεῖον τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων, ἀπὸ τὸ ἔτος 1975, δι' ἐκθέσεων και ἀναφορῶν πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον κρούει συνεχῶς τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, μάλιστα εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκαλῆ ἐνίστα ἐνοχλήσεις, ὡσάν τὸ Γραφεῖον αὐτὸ νὰ δημιουργῆ τὰ προβλήματα ἢ, κατά μίαν ἐκφρασιν ἢ ὅποια ἠκούσθη, τὸ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων Συνοδικὸν Γραφεῖον «ἀνοίγει συνεχῶς νέα μέτωπα»!

Τὰ μέτωπα τὰ ἀνοίγουν αἱ αἱρέσεις, αἱ ὅποια ἐπεσήμανον τὸ εὐνοϊκὸν κλίμα ἐν Ἑλλάδι και μερικὰ ἀπὸ

τάς πλέον επικινδύνους επιδιώκουν να μεταφέρουν εις την χώραν μας τὰ διεθνή των κέντρα επειδή εις τὸ ἐξωτερικὸν ἔγιναν ἀνεπιθύμητοι.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι καθ' ὃν χρόνον τὸ Ἐυρωκοινοβούλιον ἀποφασίζει μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν αἱ νέαι αἱρέσεις, Ἰνδουιστικῆς - ἀνατολικῆς κυρίως προσελύσεως, ἡμεῖς φιλοξενούμεν τοὺς ἐξ ἀνατολῆς γκουρού εις τὴν τηλεόρασιν, παρέχομεν εἰς αὐτοὺς διευκολύνσεις κατὰ τὰς περιουδεῖας των εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς χώρας μας καὶ τοὺς προβάλλομεν ὡς «μεσσίας» εἰς μερίδα τοῦλάχιστον τοῦ καθημερινοῦ Τύπου.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ κ. Σάν Μουόν Μουόν κηρύσσεται ἀπὸ πολλὰς χώρας ἀνεπιθύμητος καὶ φυλακίζεται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν χώραν μας γίνεται διεθνὲς συνέδριον τῆς οργανώσεώς του καὶ —κατὰ καλῶς ἐνημερωμένην πηγὴν— μὲ εἰσήγησιν τοῦ Ἰπουργεῖου Ἐξωτερικῶν, πραγματοποιεῖται εἰς πανεπιστημιακὴν αἴθουσαν ἐκδήλωσις πρωτοστατοῦτος Ἕλληνας ἀκαδημαϊκὸς διδασκάλου.

Εἰς τὸ χωρίον Καθδαδάδες τῆς Κερκύρας ἔχουν ἐγκατασταθῆ ὀπαδοὶ τοῦ Μαγκδάν Ράζνις, μᾶς φρικτῆς αἱρέσεως γνωστῆς ἀπὸ τὸ κοινόδιον σεξουαλικῶν ὀργίων εἰς τὴν Πούνα των Ἰνδιῶν. Τώρα ἔφερε τὸ διεθνὲς κέντρον του εἰς τὸ Ὀρεγκον τῶν ΗΠΑ, ὅπου ἰδρύει ἰδικὴν του πόλιν εἰς τὴν Mudey Greek Ranch, ἔκτασιν 26.000 ἑκταρίων τὴν ὁποῖαν ἠγόρασε 6 ἑκατομμύρια δολλάρια.

Διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως ὀπαδῶν εἰς ἐγκαταλελειμμένα σχεδὸν χωρία τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καὶ διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἑλλογικῶν δικαιοματίων εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς κατώρθωσαν τὴν ἐπαναστάσιν ἰδιαιτέρων κοινοτήτων καὶ αὐτοεξελέγησαν κοινοτάρχαι καὶ κοινοτικοὶ σύμβουλοι μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περιορισθοῦν ἢ καὶ νὰ ἐκδιωχθοῦν οἱ ὀλιγοστοὶ κάτοικοι τῆς περιοχῆς. Τοῦτο ἀσφαλῶς ἐπιχειρεῖται καὶ εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἡ ὀργάνωσις ἔχει τὴν μορφήν ἀνωλύμου ἐταιρίας μὲ τὴν ὀνομασίαν Larna Corp.

Ἡ τελικὴ φάσις τοῦ σχεδίου θὰ ἐπιχειρηθῆ ὅταν ὑπάρξῃ ἀρκετὸς ἀριθμὸς Ἑλλήνων ὀπαδῶν. Τώρα οἱ ὀπαδοὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀλλοθιποί. Ἐπίσης ἡ Σαντορίνη ἔχει μεταβληθῆ εἰς διεθνὲς κέντρον ἐκπαιδεύσεως τῆς ὀργανώσεως Padma, ἢ ὁποῖα δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐρευνηθῆ ὑπὸ τοῦ Γραφεῖου τῆς Σ. Ε.

Ποῖα ἀκριβῶς εἶναι τὰ νέα αὐτὰ ρεύματα;

Τὰς ομάδας αὐτὰς δυνάμεθα γενικώτερον νὰ τὰς κατὰξωμεν εἰς τὰς ἀκολούθους κατηγορίας:

1. Θεοσοφικαὶ ομάδες (ἄνω τῶν δέκα).
2. Νεογνωστικαὶ ομάδες (περὶ τὰς 15 διαφορετικῆς).
3. Ἀποκρυφιστικαὶ ομάδες (ἀνέρχονται ἴσως εἰς δεκάδας).
4. Αἱρέσεις πολιτικο - θρησκευτικαὶ (περὶ τὰς πέντε).
5. Νέαι θρησκείαι τῆς Νεότητος (ἔχουν ἐπισημανθῆ πέντε).

6. Γκουρουϊστικαὶ ομάδες (ἄνω τῶν δέκα).

7. Ψυχο - λατρεῖες, δηλαδὴ ομάδες αἱ ὁποῖαι κηρύττουσιν τὴν αὐτοσωτηρίαν δι' ἀπελευθερώσεως τῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, πράγμα τὸ ὁποῖον μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον εἰς «ὑπεράνθρωπον» καὶ τὸν τυτίζει μὲ τὸν ἴδιον τὸν Θεὸν (ἄνω τῶν πέντε).

8. Βουδδιστικαὶ ομάδες (περὶ τὰς 5 ἔχουν ἐπισημανθῆ).

9. Ἰαπωνικαὶ νέαι θρησκείαι (τρεις ἔχουν ἐπισημανθῆ).

10. Ἰσλαμικαὶ ομάδες αἱ ὁποῖαι ἐξαπλοῦνται καὶ εἰς τὴν χώραν μας ἢ τοῦλάχιστον διαδίδονται αἱ ἰδέαι των διὰ διδίων (Μπαχάϊ, Σούφι: κ.ἄ., ἄνω τῶν πέντε).

Ὅλοι αὗται αἱ ομάδες ἀκολουθοῦν τὴν μέθοδον τῆς σταδιακῆς μνήσεως. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτὰς χρησιμοποιοῦν χριστιανικοὺς ὄρους, π.χ. ὁ Λόγος, ὁ Χριστός, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἢ προσευχὴ κ.ο.κ. καὶ ἐννοοῦν ἐντελῶς διαφορετικὰ πράγματα: τὸν γκουρού, κ.ο.κ., τὸν «ζῶντα διδάσκαλον» δηλαδὴ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ομάδος, τὸν διαλογισμὸν κ.ο.κ. Μάλιστα μερικαὶ ομάδες ἐκδίδουσι καὶ ὑπομνήματα εἰς βιβλία τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον καὶ ἐρμηνεύουσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ βάσει τῶν ἰδικῶν των ἀποκρυφιστικῶν καὶ Ἰνδουϊστικῶν ἀντιλήψεων.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὑπάρχουσι εἰς τὴν χώραν μας ἀναρίθμητα κέντρα ἀποκρυφιστικῶν ὀμαδῶν ἄλλων τῶν προσελύσεων, καταστήματα ὑγιεινῆς διατροφῆς, Ἰνδουϊστικῆς τέχνης, Ἰνδουϊστικῶν ἐνδυμάτων καθὼς καὶ Ἰνδουϊστικῶν ἀντικειμένων λατρείας (κεριά, λιθῶν κ.ο.κ.) τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ὀρηγήτρια προπαγάνδα. Ἰνδουϊστικὰ μνημῆματα περνοῦν ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν καὶ τὸ ραδιόφωνον μὲ ποικίλους τρόπους: Συνεντεύξεις μὲ ποικίλους Γκουρού, πολιτιστικὰ ἐκδηλώσεις, Ἰνδουϊστικὴ μουσικὴ, ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ ἐπίκλησι: Ἰνδουϊστικῶν θεοτήτων, ψαλμοὶ τοῦ μάντρα OM κ.ο.κ.

Εἰς τὰ πλαίσια τῆς παρουσίας εἰσηγήσεως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπεκταθῶμεν ἀναφερόμενοι εἰς μίαν ἐκάστην τῶν ὀμαδῶν αὐτῶν.

Καὶ ἐκ τῆς συντόμου αὐτῆς παραθέσεως ἔγινε κατανοητὸν ὅτι ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ποικίλας «αἱρέσεις», ἰδεολογίας, νέας «θρησκείας» καὶ μυστικὰς ὀργανώσεις μὲ θρησκευτικὸν κάλυμμα.

Πρὸ μᾶς τοιαύτης καταστάσεως καλεῖται ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία νὰ συσχεθῆ καὶ νὰ λάθῃ τὰς ἀπαραιτήτους ἀποφάσεις τόσον διὰ τὴν προληπτικὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν θεραπευτικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται.

TETARTH 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω, τελευταίαν, ἡμέραν τῶν ἐργασιῶν τῆς τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεγνωσθήσαν καὶ ἐπεκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ

τῆς προηγουμένης συνεδρίας καὶ ἐνεκρίθησαν τὰ ἑξῆς δύο κείμενα:

α. Συνοπτικοῦ Ὑπομνήματος τῆς Ἱεραρχίας πρὸς τὸν ἐντιμότεστον ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, περιέχοντος κρίσεις καὶ προτάσεις τῆς Διοίκουσης Ἐκκλησίας περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ κατὰ συνεκδοχὴν περὶ τῆς γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Πατρίδος μας, περὶ τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημερώσεως, τῆς ἀσκουμένης ὑπὸ τινων πολεμικῆς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπιχειρουμένης ὑποτιμήσεως τῆς προσφορᾶς τῆς πρὸς τὸ Ἔθνος.

β. Παραινετικῆς ἐγκυκλίου πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαόν, περὶ τῆς ἠθικῆς κρίσεως τῆς ἐποχῆς μας, τῆς ὑποβαθμίσεως τῶν ἀξιῶν, τῆς ἀμφισβητήσεως τῶν παραδεδομένων θεσμῶν, τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ τῶν νέων καὶ ἄλλων συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων. (Τὸ κείμενον τῆς ἐγκυκλίου δημοσιεύεται εἰς τὴν α' σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους).

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱεραρχία ἐψήφισε τοὺς κατωτέρω Κανονισμοὺς:

α. «Περὶ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ προσκυνηματικοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου Θεσσαλονίκης, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης».

β. «Περὶ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Καθεδρικοῦ προσκυνηματι-

κοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Θεσσαλονίκης, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης».

γ. «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἱδρύματος Ἐοκόκλητον ἱερὸν προσκύνημα "Ἁγία Τριάς" Γαργαλιάνων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας» καὶ

δ. «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἱεροῦ προσκυνήματος Ἁγίων Ἀναργύρων Τρικάλων, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν».

Ἀνέβαλε δὲ τὴν ψήφισιν τῶν ἐπομένων Κανονισμῶν, δι' ἐπομένην Συνέλευσιν αὐτῆς:

α. «Περὶ ἐφημερίων καὶ διακόνων».

β. «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀρ. 14) 1981 κωδικοποιημένου Κανονισμοῦ περὶ Ο. Δ.Ε.Π.».

γ. «Περὶ νεωκόρων».

δ. «Περὶ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ε. «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀρ. 55) 1974 Κανονισμοῦ».

Οὕτως ὠλοκληρώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀνεκοίνωσεν ἡ ἐπὶ τοῦ Τύπου τριμελὴς Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ, «ἔληξαν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἐνότητος».

Τὸ παρὸν τεύχος τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο ἀναβάλλεται διὰ τὸ προσεχὲς ἡ δημοσίευσίς τῆς συνήθους ὕλης τοῦ Περιδικίου.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΔΥΟ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Την 1ην Ὀκτωβρίου 1984, συνήλθεν εἰς τὴν τακτικὴν Αὐτῆς συνέλευσιν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ ἐργασίαι τῆς ὁποίας διήρκεσαν μέχρι καὶ τῆς 10.10.1984.

Βάσει τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἐγένε ἡ πλήρως δι' ἐκλογῆς, τῶν δύο χηρευστῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Ἐλευθερουπόλεως καὶ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας. Ἐκ τῶν 76 ἐκλεκτῶν Ἀρχιερέων παρόντες ἦσαν 74. Γενόμενης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν διὰ μὲν τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἐλευθερου-

πόλεως ὁ πανοσιολ. Ἀρχιεπίσκοπος Κοκκινάκης μετὰ ψήφους 57, διὰ δὲ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ὁ πανοσιολ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος Κακουλίδης μετὰ ψήφους 47. Ἀθήμερον ἐγένε εἰς τὸ συνοδικὸν παρεκκλήσιον τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τὸ Μικρὸν καὶ Μεγάλον Μήνυμα τῶν ἐψηφισμένων Μητροπολιτῶν. Ἡ χειροτονία αὐτῶν ἐγένε ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, τοῦ μὲν πρώτου τὴν 6.10.1984 εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ, τοῦ δὲ δευτέρου τὴν Κυριακὴν 7.10.1984, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν.

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ

Α' ΤΟΥ ΣΕΒ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ κ. ΕΥΔΟΚΙΜΟΥ

«Ἀβτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου (Ψαλμ. 76,10).

Ἡ Παναγαθότης τοῦ ἐν Τριάδι εὐλογητοῦ Θεοῦ, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, μετὰ τῆς Παντοδυναμίας καὶ Προνοίας Αὐτοῦ, οὕτως ὠκονόμησε τὰ περὶ τὴν ἡμῶν ἐλαχιστότητα, ὥστε: Χωρὶς νὰ τὸ περιμένω, καὶ χωρὶς νὰ ὀχλήσω, μήτε τὴν Μακαριώτητά Σας, μήτε ἄλλους Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, εὐδόκησεν ἐκλεγμένους μετὰ 57 κανονικὰς ψήφους, ἐψηφισμένους Μητροπολίτας Ἐλευθερουπόλεως.

Καὶ ἰδοὺ, πρὸ τῶν θαυμάτων τοῦ Θεοῦ, εἶμαι ἕτοιμος νὰ κλίνω τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον «αὐτοῦ ἐπιβλέφαντος ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν μου» (Λουκ. 1,48) Δομήτορος καὶ Κυβερνήτου τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ εἴπω εὐλαβῶς: «Δάδει Κύριε καὶ ὁ δοῦλός σου ἀκούει» (Α' Βασ. 3,9). Δέχομαι τὴν ὑπεριότητα ταύτην, διὰ τὸν θνητὸν ἄνθρωπον, τιμὴν καὶ εὐλογίαν, ὡς ἐκδήλωσιν, τῆς τὰ πάντα διεπούσης Θείας Χάριτος, ἣτις ἐνίσχυσε τὸν θαυμάγιον Μωϋσῆν, καὶ ἀείποτε ἀναπληροῖ τὰς ἐλλείψεις τῶν πιστευόντων καὶ εὐλαβουμένων τὸν Θεόν, διακόνων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκφρασταί τῆς ἀνεξιχνίαστον βουλῆς τοῦ Πολυελαίου Θεοῦ, ὑπῆρξατε Ὑμεῖς Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, καὶ ἡ Σεπτὴ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας Ἱεραρχία, πρὸς τοὺς ὁποίους τὴν εὐλαβῆ μου ἐποβάλλω προσκύνῃν, τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας μου καὶ ἐπικαλοῦμαι τὰς Θεοπεθεῖς ὁλων Σας εὐχάς, ἵνα: Ἐκεῖ ὅπου ἀποσιτέλλομαι νὰ διακονήσω ὡς Ἐπίσκοπος καὶ Ποιμὴν, καὶ Πατήρ καὶ ὁδηγὸς Κλή-

ρου καὶ λαοῦ, «τὴν διακονίαν μου πληροσορήσω» (Β' Τιμ. 4,5) καὶ φέρω μέχρι τῆς ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς «τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (Ἀποκ. 19,10 καὶ Β' Τιμ. 1,8) καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς σωζούσης τὸ γένος ἀγιοτάτης καὶ ἀμωμήτου Ὁρθοδόξου Πίστεως.

Ὁμολογῶ, διὸ ἡ παρούσα στιγμή, εἶναι ἡ ἱερότερα καὶ μεγαλυτέρα τῆς ζωῆς μου, τὴν ὁποίαν ἀνασκοπῶν, μετὰ συγκίνησιν θαυμάσιαν ἐνθουσιάζομαι:

Τοὺς ἀειμνήστους γονεῖς μου Ἰωάννην καὶ Φωτεινὴν, ἀπλοϊκοὺς ἀνθρώπους γέννημα τῆς κεραιτογέννας Κορήτης, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴν ἐντιμον πενίαν, τὴν πενιτροπαράδοτον εὐσέθειαν καὶ τὸν ἀγκραιφνῆ Ἑλληνικὸν παιρῶτισμόν των, ἐννατον, ἐπὶ δώδεκα ἀδελφῶν, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων μετὰ ἀφιέρωσαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, παρακολουθοῦντες ἀναφιθόλως ἀπὸ τὰ οὐράνια σκηνώματα, ὅπου αἱ ἀγαθαὶ ψυχὰι των εὐφραίνονται μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τὴν μερίστην ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς τοῦ τέκνου των καὶ ἐπευλογοῦντες με.

Μετὰ τὴν εὐχὴν των, 15ετὴς ἀπεχωρίσθη τῆς οἰκογενειακῆς θαλάσσης καὶ ἀνεχώρησα εἰς τὸ Ἁγιῶν Ὄρος τοῦ Ἁθῶ, ὅπου ὑπειάγην εἰς τὴν Συνοδείαν τοῦ σοφοῦ συμπατριώτου μου ἀοιδίμου Γέροντος Βασιλείου, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζηροποτάμου, ὑπὸ Γέροντα τὸν αὐστηρὸν ἱεροτὴν τῶν Μοναστικῶν Κανόνων, πολυσέβαστόν μοι Προηγούμενον Εὐσέβιον Ζηροποταμηνόν, παρόντα καὶ συμπροσευχόμενον, καὶ παρ' ἀδελφῶν τὸν προσφάτως κοιμηθέντα Δ'νιτην τῆς Ριζοσελῆς Σχολῆς Μάξιμον Δασκαλάκην καὶ τὸν συγχωριανόν μου, παιδικόν μου φιλόν Ἀρχιμ. Εὐμένιον Τσελεντάκην, συλλειτουργοῦντα.

† Ο έφημισμένος Μητροπολίτης
Έλευθερουπόλεως κ. Εύδόκιμος

Καταρισηθείς με τας νυχθημέρους Ίεράς Άκολουθίας και κατανυκτικάς μεταρροιακίκας Πατερικίκας μελέτιας, εις τήν τρυφεροτάτην έφηβείαν μου, έζησα τόν άνεπανάληπτον λυρισμόν τού προπολεμικού Άγιορειτικού περιβάλλοντος, και Ιβειτής κωρείς Μοναχός, 18 ετών έχειροτονήθην Διάκονος, παρά τού άγίας μνήμης μακαριστού Μητροπολίτου Μηλιτουπόλεως Ίεροθέου (Βορειηπειρώτου).

Εύλαθώς θωπεύω τούς τάφους, μετ' εκείνους τών γονέων μου, τού Ιερέως τού χωρίου μου, Άγίου Θωμά, Άρχιμ. Γρηγορίου Καραγιαννάκη και πατᾶ Γιώργη, άποινπώσαντας εις τήν παιδικήν ψυχήν μου, τās πρώτιας συγκινήσεις τής Όρθοδόξου λατρευτικίης εύλαθείας και τής Ίερατικίης κλίσεως.

Χαιρειζώ εύλαθώς τὰ έν ούρανοίς πνεύματα τών σεβαστιών και πεφιλημένων διδασκάλων μου, τού Δημοτικού Σχολείου έν Κρήτη, τού Γυμνασίου έν Θεσσαλονίκη και τής Θεολογικίης Σχολίης τού Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Άσπάζομαι εύλαθώς τήν δεξιάν τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Ίωνίας κ. Τιμοθέου, από τās Σειπίας χείρας τού όποίου έλαβον τó άξίωμα τού Προσβυτέρου και τόν όποιον έν Κομοτηνή, έν εύλα-

θεί άφοσιώσει ύπηρέτησα, ώς Γενικός Άρχιερατικός Έπίτροπος και ώς Γραμματεύς τού Μητροπολιτικού Συμβουλίου επί όλην δειτίαν.

Εύγνωμόνως έπίσης άιενίζω εις τó ύπερουράνιον Θυοιαστήριον, τó πνεύμα τού άειμνήστου Μητροπολίτου Δημητριάδος Κυρού Δαμασκηνού, ό όποίος με πολλήν τιμήν και άγάπην με περιέβαλε, καταστήσας με Ίεροκήρυκα και Προϊστάμενον τού Μητροπολιτικού Ναού Βόλου επί όλην τριετίαν και με τās καλύτερας τών ουσιάσεων προλέμφας με, δια τὰ ύπηρετήσω και τόν άπόδημον έν Άμερικῇ Έλληνοισμόν, όπον δεκατετραετίαν όλην, υπό τās εύλογίης τού Σεβασμιωτάτου Άρχιεπισκόπου Άμερικίης Β. και Ν. ύπηρέτησα ώς Προϊστάμενος, Ίεροκήρυξ και Διδάσκαλος τήν εύγενή και φιλογενή όμογένειαν, εις δύο μεγαλωνύμους Κοινότητες, τήν τού Προφήτου Ήλιού έν YONKERS και τήν τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου έν Μπροϋκλιν.

Χάριτας όμολογώ εις τόν Σεβασμιώτατον Γέροντα Μητροπολίτην Άπτικίης κ. Δωρόθεον, όστις, με τās καλās τού Άγίου Άμερικίης ουσιάσεις, Πατρικώς με υπεδέχθη εις τήν Μητρόπολιν του και με προώδησεν εις τήν Γραμματείαν τής Ίεράς Συνόδου, τούτόπερ άποδεικνύεται ή ένέργεια τής χειρός τού Θεού, ήτις ώκονώμησε πάντα τὰ όνωτέρω, ίνα με φέρη εις τήν ώραν ταύτην και με εισαγάγη «εις τὰ ένδόξορα τού καταπετάσματος εις τὰ Άγια τών Άγίων, όπον οι Άγιοι Άγγελοι έπιθυμούσι παρακύναι, και θεάσασθαι τó πρόσωπον τής Άγίας Άναφοράς» (Α΄ Πέτρον 1,12).

Όμως, κατά τόν Άπόστολον Παύλον, τόν λέγοντα «και εάν μωρίους παιδαγωγός έχητε έν Χριστώ άλλ' ού πολλούς Πατέρας» (Α΄ Κορινθ. 4,15) τήν μεγίστην εύγνωμοσύνην και χάριν, θα ήμην άχάριστος, Μακαριώτατε Πάτερ και Δέσποτα, εάν δέν άνεγνώριζα πρós τήν Πατρικήν Σας Μακαριότητα, ή όποία και με προέτεινε και με έφηήρισε και με χειροτονεί, δημιουργούσα εύνοήτως εις τήν ψυχήν μου τó άίσθημα τέκνου δαφυλώς εύεργετηθέντος και όφείλοντος ίσοσθίως νά μείγη πιστόν και άφοσιωμένον, εις τόν έξασφαλίσαντα και μεταδόντα τó μέγιστον τών άξιωματίων τής Άρχιερωσύνης, Πατέρα και Έδεργέτην.

Δέν ήμπορώ νά μη έπισημάνω καλοπίστως τó άξιοπαρατήρητον τού δι, από Ναόν τού Άγίου Θωμά τής γενετείρας μου έν Ηρακλείω Κρήτης έξεζίνησα, ό περιθλιπτος και περίκλητος Ναός τού Άγίου Θωμά Άμπελοκήπων με έτίμησεν επί έπιαετίαν, ώς Προϊστάμενόν του, όπον Έκκλησιαστικόν Συμβούλιον και Κλήρος και λαός, άφειδώς μου έδωσαν τὰ δείγματα τής άγάπης και τού σεβασμού των. Και κατά τήν Κυριώνυμον ήμέραν τού μαρτυρικού θανάτου τού Άγίου ένδόξου Άποστόλου Θωμά, καταξιούμαι νά λάβω τó μέγιστον τής Άρχιερωσύνης άξίωμα, τούτόπερ ένθαρρύνει τήν έλαχιστιότητά μου νά πιστεύω, δι έχω παρά τῷ Θεῷ Προσβεντήν και ισόθιον Προστίτην και βοηθόν τόν Άγιον ένδοξον Άπόστολον Θω-

μᾶν, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς παρουσίας φοβικῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὸ βαρύτερον καὶ δυσβάστακτον Ἐπισκοπικὸν Ὁμόφορον ἐπιτίθεται ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων ὤμων μου. Πιστεύω, διὰ τὴν ἱερωϊκὴν αὐτὴν στιγμὴν, ὁ Κληρικός καὶ ὁ Λαὸς καὶ ἡ σεμνὴ χορεία τῶν Μοναζόφων τῆς Θεόδου λαχούσης καὶ κληρωθείσης μοι Θεοσώστου Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως, ὀλοκαρδίως προσεύχεται, διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Πατρὸς καὶ Ποιμενάρχου τῶν.

Καὶ νῦν Πάτερ Ἐπουράνιε, ἐλύληθην ἡ ὥρα, ἵνα προσπέσω εἰς τὸν Θρόνον τῆς Χάριτός σου (Ἐφεσ. 4,16) καὶ νὰ καθικετεύσω, διὰ τῶν οἰκτιρῶν τοῦ Μονογενοῦς Σου Υἱοῦ, νὰ ὀλοκληρώσης τὴν ἀλλοίωσιν αἰῆς θαυμαστῆς Δεξιᾶς Σου, ἣν καθήρξω ἀπὸ τῆς νηπιακῆς μου ἡλικίας ἐν ἐμοί.

Ἡδὸκίμης Κύριε, ἵνα λειτουργήσῃς οὐχὶ ὑπὸ Ἀγγέλων ἀδύλων, ἀλλ' ὑπὸ ἀνθρώπων. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἡγαπημένος Υἱός Σου ἐγένετο ἄνθρωπος. Μηδὲν ἔχων ἕτερον, ἀπὸ τὴν ἀτελῆ μου φύσιν, νὰ διαθέσω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Σου, Σοὶ προσφέρω, ὅμως, τὴν θεομουρῶν πίστιν μου, τὴν λατρευτικὴν ἀγάπην μου καὶ τὴν ἀκράδαντον ἐλπίδα μου, ὅτι Σὺ, «ὁ προγόνος καὶ προορίσας με, θελήσας καὶ καλέσας με» (Ρωμ. 8,22) θὰ καταξιώσης τὴν ἀναξιοτήτά μου, διὰ τῆς Πανσθενουχοῦ Χάριτός Σου, ὥστε νὰ ἀποδειχθῶ δοῦλος Σου καὶ οἰκονόμος τῶν Μυστηρίων Σου τῶν πνευματικῶν, πιστός.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος, ἀκούω τὴν γλυκυτάτην φωνήν Σου νὰ ψιθυρίζῃ εἰς τῆς ψυχῆς μου τὰ ὄνια, «Εἰ φιλεῖς με θύσε καὶ ἄρονία μου, ποιήσετε τὰ πρόβατά μου» (Ἰωάν. 21,15). Παράκαλῶ Σε, Κύριέ μου, αἶτησε τὸν Πατέρα, ἵνα ἐν τῷ ὄνομαί Σου, ἀναδείξῃ με τῶν Ἀγίων Μασθητῶν καὶ Ἀποστόλων Σου ἄξιον Διάδοχον καὶ πιστὸν παρακαταθηκοφύλακα τῆς σωτηρίου ἀληθείας καὶ χάριτος, ἣν ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Πατρὸς ἐξ οὐρανοῦ ἐκόμισας εἰς τὴν γῆν καὶ παρέδωκας εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀναξίους, πρὸς διαιώνιον τοῦ Μυστηρίου τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣν ἐκτίσω ἐν τῷ Τίμῳ Σου αἵματι.

Παράκλητε Ἀγαθέ, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαύομενον, ἡ ζωὴ τῆς ζωῆς μου καὶ ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου, σπλαχνίσθητι καὶ ἔγγισον ἐπὶ τὴν χοικὴν μου κορυφήν. Ἀστραμον τὰς μαρμαρυγὰς τῆς Θεότητός Σου καὶ κατὰγασον τὴν ψυχὴν καὶ τὰς φρένας μου, τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου καὶ ἀνάδειξόν με δοχεῖον εὐχρηστοῦ τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς χάριτός Σου, ἵνα ὅλος, ζῶν καὶ κινούμενος ἐν αἰοίς, μεταδίδω καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν τῷ κλήρῳ καὶ ἐν τῷ λαῷ, τὰ ζωοποιὰ καὶ σωτήρια χαρίσματά Σου, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄφεται τὸν Κύριον» (Ἐβρ. 12,14).

Καὶ Σὺ Πανάμωμε Θεοτόκε, τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡ πρὸ αἰῶνων ἐκλελεγμένη, τοῦ Λόγου ἡ Μητὴρ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος τὸ καθαρώτατον δοχεῖον καὶ ἐργαστήριον, τῆς Ἐκκλησίας ἡ Προστάτις (καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν τὸ καταφύγιον), παρόσθηθί μοι ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. Σκέπασον τῇ Μητρικῇ Σκέπῃ Σου ἐμέ, τὸν ἐκ θρόνου ὄφρατα ἔμεινον τῇ προστασίᾳ Σου, καὶ τὸν κληρωθέντα μοι κλήρον καὶ λαόν. Ἴνα τὴν πίστιν τηρήσωμεν καὶ τὸν δρόμον τελέσωμεν, μετὰ τῶν τέκνων μου τῶν πνευματικῶν, ὧν ἡ σωτηρία, μετὰ τοῦ ἱεροῦ Ὁμοφροῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀπὸ τοῦ τραχήλου μου, ἀξιωθῶμεν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, δι' ἣν ἡ Ἰερουσόνη ἐνεκαθιδροῦθη ἐπὶ τῆς γῆς.

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, ἰδοὺ ἐγώ. Ἐπαρον νῦν Σου τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐλθέτω ἡ χάρις, ἡ ἀφορίσασα τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν (Πράξ. 13,2) τοῦ ἐπιστηρίζειν τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος, γόνος 12μελοῦς οἰκογενείας, ἐγεννήθη τὸ 1924 εἰς τὸν Ἅγιον Θωμᾶν Ἡρακλείου Κρήτης. Τὸ 1940 ἐκάρη μοναχὸς εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἐρημοτάμου Ἁγίου Ὁρους. Ἐχειροτονήθη διάκονος τὸ 1942 ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτη Ἰερόθεον. Γυμνασιακὰ μαθήματα παρηκολούθησε εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἀπὸ τὸ 1950 ὡς τὸ 1954 ἐσπούδασε Θεολογίαν εἰς τὸ Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον. Ὑπηρέτησε εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς Παναγίας Δεξιᾶς, Ἁγίου Θεράποντος καὶ Ἁγίας Τριάδος εἰς τὴν συμπρωτεύουσαν. Τὸ 1954 ἐχειροτονήθη ἱερεὺς εἰς τὴν Κομοτηνήν, ὅπου ὡς τὸ 1959 ἐχρημάτισε Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας. Ἀπὸ τὸ 1959 ὡς τὸ 1961 ὑπηρέτησεν ὡς Ἱεροκήρυξ εἰς τὴν Ἱ. Μητροπόλιν Δημητριάδος. Ἀπὸ τὸ 1962 ὡς τὸ 1975 εἰργάσθη εἰς τὸν ἀπόδημον Ἑλληνο-σινὸν τῆς Ἀμερικῆς, (Κοινωνία Προφήτου Ἡλιοῦ Γιόγγερς καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπρούκλιν. Ἀπὸ τὸ 1975 ὡς τὸ 1978 ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ἱ. Μητροπόλιν Ἀττικῆς καὶ ἀπὸ τὸ 1978 ὡς τὴν ἐκλογὴν του εἰς τὸν Ἱ. Νεὸν Ἁγίου Θωμᾶ Ἀμπελοκήπων. Ἀπὸ τὸν Μάρτιον 1976 ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἀρχικῶς ὡς Ἀρχιεπιφύλαξ καὶ μετὰ εἰς Συντονιστὴ τῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν. Εἰς τὸ Μπρούκλιν ὁ Θεοφ. ἔκανε σπουδὰς ψυχολογίας καὶ κοινωνιολογίας, ἐδίδαξε εἰς τὸ ἑλληνο-κινὸν σχολεῖον τῆς Κοιμήσεως Μπρούκλιν καὶ ἐξέδιδε τὸ περιοδικὸν «Κοιμήσις τῆς Θεοτόκου».

Β' ΤΟΥ ΣΕΒ. ΕΔΕΣΣΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ & ΑΛΜΩΠΙΑΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Σὺς εὐχαριστῶ ἐκ βαθέων, δι' ὅσα εἶπατε διὰ τὴν ταπεινότητά μου. Τὰ ἐκτιμῶ ὅλα πλήρως καὶ κατ' ἀξίαν, καὶ τὰ θεωρῶ πολύτιμον ὑποθήκην. Μὲ συγκινοῦν βαθύτατα καὶ εὐκρινῶς ὅσα εἶπατε, καὶ δημιουργοῦν εἰς τὴν ψυχὴν μου αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ καὶ καθήκοντος καὶ εὐθύνης.

Διακατεχόμενος ἀπὸ τὰ αἰσθήματα αὐτά, προσέρχομαι σήμερον ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, διὰ τὴν δεχθῶ τὴν θεῖαν Χάριν τῆς Ἀρχιερωσύνης καὶ τὴν ἐπωμισθῶ τὰ βάρος καὶ τὰς εὐθύναις τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος.

Εὐγνωμονῶ καὶ δοξάζω τὸν πανάγαθον Θεὸν δι' ὅσα, ἐν τῇ ἀπειρῶ αὐτοῦ εὐσπλαχνία καὶ μακροθυμία, οἰκονόμησε δι' ἐμέ. Εὐχαριστῶ τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἐμπιστοσύνην Αὐτῆς πρὸς τὴν ταπεινότητά μου. Τέλος, εὐχαριστῶ Ὑμᾶς Μακαριώτατε, δι' ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπράξατε καὶ διὰ τὴν ἔκτακτον, πρὸς τὸ πρόσωπόν μου, εὐαρέσκειάν σας, τὴν ὁποῖαν εὐκρινῶς ὁμολογῶ καὶ δημοσίᾳ διακηρύττω.

* * *

Μακρὰ ἀπὸ ἐγκωμιαστικούς καὶ κολακευτικούς λόγους, εἴτε διὰ τὸ ὕψος τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, εἴτε διὰ τὴν ἐλαχιστότητα τοῦ ὁμιλοῦντος, τὰ ὁποῖα εἶναι δεδομένα καὶ ἀντονόητα, ἀρκούμεθα τὴν τὸν ἰσοῦμεν δι' αὐτὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός». «Ὅτι δηλ. τίποτε δὲν ὑπάρχει, τίποτε δὲν συντελεῖται, τίποτε δὲν διαδραματιζέται ἔξω καὶ μακρὰ ἀπὸ τὸν Χριστόν. «Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν... Ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα...». Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐλθὼν, ὁ ὑπάρχων, ὁ ἐρχόμενος καὶ ὁ ἐν ἡμῖν ἐνεργῶν... Καὶ σήμερον αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπάρχων καὶ ὁ τελεουργῶν, αὐτὸς ἐργάζεται καὶ ἐνεργεῖ διὰ τῆς Ἐκκλησίας, αὐτῷ ἢ δόξα καὶ ἢ εὐχαριστία εἰς τοὺς αἰῶνας...

* * *

† Ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Χρυσόστομος

Μακαριώτατε Προκαθήμενε καὶ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς τοῦ Ὑψίστου.

Θεῖα χάριτι, ἔχω πλήρη συνείδησιν τῶν εὐθυνῶν, τὰς ὁποίας ἀναθέτει ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία εἰς ἐμέ. Ἀλλὰ καὶ πλήρη γνώσιν τῆς ἀνεπαρκείας, τῶν ἀτελειῶν καὶ τῶν ἀδυναμιῶν μου ἔναντι τῶν εὐθυνῶν τούτων. Ἐχω, ἐπίσης, ἐπίγνωσιν τῆς χαλεπότητος τῶν καιρῶν καὶ τῆς κοιμιότητος τῶν περιστάσεων. Διακρίνω τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ κατανοῶ τὰ μηνύματα τῶν ἐποχῶν... Μέσα ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ καὶ διμυλωμένα, τὰ ἀνθρώπινα καὶ τὰ ἐγκόσμια, τὰ τραγικά καὶ τὰ ἀντιφατικά, ἀκούεται καθαρὰ καὶ ἔντονα ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου μας: «Μὴ ταρασέσθε τῶν ἡμερῶν ἡμεῶν... Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε... Θαροεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον... Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι». Ἀκούεται ἀκόμη, θρονιώδης καὶ ἐπι-

βλητική, ὡς ἀρχαγγελική σάλπιγξ, ἡ φωνὴ τῆς Ἰστορίας: «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν...».

* * *

Κάτω ἀπὸ τὴν ὑπερφυσικὴν αὐτὴν φωνὴν τῆς Ἰστορίας, κατὰ τὴν ἱερὰν αὐτὴν σιγμὴν τῆς χειροτονίας ἐνὸς Ἐπισκόπου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισημανθῆ ὅτι, διὰ νὰ ἀνταποκριθῆ σήμερα ὁ Ἐπίσκοπος εἰς τὴν ἀποστολὴν του, ὀφείλει νὰ διαθέτῃ, εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν καὶ εἰς ἄριστον συνδυασμὸν, πολλὰ ψυχικά, ἠθικά καὶ πνευματικά προσόντα. Βάσις δὲ ἀμετακίνητη τῶν προσόντων αὐτῶν εἶναι πάντοτε μόνον ἡ πίστις εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν ἀέναον πηγὴν, τὸν ὑπέροχον σκοπὸν, τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ τέμα τῆς ζωῆς μας. «Τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός». Αὐτὸς εἶναι ὁ Ποιμὴν ὁ καλὸς, ὁ ὁποῖος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθεισιν ὑπὲρ τῶν προσβάτων. Ὁ ὁποῖος πορεύεται ἔμπροσθεν τῶν προσβάτων. Ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον «διακονῆσαι καὶ λυτῶσαι, ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός». Κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Κυρίου, ὁ Ποιμενάρχος εἶναι «ὁ λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ὁ καιόμενος καὶ φωτίζων καὶ λάμπων πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ...». Ὁφείλει νὰ ἀγρωαλῆ φυλάσσειν φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτοῦ, νὰ προσέχη «παντὶ τῷ ποιμνίῳ καὶ νὰ μὴ καταφρονῆ οὐδὲ ἐν ὅς τῶν μικρῶν τούτων...». Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ἀγαπᾷ καὶ προστατεύει ἐξ ἴσου καὶ ἀδιακρίτως ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ὅλα τὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐγγύς καὶ τὰ μακρὰν, τὰ ἀγνωσμένα καὶ περιφρονημένα, τὰ ἀδικημένα καὶ παραγκωνισμένα, τὰ ἀπομονωμένα καὶ τραυματισμένα, τὰ ὑγιῆ καὶ ἀσθενῆ, «πολλῶ δὲ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα ἀσθενέστερα εἶναι, τὰ εὐσχήμονα καὶ ἀσχήμονα, τὰ ὑστεροῦντα καὶ πάσχοντα» κατὰ τὸν ἀπ. Παῦλον (Α΄ Κορ. 12,22). Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ἀφήνει τὰ 99 πρόβατα καὶ μεταβαίνει εἰς τὰ θυνὰ καὶ εἰς τὰ θρη διὰ νὰ ψάξῃ καὶ νὰ θρῆ τὸ ἓνα πλανημένο καὶ χαμένο. Μόνον μιὰ τέτοια ἀντίληψις περὶ καθήκοντος καὶ ἀποστολῆς, ἡ ὁποία ἀπορρέει καὶ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν Ἀρχιποίμενα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καθιστᾷ τὸν Ἐπίσκοπον ἰκανὸν καὶ ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του.

* * *

Κατόπιν ὄλων αὐτῶν τῶν προϋποθέσεων καὶ ἀπαιτήσεων, εὐλόγος εἶναι ὁ φόβος καὶ ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς μου. Ἀλλά, μέσα ἀπὸ τοὺς φόβους καὶ τοὺς δι-

σταγμούς, μέσα ἀπὸ τὸν ζόφον καὶ τὴν ἀγωνίαν τοῦ κόσμου τούτου, ἔνα φῶς καταγράφει τὴν ψυχὴν μου, καὶ μιὰ φωνὴ φθάνει εἰς τὴν καρδίαν μου. Εἶναι ἡ γνωριμὴ φωνὴ τοῦ Κυρίου μας: «Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω... Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε...».

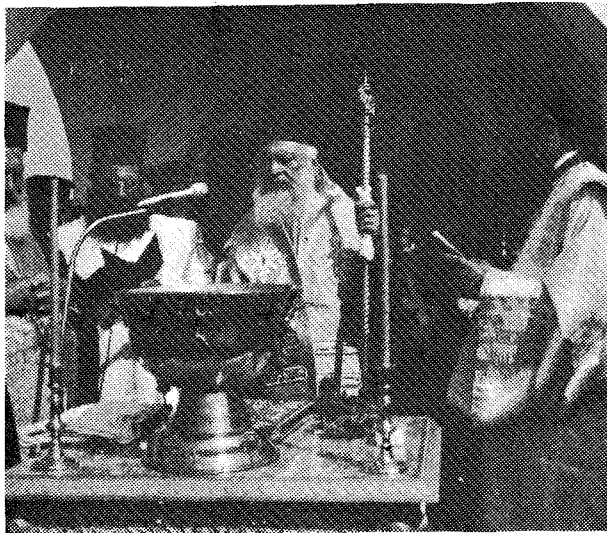
Τὴν φωνὴν αὐτὴν, Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀκούω καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν ἱερὰν αὐτὴν σιγμὴν. Ἡ φωνὴ αὐτὴ δονεῖ βαθειὰ τὴν ψυχὴν μου... Πιστεύω καὶ ἐγὼ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν... Δι' αὐτὸ καὶ «χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Ἰησοῦ Χριστῷ, ὅτι πιστὸν με ἠγήσατο, θέμενός με εἰς τὴν διακονίαν ταύτην» (Α΄ Τιμ. 1,12). Δι' αὐτὸ καὶ δὲν ταράσσεται ἡ καρδία μου, δὲν δειλιά ἢ ψυχὴ μου. Δὲν ὀλιγοπιστῶ καὶ δὲν διστάζω... Μὲ θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνην προσέρχομαι ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, διὰ νὰ δεχθῶ τὴν Χάριν τῆς Ἀρχιερατικῆς. Κύριος βοηθὸς καὶ σκεπαστής μου, Κύριος ὑπερασπιστής τῆς ζωῆς μου. Ἀμήν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας Χρυσόστομος, ἐγεννήθη εἰς Μοναστηράκι Ἀριδαίας Πέλλης τὸ 1931. Ἀποφοιτήσας τοῦ Γυμνασίου Ἐδέσσης (1946 - 1951), εἰσῆχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, λαθὼν τὸ πτυχίον τὴν 9.2.1956. Ἐν συνεχείᾳ ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατόν, ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικός, ἀπολυθεὶς τὸ 1958. Εἰς τὰς 7.12.1958 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ εἰς τὰς 5.4.1959 Πρεσβύτερος - Ἀρχιμανδρίτης ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος Παπαγεωργίου. Ἐπὶ 10 ἔτη ὑπηρέτησεν εἰς Θεσσαλονικὴν ὡς Ἱεροκλήρυξ καὶ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, μέχρι τῆς 28.2.1969, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Βεροῦας καὶ Νεούσης. Ὑπηρέτησεν εἰς τὴν Νέουσαν ἐπὶ 5 ἔτη καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς Βέροιαν, ὡς Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, ἐπὶ 6,5 ἔτη, μέχρι 30.6.1981. Τὴν 1.7.1981 διορίσθη Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου καὶ ὑπηρέτησεν μέχρι τῆς 1.10.1984, ὅτε ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας. Ἡσχολήθη μὲ τὴν συγγραφὴν βιβλίων, δοκιμῶν καὶ ἄρθρων εἰς περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

Τὴν 18.9.84 ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῆς πτέρυγος τῶν γραφείων τοῦ ἀνεγειρομένου εἰς θέσιν «Κουρκούρι» τῆς πόλεως Μεγάρων Μητροπολιτικοῦ Οἴκου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ
τελῶν τὸν Ἀγιασμόν.

Τὸν Ἀγιασμόν τῶν ἐγκαίνιων ἠγαθύνθη νὰ τελέσῃ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, ὅστις καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως. Ὁμίλησαν ἐπίσης ὁ Μεγαρεὺς Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κατάνης κ. Ἰάκωβος καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρθολομαῖος.

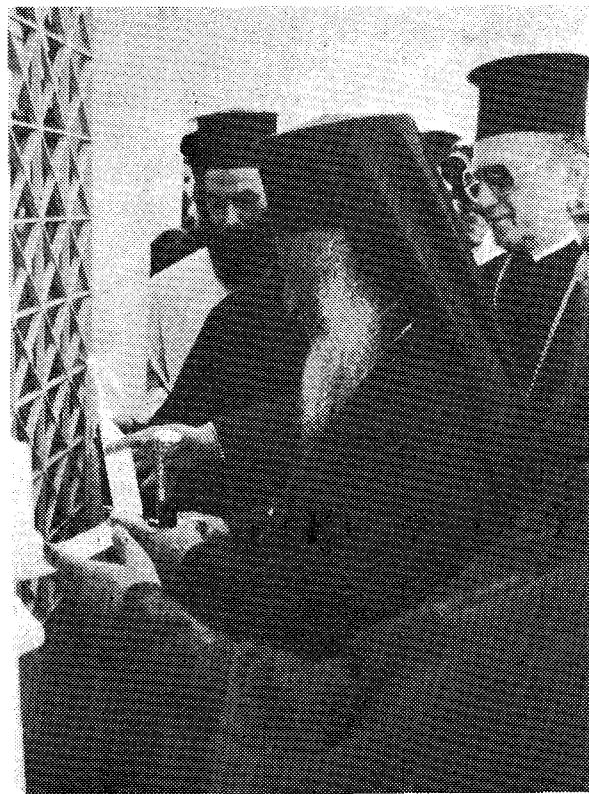
Εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαίνιων παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Σεραφεῖμ, ὁ Νομάρχης Δυτ. Ἀττικῆς κ. Ἀθανάσιος Τσιμπούκης, ὁ τ. Πρύτανης τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν Καθηγ. κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, ὁ Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Πυροβολικοῦ Ν. Περᾶμου Ταξίαρχος κ. Κωνσταντῖνος Τσαντίλας, ὁ Δήμαρχος Μεγάρων κ. Γεώργιος Καστάνης, μετὰ τοῦ κ. Ἀντιδήμαρχου, τοῦ κ. Προέδρου καὶ Μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, αἱ Δικαστικαί, Ἀστυνομικαὶ καὶ Ἐκπαιδευτικαὶ Ἀρχαὶ Μεγάρων, ὁ Πρόεδρος τῆς Συντονι-

στικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνεγέρσεως Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου τ. Δήμαρχος Μεγάρων κ. Εὐάγγελος Κιούσης, μετὰ Μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Ἱερός Κλῆρος, αἱ Μοναχικαὶ Ἀδελφότητες, τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων καὶ πολλοὶ συνεργάτες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Μετὰ τὴν τελετὴν ἐπηκολούθησε δεξίωσις.

Ἡ ὁμιλία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί, κύριε Νομάρχα, Στρατηγέ, κύριε Δήμαρχε, κύριε Πρύτανη, Κυρίες, Κύριοι, ἀγαπητοί μου,

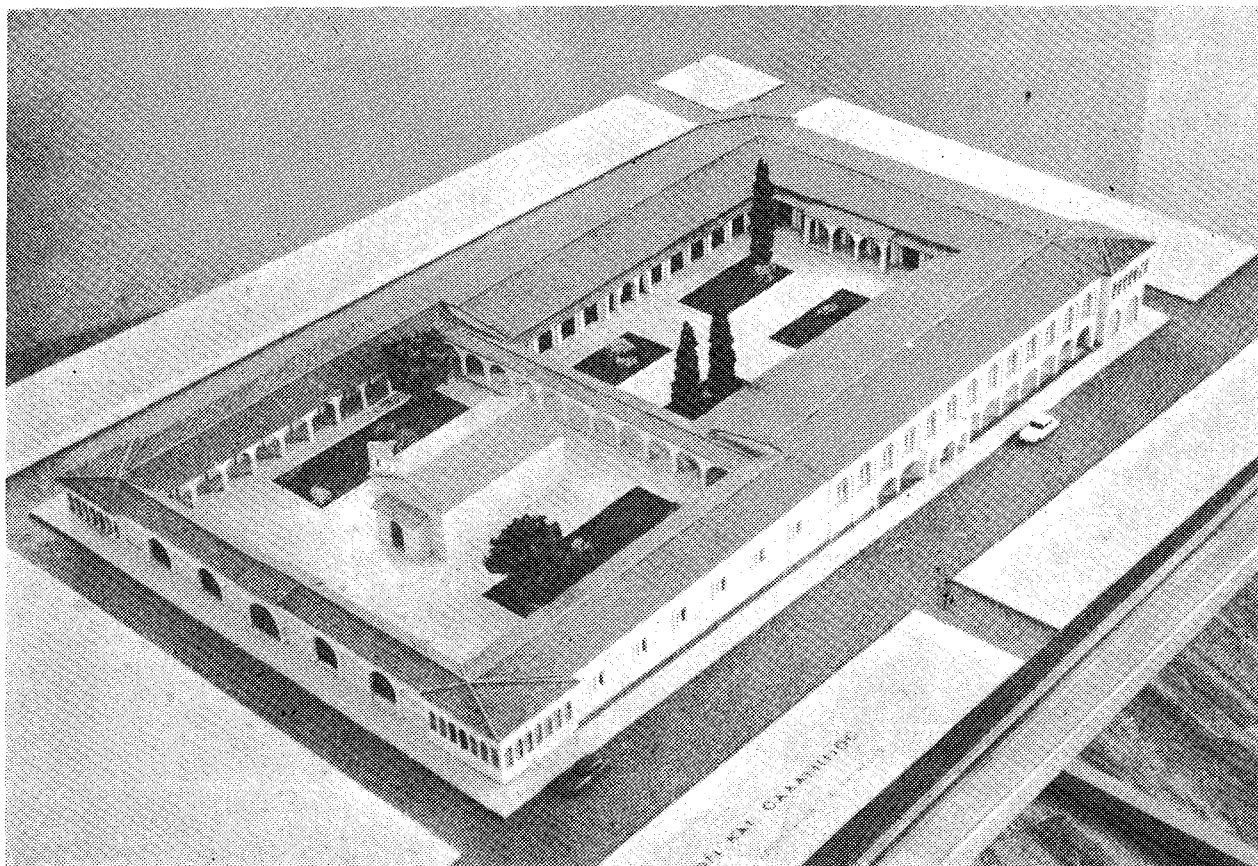
Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κόπτετὴν εἰδικὴν ταινίαν
δεξιὰ ὁ Θεοφ. Κατάνης κ. Ἰάκωβος.

Όπως ακούσαμε προδ' ολίγου εἰς τὸ Ἐδαγγέλιον, ὁ Κύριος θέλει τοὺς Ποιμένας αὐτοῦ σὰν τὸ φῶς τοῦ κόσμου, σὰν τὸ φῶς ποὺ φωτίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰ ἔργα του, εἰς τὴν ζωὴν του καὶ σὰν τὸ ἄλας τῆς γῆς, ποὺ καὶ αὐτὸ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν ἀποσύνθεσιν ὅσων δίδονται εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν συντήρησιν.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεγάρων, συμπληρώσας μίαν δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἀναδείξεώς του καὶ τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, ἀπέδειξεν διὰ τῶν ἔργων του καὶ τῶν λόγων του ὅτι γνωρίζει νὰ ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του ὡς ποιμὴν καὶ νὰ κατευθύνῃ τὸ ποιμνίόν του, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας του, νὰ τὸ κατευθύνῃ εἰς τὸν ὁρθὸν δρόμον. Καὶ πράττει τοῦτο κατὰ τρόπον μεθοδικώτατον, διότι, ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν θρόνον, ὁ ἅγιος Μεγάρων ἔχει χωρίσει εἰς τομεῖς τὸ ποιμαντικὸν του ἔργον. Εἶναι τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνεται εἰς τὸ «ποιεῖν» καὶ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται εἰς τὴν λέξιν

«διδάσκειν». Διὰ μὲν τὸν πρῶτον μέρος ἐπιμαρτυροῦν τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, τὰ κοινωνικά, ἢ ὅλη προσπάθεια νὰ παρέχῃ τὴν ἐδεργεσίαν του, ὅσον εἶναι δυνατὸν κατὰ τὰς δυνάμεις τὰς ἀνθρωπίνους, πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι προσφεύγουν καὶ ζητοῦν τὴν βοήθειάν του. Διὰ τὸ δεύτερον δὲ μέρος, ἤδη ἀπὸ τῶν πρῶτων χρόνων τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν θρόνον, κατὰ τρόπον συστηματικόν, ἐπαναλαμβάνων, ἔχει ὀργανώσει τὴν μετάδοσιν καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ θείου λόγου εἰς τοὺς χριστιανούς του, ἀκόμη ἰδρύων Ἱδρυμα εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ, εἰς τὸ ὁποῖον καλοῦνται καὶ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος, ἄνθρωποι καταξιασμένοι, ὅπως Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου μας, τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν καὶ ἄλλων Σχολῶν, τῶν ὁποίων τὰ θέματα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν διαφώτισιν ἐν Χριστῷ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως.

Σήμερον καλούμεθα ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον ἅγιον Μεγάρων νὰ ἐγκαινιάσωμεν τὸ νεόκτιστον αὐτὸ κτί-

Ἡ μακέτα τῶν κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Οἴκου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος.

ριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς εὐποιΐας του, διότι ἐδῶ θὰ στεγασθοῦν, ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν, ὠριμμένοι ὑπηρεσίαι ἐξυπηρετοῦσαι τὸ ποίμνιον του κατὰ τὰς ἀνάγκας τὰς καθημερινάς, ἀλλὰ μὲ προοπτικὴν ἐπεκτάσεως τοῦτον εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ἕτερα ἔργα, εἰς τὰ ὁποῖα πάλιν οἱ χριστιανοὶ τῆς Μητροπόλεως αὐτῆς θὰ εὐρίσκουν τὸν τρόπον τῆς ἀνταποκρίσεώς των ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας των. Νομίζω διὸ ὅσα λόγια καὶ ἐὰν εἴπη κανεὶς δὲν θὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸν πρῆντα αὐτῶν τῶν ὀλίγων ποὺ εἶπα, δι' αὐτὸν τὸν λόγον σιαμαῖῶ ἕως ἐδῶ καὶ ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν ἅγιον Μεγάρον, πρὸς τὸν ὁποῖον θεορῶ ἀπευθύνω τὰ προσωπικά μου συγχαρητήρια, ἀλλὰ καὶ ὡς Πρόεδρος τῆς Ἱεῤῥᾶς Συνόδου καὶ τῆς Ἱεραρχίας τὰ συγχαρητήρια αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' ὅσα ἐπιτελεῖ καὶ δι' ὅσα ἐπέτελεσεν ἀπὸ τῆς ἀναρροήσεώς του εἰς τὸν θρόνον καὶ ὅσα ἐπιτελεῖ κατὰ τὴν σιγμῆν αὐτὴν καὶ δι' ὅσα πρόκειται νὰ ἐπιτελέσῃ εἰς τὸ μέλλον, διότι, ὅπως εἶπα, βαδίζει κατὰ τρόπον συστηματικὸν καὶ προδιαγεγραμμένον.

Ἄγιο Μεγάρον, προσωπικῶς αἰσθάνομαι ἰδιαιτέρων χαρὰν διότι εἶμαι ἐξ ἐκείνων, ποὺ προέτεινα τὴν ἐκλογὴν σου πρὸς ἀνάρρησιν εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τοῦτον θρόνον τῆς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας καὶ νοιώθω πὸν ἐαυτὸν μου ἐν Χριστῷ ὑπερήφανον, ἐν Κυρίῳ ὑπερήφανον, ὅτι ἡ τοποθέτησίς σου ἦτο πράγματι τοποθέτησις, ὅπως λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπὶ τὴν λυχνίαν, «οὐδὲ καίνοσι λύχνον καὶ τιθέουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίῳ». Εἶσθε, λέγω, αὐτοὺς διὰ νὰ φωτίζετε ὅλους αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μητροπόλεώς σας.

Συγχαίρων, εὐχόμεναι ἀπὸ καρδίας ὅπως ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης, ὁ θεὸς τῆς Ἐκκλησίας δομήτωρ, ὁ αἰώνιος διδάσκαλος, σᾶς φωτίζῃ καὶ σᾶς ἐνισχῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συνεχίζετε τὸ διπλοῦν, ἐπαναλαμβάνω, ἔργον κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἀρχιερέως, τὸ «ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν» κατὰ τρόπον ἰκανοποιητικότερον καὶ περισσότερον πεπληρωμένον. Ὁ Θεὸς νὰ εἶναι μαζί σας».

Ὁ Σεβ. Μεγάρον κ. Βαρθολομαῖος ἐπεξηγεῖ, ἐπὶ τῆς μακέτας, εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, τὸν Σεβ. Λαρίσης κ. Σεραφεῖμ, τὸν Θεοφ. Κατάνης καὶ ἄλλους προσκεκλημένους, τοὺς χώρους τοὺς ὁποῖους θὰ περιλαμβάνουν αἱ κτηριακαὶ ἐγκαταστάσεις ὅταν ὀλοκληρωθοῦν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ο εορτασμός της 28ης Οκτωβρίου.

Διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐώρτασε τὴν ἐπέτειον τοῦ ἱστορικοῦ ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, τὸ ὁποῖον ἦτο ἡ συνισταμένη ἀφ' ἐνὸς τῆς φυσικῆς καὶ πηγαίας ἐκφράσεως τῆς ἐμφύτου καὶ μακροαίονος ἀγάπης τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς βαθείας πίστεώς των διὰ τὴν θείαν ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν πρὸς διάφρευσιν τῶν προβλήσεων τοῦ φασιστικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ κατάρχου τοῦ δικαίου ἐναντι τοῦ ἀδίκου.

Τὰ πνευματικὰ αὐτὰ βιώματα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ἐκορυφώθη εἰς τὴν βεβαιότητα διὰ τὴν προστασίαν τῆς Πατριᾶς, ὠδήγησαν εἰς τὸ ἔπος τῶν ἐτῶν 1940 - 41.

Ἡ μνήμη τῆς 28ης Ὀκτωβρίου πρέπει νὰ μείνῃ ζωντανὴ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ καταπολεμῶνται τόσοι αἱ τάσεις πρὸς ἀποδυνάμωσιν τῆς σημασίας τῆς ἱστορικῆς ἐπετείου, ὅσοι καὶ αἱ ἀπόπειραι πρὸς παραχάραξιν τοῦ νοήματος αὐτῆς καὶ πρὸς ἀποπροσανατολισμὸν τῶν σχετικῶν εορτασμῶν.

Ρεαλιστικαὶ ἐπισημάνσεις.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, ὅστις ἐνσαρκώνει πλήρως τὸ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου προβληθέν ἐθναρχικὸν ἰδεῶδες, εἰς μακρὰν ρεαλιστικὴν συνέντευξίν του, δοθεῖσαν πρὸς τὴν ΕΡΤ 1, ἐπεσήμανε ἀφ' ἐνὸς τὰς διὰ τὴν Ἀυτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου συνεπείας τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατοχῆς τοῦ 38ο)ο τοῦ ἐδάφους τῆς νήσου, ἀφ' ἑτέρου τὴν μανίαν, μετὰ τῆς ὁποίας οἱ εἰσβολεῖς ἔχουν στραφῆ ἐναντίον τῆς κυπριακῆς ὀρθοδόξου πολιτιστικῆς κληρονομίας, τρίτον τὰς διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν γενικώτερον συνεπείας τῆς κατοχῆς καὶ πέταρον τὰς διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Κύπρου ὑπαρχούσας προοπτικὰς ὡς κα τὴν εἰς αὐτὴν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ ἐπισημάνσεις αὗται τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καταλήγουν χαρακτηριστικῶς ὡς ἑξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι δυνατὸν μὲ κανένα τρόπο νὰ συνδράμει στὴν ἀποδοχὴ ὁποιασδήποτε λύσεως, πὸν θὰ

ἐσήμεινε ἀπάρνηση πατρογονικῶν ἐσιῶν καὶ ἀπεμπόληση δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ μας, ἢ πὸν ἄμεσα ἢ ἔμμεσα θὰ παρεῖχε στὴν Τουρκία τὴν εὐχέρεια νὰ χρησιμοποιεῖ τὸ βόρειο τμήμα τῆς νήσου μας ὡς στρατιωτικὸ καὶ πολιτικὸ της προγεφύρωμα. Γιατὶ μὴ τέτοια λύση θὰ ὀδηγοῦσε ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἀλλὰ ἀναπόφευκτα, στὴν καταστροφὴ τῆς Κύπρου καὶ στὸν ξεριζωμὸ ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπ' αὐτὴ. Σύντομα θὰ ἀλλοίωνε τὴ δημογραφικὴ σύνθεσιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ μὲ τὴν ἐγκατάστασιν ἀπεριόριστου ἀριθμοῦ Τούρκων ἀπὸ τὴν Τουρκία εἰς τὸ βόρειο τμήμα τῆς νήσου μας καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου, θὰ καθίστατο μὴ μικρὴ μειονότητα, πὸν κάτω ἀπ' τὴν πῆσιν ἢ θὰ παραδιδόταν στὴν ἐπεκτατικὴ πολιτικὴ τῆς Τουρκίας ἢ θὰ ἀναγκαζόταν νὰ ἐγκαταλείψει τὴν πατρίδα του, ἀναζητώντας ἄλλου ἀσφάλεια καὶ ζωὴν».

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ εἰς ἐγκύκλιόν του, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, συνιστᾷ «τὰ παρεξηγημένα καὶ ἀπὸ καλόπιστους ἀκόμη συνανθρώπους μας Κατηχητικὰ Σχολεῖα». Ταῦτα, ὡς λέγει, «εἶναι παρεξηγημένα, γιατί πολλοὶ νομίζουν, πὸς θέλοντας νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν ἀξιέπαινη προσπάθεια τῆς Παιδείας γιὰ τὴ σωστὴ διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας, φτιάχνουν ἕνα ἐξωπραγματικὸ καὶ ἐξωκοινωνικὸ τύπο ἀνθρώπου, ὑπαγορεύοντας μὴ σειρὰ ἀπὸ ξηρὰς ἠθικολογίας».

Ἄλλ' ἡ ἀντίληψις αὐτὴ, ὡς συνεχίζει ὁ Μακαριώτατος, εἶναι «πολὺ ἄδικος. Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν Κατήχησίν της ἐνδιαφέρεται ὄχι μόνον νὰ μορφώσῃ τὸν νοῦ. Καταφάσκοντας τὶς ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ, ἐνδιαφέρεται νὰ ἐφοδιάσῃ τοὺς νέους πὸν εἶναι μέλη τοῦ σώματός της, μὲ τὴν δυνατότητα νὰ ἀναπτύξουν ἐλεύθερα ὅ,τι φρενύθηκε μέσα τους μὲ τὸ Βάπτισμα. Καὶ αὐτὴ τὴ δυνατότητα τὴν ἀντικεῖ ἀπὸ τὸ Θεανδρικό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐκφράζεται στὴ λαοεῖα της».

Ὅθεν, ὡς προσθέτει ὁ Μακαριώτατος, ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν Κατηχητικῶν τῆς Σχολείων «συνδέει τοὺς νέους μὲ τὶς ρίζες μας, μὲ τὴ βιωματικὴ ἐμπειρία αἰῶνων καὶ μὲ τὴ γνήσια ἑλληνικὴ μας Παράδοσιν».

**Ἡ πολιτιστικὴ παράδοσις
τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας.**

Εἶναι ἀξία ἐπαίνων ἡ «Ἐταιρεία Χριστιανικοῦ Θεάτρου» διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ὁργάνωσιν — ἐντὸς τῆς ἱστορικῆς καὶ λαμπρῶς ἀναπαλαιωθείσης αἰθούσης τοῦ Παρθασοῦ — λαμπροῦ ἑορτασμοῦ τῆς συμπληρωσεως 62 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς.

Κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν μετεδόθη καὶ μῆνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, τόσον ἡ ἀκουσθεῖσα ὁμιλία, ἣτις προσέβαλε τὴν πολιτιστικὴν παράδοσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας, ὅσον καὶ ἡ προβληθεῖσα θαυμασιὰ ταινία - ντοκυμανταίτζ τοῦ κ. Τζῶν Βεϊνόγλου, ἡ ὁποία εἶχε τὸν τίτλον «Μνήμη Σμύρνης» ἀνεξωπύρηνσαν εἰς τὴν συνείδησιν τῶν μετασχόντων τοῦ ἑορτασμοῦ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐδημιούργησε τὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας, τὸν ἐβοήθησε νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰ ἐκλεκτὰ εἰδολογικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀκμάζοντος ἐπὶ τῆς μικρασιατικῆς γῆς ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, νὰ τὰ ἀνακαινίσῃ διὰ νέου πνευματικοῦ περιεχομένου, νὰ τὰ ἐντάξῃ εἰς νέας ἀνωτέρας πνευματικὰς συναρτήσεις καὶ νὰ διατηρῇ τὴν ἰδεολογικὴν φυσιογνωμίαν καὶ πνευματικὴν του ταυτότητα.

Περὶ τῆς «Θεολογίας τῆς ἀπελευθερώσεως».

Ἡ *Congregatio doctrinae fidei* τοῦ Βατικανοῦ ἐδημοσίευσεν βαρυσήμαντον κατευθυντήριον Ἐκθεσιν περὶ τῆς λεγομένης «Θεολογίας τῆς Ἀπελευθερώσεως», καθ' ἣν οἱ Χριστιανοὶ ἐπιβάλλεται νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὰ ἀπελευθερωτικὰ καὶ ἐπαναστατικὰ κινήματα τῶν χωρῶν τοῦ Τρίτου Κόσμου, τὰ ὁποῖα ὅμως συνήθως ἐμπνέονται ὑπὸ τῆς μαρξιστικῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς «τάξης τῶν τάξεων».

Ἡ ἔκθεσις αὕτη ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς *Congregatio* ταύτης Joseph Καρδιναλίου Ratzinger, ὅστις εἶναι διακεκριμένος καὶ διεθνoῦς φήμης θεολόγος, τονίζει ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ προωθήσουν τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐπιζώσθησιν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῶν χριστιανικῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ιδεώδους τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἀθεϊστικῆς ἰδεολογίας τοῦ Μαρξισμοῦ, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν.

Χαρακτηριστικῶς ἡ Ἐκθεσις καταλήγει εἰς τὸ νὰ τονίσῃ, ἐπὶ τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς: «Ἐφιστῶντες τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν σοβαρῶν — δογματικῶν — ἀποκλίσεων ὁρισμένων ἐκ τῶν “θεολόγων τῆς ἀπελευθερώσεως”, οὐδόλως ἐπιθυμοῦμεν νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἔγκρισις, ἔστω καὶ ἕμμεσος, πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐξαθλιώσεως τῶν λαῶν, πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπωφελοῦνται τῆς ἐξαθλιώσεως αὐτῆς, πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὴν ὑποστηρίζουν ἢ τοὺς ὁποίους ἡ ἀθλιότης αὐτῆ ἀφήνει ἀδιαφόρους. Ἡ Ἐκκλησία, καθοδηγούμενη ὑπὸ τοῦ Ἐυαγγελίου τοῦ ἐλέους καὶ ὑπὸ ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀκούει τὴν βοήθην τῶν λαῶν διὰ δικαιοσύνην καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς αὐτὴν δι' ὅλων τῶν δυνάμεων. Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἀπαιτεῖ νὰ διεξάγεται ὁ ἀγὼν διὰ μέσων συμφῶνων πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν... Ἐπομένως μόνον, ὅταν ἀπευθυνώμεθα εἰς τὰς ἠθικὰς ἱκανότητας τοῦ προσώπου καὶ εἰς τὴν συνεχῆ ἀνάγκην δι' εἰσωτερικὴν μετάνοιαν, θὰ ἐπιτύχωμεν τὰς κοινωνικὰς ἐκείκας ἀλλαγὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι πράγματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνθρώπου».

**Ἡ ἔναρξις τοῦ Πανελληνίου Συνεδρίου
Χειρουργικῆς.**

Ὁφείλονται συγχαρητήρια εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Χειρουργικῆς Ἐταιρείας διακεκριμένον Καθηγητὴν κ. Γρηγόριον Σκαλκέαν, διότι οὗτος κατὰ τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ Ἡρώδου τοῦ Ἀπικτοῦ ἔναρξιν τοῦ ὑπ' αὐτῆς ὁργανωθέντος προσφάτου Πανελληνίου Συνεδρίου Χειρουργικῆς πρὸς τιμὴν καὶ τῶν Ἑλλήνων Χειρουργῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἐμερίμνηε νὰ τελεσθῇ Ἀγασμός, ἵνα εὐλογηθῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αἱ ἐργασίαι τῶν 850 Συνέδρων. Οὗτοι μετὰ κατασκευῆς σιγῆς καὶ εὐλαβείας παρηκολούθησαν τὴν ἱερὰν ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν καὶ μετὰ χαρᾶς ἐδέχθησαν τὰς εἰς αὐτοὺς δοθείσας εἰς τὸ τέλος εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἶναι ἐκδηλὸς ἡ κρίσις χειραφεσίας ἐκ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς καὶ καθ' ἣν μερικοὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐπιδιώκουν τὴν κατάργησιν τῆς προσευχῆς, εἶναι ὅλως παρήγορον, ὅτι ἐξαιρετοὶ Ἕλληνες Ἴατροί, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τὰς θετικὰς συναρτήσεις τῆς Ἱατρικῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἐμπράκτως διακηρύττουν μετὰ τοῦ μεγάλου ἱατροῦ Καρρέλ, ὅτι «εἶναι τόσον ἐντροπὴ νὰ προσεύχῃσαι, ὅσον εἶναι ἐντροπὴ νὰ ξεδιπρᾶς καὶ νὰ ἀναπνέῃς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐξεδήμησε εἰς Κύριον

ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρ. Ἀθηνῶν Κυρὸς Ἰάκωβος

Ἄ ν α κ ο ι ν ω θ ἔ ν

«Ἐξεδήμησε εἰς Κύριον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρῶτην Ἀθηνῶν κυρὸς Ἰάκωβος, ὁ ὁποῖος τελευταία νοσηλεύετο στὸ ΝΙΕΕ. Ἡ κηδεία του ἔγινε τὸ Σάββατο 27 Ὀκτωβρίου, 10 π.μ., ἀπὸ τὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν καὶ ἡ ταφή του, κατ' ἐμφρασθεῖσα ἐπιθυμία του, στὴν Ἱ. Μονὴ Φανερωμένης Σαλαμίνος. Ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης, τοῦ ὁποῖου ἡ σορὸς εἶχε ἐκτεθεῖ σὲ προσκύνημα τὴν Πέμπτη καὶ Παρασκευὴ (25, 26 Ὀκτωβρίου) στὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, ὑπῆρξε ἐπὶ πολλὰ ἔτη Ποιμέναρχης τῆς τότε Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος (Μητροπολίτης, καὶ μετὰ τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνον Ἀθηνῶν Πρόεδρος τῆς).

»Γεννήθηκε στὸ Γαλαξίδι τὸ 1895. Χειροτονήθηκε τὸ 1918 διάκονος, τὸ 1926 πρεσβύτερος καὶ τὸ 1935 ἐπίσκοπος μὲ τὸν τίτλο τοῦ Χριστουπόλεως. Σπούδασε θεολογία στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν (1922-1927). Τὸ 1936 ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς νέας Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος. Τὸν Ἰανουάριο 1962 χρημάτισε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἀπομακρύνθηκε τὸ 1968 ἀπὸ τὴν προεδρία τῆς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ἀπὸ τὸ τότε δικτατορικό καθεστῶς. Διαδραμάτισε ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἐνεργὸ ρόλο στὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα τῆς Ἑλλάδος καὶ διακρινόταν γιὰ τὶς διουικητικὲς του ἰκανότητες».

(Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

Λεπτομέρειαι θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος.

Ἱερά Μητρόπολις Κορίνθου

Μετὰ τὴν παρουσίαν ὄλων τῶν κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐπραγματοποιήθη τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1984 Γενικὸν Ἱερατικὸν Συνέδριον, εἰς τὴν «Κροκίδειον» αἴθουσαν Κορίνθου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Παντελεήμονος.

Κατὰ τὴν διάρκειάν του ἔγιναν δύο εἰσηγήσεις: Ἀπὸ τὸν αἰδεσιμολ. - καθηγητὴν κ. Σταῦρον Πανουργιάν, «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, μπροστὰ σὲ ἓνα συνεχῶς μεταβαλλόμενο κόσμον» καὶ ἀπὸ τὸν αἰδεσιμολ. κ. Ἐλευθέριον Χατζῆν, «Ἀντιμετώπισις τῶν Χιλιεστών». Μετὰ τὰς εἰσηγήσεις ἐγένετο εὐρεία συζήτησις καὶ ἐδόθησαν ἀπαντήσεις ἐπὶ ὑπαβληθέντων ἐρωτημάτων.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Συνεδρίου οἱ 170 ἐφημέριοι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐνέκριναν καὶ ὑπέγραψαν τὸ ἀκόλουθον

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

«Σήμερα, 3 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1984, ἡμέρα Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῶν Ἐφημερίων τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Κορίνθου, ἡμεῖς οἱ 170 Ἱερεῖς τῆς περιφέρειας, ἐπὶ παρου-

σία καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ὕστερα ἀπὸ εἰσήγησιν τριῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων καὶ μετὰ ἀπὸ μελέτη καὶ ἀνάλυσιν τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος Νόμου 1416)84, προβαίνομε στὴ σύνταξιν καὶ ὑπογραφήν ὑφ' ἀπάντων τοῦ παρόντος Ψηφίσματος. Τὸ κοινοποιούμε δέ: Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὸν Πρωθυπουργόν, ὄλους τοὺς Ὑπουργούς, τοὺς Ἀρχηγούς ὄλων τῶν Κομμάτων, ὄλους τοὺς Βουλευτάς, πρὸς τὸν κ. Νομάρχην Κορινθίας, τοὺς Δημάρχους καὶ Προέδρους Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ. Τὸ ὑποβάλλομε ἐπίσης πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ συνεδριάζει αὐτὲς τὶς μέρες, γιὰ νὰ εὐαρεστηθεῖ καὶ ἐπιληφθεῖ τοῦ τόσο σοβαροῦ θέματος.

»Εἰδικότερα τὸ ψήφισμά μας ἔχει τὴν ἐνδειξὴ τῆς ἐντονης διαμαρτυρίας γιὰ τὸν ψηφισθέντα Νόμον 1416)84 καὶ εἰδικότερα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 60 ποὺ ἀντικατέστησε τὸ ἀρθρο 82 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.9)20-10-1958.

»Καταγγέλλομε τὸν ἀντεκκλησιαστικὸ αὐτὸ Νόμον, ποὺ ἀνατρέπει τὰ μέχρι σήμερα ἰσχύοντα γιὰ τοὺς Ἱερούς Ναοὺς καὶ ἐπιβάλλει γιὰ π ρ ὶ τ η φ ο ρ ἄ ἄ ν τ α π ο δ ο τ ι κ ἄ τέλη καθαρῶτος κ.λπ. στοὺς Ἑνοριακοὺς Ναοὺς, ἐνῶ ἀπαλλάσσει ὁ ἴδιος Νόμος τοὺς ἀγωνιστικὰς χώρους, ποὺ ἀνήκουν σὲ ἀθλητικὰ σωματεῖα καὶ φίλαθλες ὀργανώσεις.

»Ἐστὶ λοιπὸν ὀφθαλμοφανῶς, οἱ συντάξαντες τὸ Νόμον καὶ οἱ περὶ τούτους εἰσηγητὰ ἡθελήμενα ἢ ὄχι, ὑποβαθμίζουν τὴ λατρευτικὴ, θρησκευτικὴ, ἐθνικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ προσφορὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ πλέον μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ πάρα πάνω Νόμου, περιφρονεῖται κατὰ φάρακα ἡ Ἐκκλησία μας. Ἐπισημαίνομε μὲ ἀγανάκτησιν τὸ ἀπρεπὲς καὶ ἀντεκκλησιαστικὸ περιεχόμενο τοῦ Νόμου. Οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ φορολογοῦνται μὲ εἰσφορὰ 35ο) ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ πέραν τούτων λειτουργοῦν καὶ συντηροῦνται μὲ τὴν δραχμὴν τῶν πιστῶν, χωρὶς οὔτε γιὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν Ναῶν, οὔτε γιὰ τὴ μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ (Ἱεροφιλῶν - Νεωκόρων κ.λπ. νὰ ἐπιβαρύνουν τὴν Πολιτεία). Ἐπειτα ἡ οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῶν Ἑνοριακῶν Ναῶν, παρὰ τὰ ὅσα διαστρεβλωτικὰ διαδίδονται εἶναι δεδομένη. Μάλιστα ἐπισημάνθημε πρόσοφα μὲ παραρησία (καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν του) ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Ἐκπαιδεύσεως κ. Ἀπόστολο Κωνσταντίνου.

»Ὡστε, λοιπὸν, ὑπάρχει ἀντεκκλησιαστικὴ πρόθεση, μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ πάρα πάνω Νόμου καὶ παίρνουν περιεχόμενο οἱ ψίθυροι καὶ τὰ μηνύματα ὅτι στοὺς καιροὺς μας ὑπάρχει ἓνας ἀόρατος, ἀλλὰ μεθοδευμένος καὶ ἐξοντωτικὸς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας πόλεμος, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ ψηλὰ καὶ ἔχει σὰν στόχον νὰ θέσει στὸ περιθώριον τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἐκπληξὴ μας ἔγκειται στὸ γεγονός, ὅτι ἡ Διοικούσα Ἐκκλησία, εὐρισκομένη ἐνώπιον μιᾶς τοιαύτης περιφρονησεως καὶ ὑποβαθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου, μὲ τὰ ὅσα ἀντικληρικὰ - ἀντεκκλησιαστικὰ καθημερινὰ στοὺν Τύπον καὶ τὴν Τηλεόραση

προσφέρονται στον Ὁρθόδοξο Ἑλληνικό Λαό, τηρεῖ δι' ἡμᾶς, ἀκατανόητον σιγήν, δι' ὃ:

»Εὐλαβῶς, ἡμεῖς οἱ Κληρικοί τῆς Μητροπόλεως Κορίνθου, ζητάμε ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πὸς αὐτὲς τὶς μέρες συνεδριάζει, νὰ εὐαρεστηθεῖ καὶ ἀσχοληθεῖ, ὥστε μὲ τὶς ἀνάλογες νόμιμες ἐνέργειες νὰ ἀντικατασταθεῖ τὸ πάρα πάνω ἄρθρο καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὰ ἀνταποδοτικά τέλη καθαριότητος κ.λπ., ὅπως καὶ οἱ ἀγωνιστικοὶ χώροι, πὸς ἀνήκουν σὲ ἀθλητικὰ σωματεῖα καὶ φιλαθλεῖς ὀργανώσεις. Καθὼς καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν χωρὶς βάση πληρωμὴ συνδρομῆς διὰ τὴν ΕΡΤ. Τονίζουμε ἰδιαίτερα ὅτι δὲν ἔχουμε καμιά ἀντιπολιτευτικὴ διάθεση, μὲ τὴν παρούσα καὶ μὲ τὴν ὅποια Κυβέρνηση. Καὶ οὐτε ἐπιθυμοῦμε μὲ κανένα τρόπο νὰ δημιουργηθεῖ ρήγμα στὶς σχέσεις μὲ τὴ Διοικοῦσα Ἐκκλησία ἢ καὶ μὲ τὴν Πολιτεία, πὸς θὰ προέρχεται μάλιστα ἀπὸ τὴ βάση, ἀπὸ τὸν κατώτερο Κλῆρο καὶ μὲ τὴ συμπαράσταση τοῦ θρησκευομένου Ὁρθόδοξου Λαοῦ.

»Ἐχουμε τὴν ὑπόνοια ὅτι ἡ σύνταξη τοῦ ἀρρεποῦς γιὰ τὴν Ἐκκλησία αὐτοῦ Νόμου, ἀπηχεῖ ἀπόψεις τοῦ συντάξαντος καὶ τῶν ἀρμοδίων εἰσηγητῶν καὶ ὅτι ἡ ἐπίσημη Πολιτεία εἶναι ἀ ν υ π ο ψ ῖ α σ τ ῆ καὶ τελεῖ ἐν ἀγνοίᾳ γιὰ τὶς τόσο ἐξοργιστικὲς κατὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας νομικὲς μεταρρυθμίσεις.

»Τὴν προσωπικὴ μας ὀργὴ δὲν τὴν κοινοποιοῦμε στὸ Λαό. Γιατὶ τότε ἡ κριτικὴ θὰ εἶναι οξύτατη καὶ ἡ ἀγωνιστικότητα ἀκρόβλεπτη.

»Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς χώρας —πὸς προσωπικῶς δειχνεῖ ὅτι δὲν περιφρονεῖ τὴν Ἐκκλησία— καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Βουλευταὶ μας, ἔχουμε τὴν πεποίθηση ὅτι θὰ ἀπομονώσουν τοὺς ὀλιγοστοὺς νομικούς, οἱ ὁποῖοι αἰθαιρετοῦν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀσφαλῶς δὲν μποροῦμε νὰ ἐρμηνεύσουμε τὴ διάθεση καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐν λόγῳ Νομοθέτου, στὸν ὅποιο τὸ ὀλιγώτερο μποροῦμε νὰ ἀποδώσουμε κοντόφθαλμη καὶ μικροψυχη ἀντιμετώπιση ὅσον ἀφορᾷ τὴ φορολογία γιὰ ἀνταποδοτικά τέλη καὶ στὶς ἐκκλησίες. Ὅμως δὲν διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας, ὅτι καὶ παλιότερα καὶ σήμερα ὑπάρχει ἀντικληρικὸ καὶ ἀντεκκλησιαστικὸ ὕψιστο θέμα, πὸς τὸ κινοῦν, ἴσως βάσει προγράμματος, ἐγκλωβισμένοι στὸς δογματισμοὺς τοὺς καὶ στὰ ὄνειρά τοὺς —πὸς ἀσφαλῶς εἶναι ὄνειρα θερινῆς νυκτὸς— καὶ πὸς ἀφοροῦν στὸ γνωστὸ «σλόγκαν»: «Γκρεμίσσατε τὶς Ἐκκλησίες».

»Ἐναγώνια περιμένουμε τὴν ἀντικατάσταση τοῦ βλαβεροῦ καὶ ἀνορθόδοξου Νόμου. Καὶ μέχρι τότε τελοῦμε ἐν ἀναμονῇ».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Νικολάου Στ' ἐπραγματοποιήθη τῇ 18 Μαΐου ἐ.δ. ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Γεωργίας κ.κ. Ἡλίου τοῦ Β' εἰς Αἴγυπτον. Ἐν αὐτῇ παρέμεινε φιλοξενούμενος οὗτος μέχρι τῆς 30ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνός. Σημειοῦμεν, ὅτι ἐπίσκεψις Προκαθημένου τοῦ Πατριαρχείου Γεωργίας τὸ πρῶτον ἐπραγματοποιήθη ἐν τῷ Πρεσβυγενεῖ τούτῳ Πατριαρχεῖῳ.

Οὗτος ἐγένετο δεκτὸς ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Οὐρμπνίσης Κωνσταντίνου, τοῦ Πρωτοδικακίου Χθτίσω Σαλμικασβίλλη καὶ τοῦ γραμματέως τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μπόρι Γάγουα μετὰ πολλῶν τιμητικῶν διακρίσεων ἐν τε τῷ Καίρῳ καὶ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τῇ συμμετοχῇ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ὑπηρετούντων, τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνέλειτούργησαν ἀμφοτέροι οἱ Μακαριώτατοι Πατριάρχαι, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, τιμητικὰ ἀναμνηστικὰ δῶρα, ὁ δὲ θεοσεβῆς τοῦ Κυρίου λαός, ὡς καὶ ἀρχαὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ συγκινήσεως παρηκολούθησαν τὰ γενόμενα δεχθέντες τὰς Πατριαρχικὰς τούτων εὐχὰς. Ἐπηκολούθησαν δεξιώσεις, ξεναγήσεις καὶ ἐπίσημα γεύματα, δοθέντα πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Γεωργίας κ.κ. Ἡλίου ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων ἐν τε τῇ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τῷ Καίρῳ, τῇ παρουσίᾳ τῶν ὑπ' αὐτῶν προσκληθέντων Πρεσβευτῶν Ἑλλάδος, Κύπρου καὶ Ρωσσίας, ὡς καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τῆς Αἰγύπτου. Πανταχοῦ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Γεωργίας ἐξεδήλωσε τὴν βαθύτατην αὐτοῦ ἱκανοποίησιν δι' ὅσα ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀλεξανδρείας εἶδε κατὰ τὰς πραγματοποιηθείσας ὑπ' Αὐτοῦ ἐπισκέψεις (εὐαγὴ ἰδρύματα, σχολὰς, ἑλληνικὸν νοσοκομεῖον καὶ ἱστορικὰ μνημεῖα).

Ἄμα τῷ πέρατι τῶν διεξαχθεισῶν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀλεξανδρείας πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Γεωργίας κ.κ. Ἡλίου ἐορταστικῶν καὶ τιμητικῶν ἐκδηλώσεων, κατόπιν ἐκφρασεῖς ὑπ' Αὐτοῦ ἐπιθυμίας, ἐπηκολούθησε μετάβασις εἰς Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Σινᾶ ἀμφοτέρων τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῆς συνοδείας αὐτῶν, ἐνθα ἐγένοντο ἐνθουσιωδῶς οὗτοι δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Δαμιανοῦ καὶ τῆς Μοναχικῆς Ἀδελφότητος. Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Γεωργίας κατ' ἐνδόμυχον ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἀνῆλθε τὰς πολλὰς βαθμίδας τοῦ ὄρους Χωρηθ καὶ συγκεκριμένως βαθύτατα ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὅτι ἤξιώθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποιον ὁ Προφήτης Μωϋσῆς ἔλαβε τὰς δέκα ἐντολάς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ! Ἐν συνεχείᾳ ἀμφοτέροι οἱ Πατριάρχαι καὶ ἡ συνοδεία αὐτῶν ἐξεναγήθησαν εἰς ὅλους τοὺς ἱστορικοὺς τόπους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς (Βάτου Μωϋσέως, βιβλιοθήκη κ.λπ.). Ἐπηκολούθησε Πατριαρχικὴ Λειτουργία τελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γεωργίας κ. Ἡλίου τῇ συμμετοχῇ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Δαμιανοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Οὐρμπνίσης Κωνσταντίνου καὶ τοῦ γραφόντος. Ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ ἐδόθησαν ἀναμνηστικὰ δῶρα πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἀναντιρρήτως εἰς τὴν σύμφηξιν τῶν δεσμῶν τῶν Ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν συνετέλεσεν ἡ ἐπίσκεψις αὕτη τοῦ Πατριάρχου Γεωργίας κ.κ. Ἡλίου, ἐκδηλώσαντος κατ' ἐπανάληψιν τὰς ἐγκαρδίας αὐτοῦ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ.κ. Νικόλαον, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ ἐπίσκεψις τούτου εἰς τὸ Πρεσβυγενὲς Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας. Ἐνεποίησε βαθύτατην ἐντύπωσιν εἰς πάντας ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἀπεράντου σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς πρὸς τὸ Σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Νικό-

λάου υπό του Προκαθημένου του Πατριαρχείου Γεωργίας κ.κ. 'Ηλιού.

'Η προβολή της 'Ορθόδοξου Καθολικής 'Εκκλησίας έναντι όλου του θρησκευόμενου κόσμου δέον να είναι ενιαία εις ό,τι άφορά τας άρχάς της άνωμότητος πίστεως, ούτως ώστε να τυγχάνη αύτη του προσήκοντος σεβασμού, τιμής και κύρους. Είς την έξυπνότητα λοιπόν του ιερού τούτου σκοπού αποβλέπουν όσα έν τώ παρόντι χρονικώ σημειώματι του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας συνοπτικώς ανεγράφημεν περι της γενομένης επίσκεψεως του Πατριάρχου Γεωργίας έν αύτῳ.

† 'Ο Ταμιάθεως ΤΙΤΟΣ

Πατριαρχικός 'Επίτροπος έν 'Αλεξανδρεία

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

— Προσηλίσει του Καθηγητικού Συλλόγου της 'Ορθόδοξου Θεολογικής Σχολής του Βελιγραδίου ό 'Ελλην καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου των 'Αθηνών και Διευθυντής του 'Επισήμου Δελτίου της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος «'Εκκλησία» και των λοιπών επίσημων εκδόσεων της 'Εκκλησίας, τέως Πρύτανης του Πανεπιστημίου 'Αθηνών κ. Εύάγγελος Θεοδώρου ήλθε την 12ην Μαΐου 1984 εις Βελιγράδιον και την 14ην Μαΐου έδωσε εις την μεγάλην αίθουσαν του Πατριαρχικού Μεγάρου διάλεξιν με τίτλον: «Τό όρθόδοξον άνθρωπιστικόν ιδεώδες».

Είς την κατάμεστον αίθουσαν του Πατριαρχείου την λίαν ενδιαφέρουσαν αύτην διάλεξιν παρακολούθησαν μετά χαρακτηριστικής προσοχής όχι μόνον οι φοιτηταί της θεολογίας και οι Ιεροσπουδασταί αλλά και πολλοί φοιτηταί των άλλων Σχολών του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου, κληρικοί και πλήθος κόσμου.

Μετά την όμιλίαν ό όμιλητής απήντησεν εις πολλές ερωτήσεις των άκουστών του οι όποιοι έζήτηον ώρισμένας εξηγήσεις ή διευκρινίσεις ώρισμένων έννοιών ή νοημάτων επιδείξαντες χαρακτηριστικόν ενδιαφέρον και χειροκροτήσαντες θερμώς τον όμιλητήν, τον όποιον εις τό τέλος εκ μέρους όλων των παρισταμένων ηνχαρίστησε θερμότατα ό κοσμήτωρ της θεολογικής Σχολής Δρ. 'Αμφιλόχιος Ράντοβιτς, ό όποιος εις την άρχην είχε παρουσιάσει δι' όλίγων την προσωπικότητα και τό έργον του διαπρεπούς καθηγητού Εύαγγέλου Θεοδώρου.

Κατά την παραμονήν του εις τό Βελιγράδιον ό Καθηγητής Θεοδώρου μετά της συζύγου του έγένητο δεκτός υπό του Πατριάρχου Γερμανού μετά του όποιου είχε εγκάρδιον συνομιλίαν.

— Προσηλίσει του Πατριάρχου Γερμανού, ό 'Αρχιεπίσκοπος της Καντουαρίας Δρ. Ρόμπερτ Ράνσι έπραγματοποίησεν από 12-15 'Ιουνίου 1984 επίσημον επίσκεψιν εις την 'Ορθόδοξον Σερβικήν 'Εκκλησίαν και τον Πατριάρχη Γερμανόν.

'Ο 'Αγγλικανός 'Αρχιεπίσκοπος μετά της συνοδείας του έφιλοξενήθη εις τό μέγαρον του Πατριαρχείου και είχε μακράν συνομιλίαν μετά του Πατριάρχου Γερμανού περι-

στοιχουμένου υπό των μελών της 'Ιεράς Συνόδου και των εκπροσώπων της Σερβικής 'Εκκλησίας εις τον διεξαγόμενον διάλογον μετά των 'Αγγλικανών. 'Η συνομιλία, ως ήτο φυσικόν, περιεστράφη κυρίως περι της μέχρι τούδε πορείας και εξέλιξεως του Διαλόγου, και της περαιτέρω προοπτικής του, ως και γενικώς περι της συνεργασίας των δύο 'Εκκλησιών εις τους διαφόρους τομείς της 'Εκκλησιαστικής ζωής και περι των παρουσιαζόμενων προβλημάτων διαφόρου φύσεως.

Κατά την παραμονήν του εις την Σερβίαν ό 'Αρχιεπίσκοπος Ράνσι έπισκέφθη διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα, την Θεολογικήν Σχολήν και τας 'Ιεράς Μονάς της Ζίτσης και της Στουντανίτσης, ό δέ Πατριάρχης Γερμανός έδωσε προς τιμήν του εις τό Μέγαρον του Πατριαρχείου μεγάλην δεξίωσιν και παρέθεσε και επίσημον γεύμα κατά τό όποιον άντηλλάγησαν σχετικαί προσόσεις.

'Εκ των κρατικών άρχών έδέχθησαν τον 'Αρχιεπίσκοπον ό 'Αντιπρόεδρος της 'Ομοσπονδιακής Κυβερνήσεως Δρ Μίγιατ Σούκοβιτς και ό πρόεδρος της Βουλής της Δημοκρατίας της Σερβίας Σλομπόνταν Γκλιγκορίγιεβιτς παρουσίαζα και του 'Αντιπροέδρου της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Σερβίας Βούκογιε Μπουλάτοβιτς.

Κατά την έν Βελιγραδίῳ παραμονήν του ό 'Αγγλος 'Αρχιεπίσκοπος έπισκέφθη και τον Ρωμαιοκαθολικόν 'Αρχιεπίσκοπον του Βελιγραδίου 'Αλοϊζ Τούρκ.

— Από 12-15 'Ιουνίου τρ. έ. ό 'Αρχιεπίσκοπος Καντουαρίας Δρ ROBERT RUNCIE, Πριμάτος της 'Αγγλικανικής 'Εκκλησίας, έπισκέφθη επίσημως τον Μακ. Πατριάρχη των Σέρβων κ. Γερμανόν. 'Απευθυνόμενος προς αυτόν, ό Δρ RUNCIE υπενθύμισεν ότι ή Σερβία δέν είναι προς αυτόν άγνωστος, δεδομένου ότι είχε επισκεφθή αύτην δις κατά τό παρελθόν ως Πρόεδρος της 'Επιτροπής δια τον Θεολογικόν Διάλογον 'Ορθόδοξων - 'Αγγλικανών, νύν συμπροεδρευόμενου από άγγλικανικής πλευράς υπό του Σεβ. HENRI HILL, 'Επισκόπου ONTARIO. 'Ο τελευταίος ήτο επίσης παρών και κατά την ως άνω επίσκεψιν.

'Ο Μακ. Πατριάρχης των Σέρβων κ. Γερμανός, επί κεφαλής πολλών μελών της 'Ι. Συνόδου του Πατριαρχείου Σερβίας, υπεδέχθη τον 'Αγγλικανόν 'Αρχιεπίσκοπον εις τό άεροδρόμιον του Βελιγραδίου. Παρίσαντο επίσης οι κρατικοί εκπρόσωποι επί των θρησκευτικών υποθέσεων και ό Πρέσβυς της Μ. Βρετανίας.

Την 13ην 'Ιουνίου, μετά την θ. Λειτουργίαν, τελεσθεισαν εις τό Πατριαρχικόν Παρεκκλήσιον, ήρχισαν αι επίσημοι συνομιλίες μεταξύ των 'Αρχηγών των δύο 'Εκκλησιών και των εκατέρωθεν άρμοδίων. 'Εντός φιλικής άτμοσφαιρας συνεζητήθησαν τα θέματα του FILIOQUE και της χειροτονίας των γυναικών. 'Ο Πριμάτος της 'Αγγλικανικής 'Εκκλησίας εξήγησεν ότι την χειροτονίαν των γυναικών επέβαλεν εις πολλές επί μέρους 'Αγγλικανικάς 'Εκκλησίας (όχι όμως εισέτι εις την της 'Αγγλίας) ή έλλειψις άνδρών ύποψηφίων εις την Ιερωσύνην. 'Εξεδήλωσεν επίσης τον βαθιν σεβασμόν του προς τους άγιους 'Αποστόλους των Σλαύων Κύριλλον και Μεθόδιον.

'Επικολούθησε δεξιώσεις, εις την οποίαν έλαβον μέρος πολλοί θρησκευτικοί και πολιτικοί προσωπικότητες ως και πολλοί άνθρωποι τών γραμμάτων και τής τέχνης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Κατόπιν προσκλήσεως τής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τής Πολωνίας ο Σεβ. Μητροπολίτης 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνός επεσκέφθη την Πολωνίαν από 4 - 7 Σεπτεμβρίου τρ. έ. Είς τὸ ἀεροδρόμιον τής Βαρσοβίας ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ Θεοφιλ. 'Επίσκοπος WROCLAW - SZCECIN κ. 'Ιερεμίαι, ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. JERZY DOROSZKIEWICZ ὡς και ὁ Γραμματεὺς τής Μητροπολιτικῆς Καγκελαρίας τής Βαρσοβίας Αἰδεσιμολ. Πρωθυερεὺς 'Ανατόλιος SZYDLOWSKI. Παρίstanto ἐπίσης κατὰ τὴν ὑποδοχὴν, ἐκπροσωποῦντες τὴν Παλαιοκαθολικὴν 'Εκκλησίαν τής Πολωνίας, ὁ Σεβ. 'Επίσκοπος TADEUSZ MAJEWSKI και οἱ 'Οσιολ. 'Ηγούμενοι WOJTOWICZ και RYBKA.

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης 'Ελβετίας ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τής ὀρθοδόξου κοινότητος Βαρσοβίας, συναδεδυμένος δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοφιλ. 'Επισκόπου κ. 'Ιερεμίου και τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. JERZY DOROSKIEWICZ συνηγήθη τὴν ἐπομένην εἰς τὴν ἔδραν τής Παλαιοκαθολικῆς 'Εκκλησίας τής Πολωνίας μετὰ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, Σεβ. 'Επισκόπου κ. TADEUSZ MAJEWSKI, τοῦ Σεβ. 'Επισκόπου κ. Μαξιμιλιανού RODE, τοῦ Θεοφιλ. 'Επισκόπου κ. VICTOR WYSOCZANSKI, τοῦ Προέδρου τής «'Ενώσεως τής Καθολικῆς Πολωνίας» (STPK) Θεοφιλ. 'Επισκόπου κ. WIE-SLAW SKOLUSKI ὡς και μελῶν τοῦ παλαιοκαθολικοῦ κλήρου. 'Ο 'Επίσκοπος MAJEWSKI ὑπεγράμμισε τὸν ῥόλον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου 'Ελβετίας εἰς τὸν διάλογον μεταξὺ 'Ορθοδόξων και Παλαιοκαθολικῶν και ἀπένευμεν εἰς αὐτὸν τὸ μετάλλιον «FRANCISZEK HODURA». Κατὰ τὸν τὸ ἑσπέρας τής αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸν παλαιοκαθολικὸν Ναὸν ψαλέντα ἑσπερινὸν και εἰς ἀπάντησιν τοῦ χαιρετισμοῦ τοῦ 'Επισκόπου MAJEWSKI, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός ὑπεγράμμισε τὴν σημασίαν τοῦ διαλόγου μεταξὺ 'Ορθοδόξων και Παλαιοκαθολικῶν και ἠλόγησε τοὺς πιστούς. Κατὰ τὸ ἐπαικολούθησαν ἐπίσημον δεῖπνον εἰς τοὺς χώρους τής «'Ενώσεως τής Καθολικῆς Πολωνίας» παρέστη, μεταξὺ ἄλλων, ὁ 'Υπουργὸς Θρησκευμάτων Δρ KEWYI LESZCZYNA. Τὴν 6ην Σεπτεμβρίου, ὁ Μητροπολίτης 'Ελβετίας συνηγήθη μετὰ τοῦ Προέδρου τής Χριστιανικῆς Λαϊκῆς 'Ενώσεως, Βουλευτοῦ κ. KAZIMIERZ MORAWSKI.

Τὸ ἀπόγευμα τής αὐτῆς ἡμέρας, ἀφοῦ συνοδεία τῶν Θεοφιλ. 'Επισκόπων κ.κ. Σάββα και 'Ιερεμίου μετέβη και προσεκύνησεν εἰς τὸν ὀρθόδοξον Μητροπολιτικὸν Ναὸν τής ἁγίας Μαρίας τής Μαγδαληνῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνός επεσκέφθη τὸν Μακ. Μητροπολίτην Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας κ. Βασίλειον, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἀπύθυνε θερμὸν χαιρετισμὸν.

'Απαντῶν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνός ἠγαρίστησε τὴν ἀδελφὴν 'Εκκλησίαν τής Πολωνίας ἐν ὀνόματι τής Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ἠγάθη δὲ εἰς αὐτὴν ὅπως ἐνίσχυση τὴν θέσιν τής τῶσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τής Πολωνίας ὅσον και εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Κατακλείων, ἠγαρίστησε τοὺς Πολωνοὺς ὀρθοδόξους διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν, ἡ ὁποία ἐκφράζει —ὡς εἶπε— τὸ πνεῦμα τής κοινωνίας ἐν τῇ πίστει και τῇ ἀγάπῃ, τὸ ὁποῖον διέπει τὴν 'Ορθοδοξίαν.

'Η 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία τής Πολωνίας, ἡ ὁποία πρὸ τοῦ Πολέμου ἠρίθμει 5 - 6 ἑκατομμύρια πιστῶν, ἀριθμεῖ σήμερον (κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς) περὶ τὰς 850.000. Εἶναι κατανεμημένη εἰς 5 ἐπισκοπὰς και 233 ἐνορίας, εἰς τὰς ὁποίας διακονοῦν 430 ἱερεῖς ἐκπαιδευόμενοι εἰς 2 Σεμινάρια και τὸ 'Ορθόδοξον Τμήμα τής Χριστιανικῆς 'Ακαδημίας τῶν μὴ ρωμαιοκαθολικῶν 'Εκκλησιῶν (9 καθηγηταί, 465 σπουδασταί, ἐκ τῶν ὁποίων 9 θήλειαι). Λειτουργοῦν ἐπίσης 1 Μονὴ ἀνδρῶν (εἰς JABLECZNA) και 1 γυναικῶν (εἰς GRABARKA).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Τὴν 3ην 'Ιουνίου ἐ.έ. ἔλαβε χώραν τὸ Ἡ' Παγκύπριον Συνέδριον τῶν Προσφύγων, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη και τὸ ἀκόλουθον μήνυμα τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου:

«Μὴ δυνάμενοι νὰ παραστοῦμε στὸ Ἡ' Παγκύπριο Συνέδριό σας, λόγω ἀπουσίας μας ἀπὸ τὴ Λευκωσία, παρακαλοῦμε διαβιβάσατε τὸ χαιρετισμὸν και τὴν πατρικὴν μας ἀγάπη σ' ὅλα τὰ ἐκτοπισμένα τέκνα τής 'Εκκλησίας. 'Υπομονή, ἐπιμονή, ἐγκαρτέρηση, ἀντοχή, ἀγωνιστικότητα και πίστη στὴν τελικὴ δικαίωση τοῦ ἀγῶνα μας εἶναι οἱ συμβουλές μας. Ποτὲ νὰ μὴ γίνει δευτέρω, πῶς εἶναι ἀδύνατη ἡ ἀνάκτηση τῶν πατρογονικῶν μας ἐστίων και ἡ ἐπάνοδος σ' αὐτές. Ποτὲ νὰ μὴ ἀφεθεῖ ἡ πρόσκαιρη λύση τῶν προβλημάτων τής ζωῆς νὰ κατακρημνίσῃ μέσα στίς καρδιές τοῦ λαοῦ μας τὴ μνήμη τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν, τὴ μνήμη τῶν ὁσίων και τῶν ἱερῶν, τὴ μνήμη τῶν τάφων τῶν ἀδελφῶν και τῶν πατέρων μας. Καὶ ἡ μνήμη αὐτὴ νὰ μὴ εἶναι μιὰ ἀπλή παθητικὴ ἀναπόληση, ἀλλὰ νὰ μετουσιώνεται σὲ συγκεκριμένους τρόπους ἀντίστασης και ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀνάκτηση τῶν ὅσων μᾶς ἄραξαν.

»'Ο Γολγοθᾶς ποτὲ δὲν στάθηκε τὸ τέλος τής πορείας ἐκείνων, ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν 'Ανάσταση. Γι' αὐτὴν τὴν 'Ανάσταση, ὅσες κι ἂν προβάλλουν οἱ δυσκολίες, ὅσο κι ἂν οἱ σύγχρονοι Πόντιοι Πιλάτοι νίπτουν τὰς χεῖρας τους μπροστὰ στὰ παθήματα τοῦ λαοῦ μας, ἄς ἀγωνιζόμαστε ἐνωμένοι με συνέπεια, με σταθερότητα, με ἀγωνιστικότητα, με πίστη και με προγραμματισμὸν και θὰ τὴν κερδίσουμε. 'Ο Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ τὸν ἀγῶνα μας. Εὐχόμαστε κάθε ἐπιτυχία στὸ συνέδριό σας».

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Rev. Nicon D. Patrinos, M. A., D. Phil., A Dictionary of Greek Orthodoxy (Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας), with a Foreword by Archbishop Iakovos, Primate of the Greek Orthodox Church in the Americas, ἔκδοσις τοῦ Department of Education τῆς Greek Orthodox Archdiocese of North and South America, New York 1984, σχ. 80 μεγάλο, σελίδες 392.

Ὁφείλονται ἔπαινοι πρὸς τὸ Τμήμα Ἐκπαιδευσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς διὰ τὴν λαμπρὰν ἔκδοσιν τοῦ ὡς ἄνω ἔργου, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ ἐπιμελημένη καὶ ἀρίστη ἐξ ἐπόψεως αἰσθητικῆς. Ἡ ἔκδοσις ἐγένετο ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μετὰ καλλιτεχνικὴν διχρωμίαν, ἡ ὁποία ὑπάρχει τόσο ἐν τῷ κείμενῳ, ὅσον καὶ ἐν τῶν ἐξαιρέτων εἰς τὴν ἀπλότητα καὶ ἐκφραστικότητά των «σκίτσα» καὶ σχεδιαγράμματα, τὰ ὁποία διασαφίζουν ἢ αἰσθητοποιοῦν ἐποπτικῶς τὰ γραφόμενα.

Ὁ συγγραφεὺς, πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Δρ. Νίκων Πατρινακὸς εἶναι γνωστὸς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθοδοξίᾳ καὶ εἰς τοὺς καθ' ὅλου ἐκκλησιαστικούς καὶ θεολογικούς κύκλους τῆς Ἀμερικῆς ὡς διακεκριμένος θεολόγος, ὁ ὁποῖος ἐξεκολάφη μετὰ λαμπρὰς θεολογικὰς, φιλοσοφικὰς, ψυχολογικὰς καὶ κοινωνιολογικὰς σπουδὰς εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν, Queensland (Αὐστραλία) καὶ Ὁξφόρδης (Ἀγγλία). Ἐχει προσφέρει πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὴν θεολογικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δημοσιογραφίαν, εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Ἀμερικῇ National Council of Churches καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους τομεῖς. Ἐχει παρουσιάσει πολλὰ δημοσιεύματα καὶ βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων λ.χ. πολὺ γνωστὰ εἶναι τὸ ἔργον «Ἡ Ὀρθόδοξος Λειτουργία» («The Orthodox Liturgy») καὶ ἡ μελέτη του, ἡ ὁποία ἀντιμετωπίζει ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως τὸ πρόβλημα τοῦ «ἐλέγχου τῶν γεννήσεων» («Birth Control»).

Νέος καρπὸς τοῦ συγγραφικοῦ μόχθου τοῦ πατρὸς Νίκωνος εἶναι τὸ ἀγγλιστὶ γεγραμμένον «Λεξικὸν Ὀρθοδόξου Θεολογίας», τὸ ὁποῖον ἐγράφη μὲν κυρίως διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους Ἑλληνας τῆς Ἀμερικῆς, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἀγγλοφώνους Ὀρθοδόξους, ἀλλ' εἶναι ἐξαιρετικὸν βοήθημα καὶ διὰ πάντας τοὺς ἑτεροδόξους, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ γνωρίσῃ τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα καὶ τὰς θεμελιώδεις ἐννοίας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς.

Τὸ ἔργον, καταρτισθὲν ὑπὸ τὴν λεξικογραφικὴν ἐποπτείαν τῆς Καθ. Ἀθηνᾶς Χατζηγεωργανοῦ, παρουσιάζει 547 εὐσύνοπτα λήμματα, τὰ ὁποῖα κατὰ

τρόπον σύμμετρον παραμερίζουν τὸ ἐποσιῶδες, διὰ νὰ ἐξάρουν ὅτι εἶναι οὐσιῶδες καὶ προβάλλει τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν τῆς διδασχῆς τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τῶν Μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων πρὸ πάντων εἰς τοὺς τομεῖς τῆς Χριστολογίας, τῆς Σωτηριολογίας, τῆς Ἐκκλησιολογίας, τῆς Ἀγιολογίας, τῆς μυστηριακῆς ζωῆς, τοῦ ὀρθοδόξου λειτουργικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ πλοῦτου, τῆς προβολῆς τοῦ ὀρθοδόξου ἠθους καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἀπόψεων ἐπὶ συγχρόνων φλεγόντων κοινωνικοθητικῶν προβλημάτων (λ.χ. τῶν προβλημάτων τοῦ ἐλέγχου τῶν γεννήσεων, τῶν ἐκτρώσεων, τοῦ διαζυγίου, τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῆς ἀγαμίας, τῆς εὐθανασίας, τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν κ.τ.τ.), Ἐκδηλὸς ἐπίσης εἶναι ἡ ἐν τῷ Λεξικῷ προσπάθεια πρὸς τονισμόν τοῦ οἰκουμενικοῦ χαρακτήρος τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ πρὸς προτίμησιν θεμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπίκαιρα εἰς τοὺς διεκκλησιαστικούς καὶ οἰκουμενικούς διαλόγους.

Τὰ λήμματα, ἂν καὶ εἶναι εὐσύνοπτα, ἐκλαϊκευμένα καὶ ἀπὴλλογμένα οἰασθήποτε σχολαστικῆς θεολογικῆς τάσεως καὶ οἰουδῆποτε ἐπιστημονισμοῦ, καθιστοῦν ἐκδηλὸν τὸ ὑπόβαθρον τοῦ θεολογικοῦ, φιλοσοφικοῦ, ψυχολογικοῦ καὶ κοινωνιολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ πατρὸς Νίκωνος Πατρινακοῦ. Τοιούτοτρόπως συντελοῦν ἔνθεν μὲν εἰς τὴν κατὰ πηγαῖον καὶ ἀνεπιτήδευτον τρόπον προβολὴν τῶν θησαυρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας εἰς οἰοδῆποτε ἀγγλόφωνον ὀρθόδοξον περιβάλλον καὶ ἀφ' ἑτέρου καὶ πρὸ πάντων ὑποβοηθοῦν τοὺς ἀγγλοφώνους Ὀρθοδόξους καὶ ἰδίως τοὺς Ἑλληνας τῆς Ἀμερικῆς νὰ συνειδητοποιήσῃ τὴν πνευματικὴν τῶν κληρονομίαν καὶ ταυτότητα.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐξηγεῖται διὰ τὸ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τοὺς Ὁμογενεῖς τονίζει: «Μὲ δλόψυχο ἐνθουσιασμῷ αἶς συνιστῶ τὸ μνημειῶδες αὐτὸ σύγγραμμα... Εἶναι τοῦτ' αὐτὸ ἕνας θησαυρὸς γνώσεων, ποὺ δὲν ἀναπληροῖ ἀπλῶς ἕνα κενόν, ἀλλὰ πληροῖ μίαν ἀνάγκην τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ πληρώματός της. Εὐχομαι ἡ χρῆσις του νὰ εἶναι εὐρεῖα καὶ νὰ ἀποβῇ θεμελιωτικὴ καὶ ἐμπλουτιστικὴ τοῦ θεολογικοῦ σας καταρτισμοῦ».

Ἐκφράζομεν συγχαρητήρια πρὸς τὸν συγγραφέα πατέρα Νίκωνα καὶ πρὸς τὸ Τμήμα Ἐκπαιδευσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ὠραίαν ἔκδοσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Λεξικοῦ καὶ εὐχόμεθα, ὅπως τοῦτο εἰς μελλοντικὴν ἰκὴν ἔκδοσιν του διευρυνθῇ καὶ ἐμπλουτισθῇ καὶ διὰ λημμάτων τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρονται περισσότερο εἰς τὰς εἰδοποιούς διαφορὰς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ θὰ καλύψουν μερικὰ κενὰ (λ.χ. διὰ τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς Ὀρθοδόξου μυστικῆς παραδόσεως ἢ τῆς Ὀρθοδόξου Πνευματολογίας ἢ τῆς Ὀρθοδόξου Γνωσιολο-

γίας ή τής 'Ορθοδόξου Αίσθητικῆς). 'Επίσης εὐχόμεθα, ὅπως ὁ διακεκριμένος πανοσιολογίωτατος συγγραφεὺς πραγματοποιήσῃ τὴν ἔκδοσιν τῶν προαναγγελλομένων ὑπ' αὐτοῦ δύο τόμων ὑπὸ τοὺς τίτλους «Πατέρες καὶ Σύνοδοι» («Fathers and Councils») καὶ «Μάρτυρες καὶ Ἅγιοι» («Martyrs and Saints»).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Μητροπολίτου Ἀργολίδος Χρυσόστομου Β' (Δεληγιαννοπούλου), Ὁ παρθενικός βίος, Ἐκδόσις Χριστιανικῆς Ἐστίας Νεανίδων, Ἄργος 1983, σελ. 281.

Εἰς τὴν ἔκδοσιν ταύτην συμπεριελήφθησαν ἄρθρα, τὰ ὅποια εἶχον δημοσιευθῆ παλαιότερον ὑπὸ τοῦ συγγραφέως Μητροπολίτου εἰς τὴν τότε ἐκδιδόμενην ἐν Ἄργει ἐβδομαδιαίαν ἐφημερίδα «Ἀσπίς».

Πρόκειται περὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης, διαπραγματευομένης ἀφ' ἐνός ἐν τόσων σπουδαίων καὶ σημαντικῶν θέμα με τεκμηρίωσιν καὶ ἀντικειμενικότητα καὶ διακρινόμενης ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἐμδρίθειαν καὶ γλαφυρότητα, γνωστὰς ἄλλωστε ἀρετὰς τοῦ λόγου καὶ ἀπὸ ἑτέρας ἐκδόσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου συγγραφέως.

Ἡ ἐν λόγῳ μελέτη στηρίζομένη ἐπὶ τῆς αὐθεντίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ τῆς Πατερικῆς σοφίας, ἦτις εἶναι καὶ ἡ ἐπίσημος διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ διακτιζομένη καὶ ἀπὸ σχετικῆς πληροφορίας, ἀρυσμένης ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, καθιστᾷ κατὰ τρόπον βέβαιον ὅτι: ὁ παρθενικός βίος, ὁ βίος δηλαδή τῆς ἠθικῆς καθαρότητος τῶν ἐκτὸς τοῦ γάμου προσώπων εἶναι Νόμος Θεοῦ.

Εἰδικώτερον ἢ δομὴ τοῦ βιβλίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὴν ἀρχὴν τίθεται πρὸς ἀπάντησιν τὸ ἐρώτημα: «Εἶναι Νόμος Θεοῦ ὁ παρθενικός βίος καὶ ἡ ἠθικὴ καθαρότης;». Διὰ τὴν δοθῆ ἢ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, ὁ συγγραφεὺς καταφεύγει εἰς τὴν Παλαιάν Διαθήκην, ἔνθεν ἀρπύονται αἱ ἱστορικαὶ ἀποδείξεις, αἱ μαρτυροῦσαι καὶ ἐπιβεβαιούσαι τὴν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καθέρωσιν τοῦ παρθενικοῦ βίου ὡς Νόμου Θεοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὸ κεφάλαιον ἡ ἠθικὴ καθαρότης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἠθικὴ καθαρότης ἐθεωρεῖτο καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Νόμος Θεοῦ.

Κατόπιν γίνεται ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἀρχαμένη ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Σωτῆρος εὐωδιάζοντος ἐκ τῆς ἠθικῆς καθαρότητος. Εἰς τὴν συνάφειαν ταύτην γίνεται λόγος περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Καὶ οὕτω καθίσταται βέβαιον ὅτι: ὁ παρθενικός βίος εἶναι Νόμος Θεοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἐξετάζεται πῶς βλέπει ἡ Ἐκκλησία τὸν παρθενικὸν βίον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λίαν προσφυῶς ἐκτίθενται αἱ διδασκαλίας τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ τοῦς Ἀποστολικούς Πατέρας μέ-

χρι: τῶν Μεγάλων Πατέρων τοῦ Ε' μ.Χ. αἰῶνος. Πάντες δὲ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀποκαλοῦν τὸν παρθενικὸν βίον, βίον «Ἀγγέλων».

Μετὰ διαλομιδάνεται τὸ θέμα τῆς ἠθικῆς καθαρότητος εἰς τὴν Θείαν Λατρείαν. Ἄφου διὰ τῶν ὡς ἄνω διαπιστώνεται ὅλως ἀντικειμενικῶς ἡ ἀλήθεια ὅτι εἶναι Νόμος Θεοῦ ὁ παρθενικός βίος, ὁ Σεβασμιώτατος συγγραφεὺς μετὰ βεβαιότητος ἐξέρχεται τοῦ πεδίου τῆς Ὁρησκείας καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ πεδίου τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ἦτοι εἰς τὸν χῶρον τῆς Ἐπιστήμης. Δι' ἐπιστημονικῆς τεκμηρίωσως ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ὑγιῆς ἐπιστήμη δὲν συγκρούεται μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ παρθενικοῦ βίου, ἀλλὰ ἐπιβεβαιώνει ταύτην καὶ θεωρεῖ ὅτι ἡ ἠθικὴ καθαρότης καὶ ὁ παρθενικός βίος εἶναι τὰ μέγιστα ἐπιφέλεις διὰ τὴν ὑγίειαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν συνεχείᾳ ἐρευνᾶται ἡ ἐπαναστατικὴ διὰ τὴν Ἱατρικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν λαῶν θεωρία τοῦ Φρόνυτ περὶ πανσεξουαλισμοῦ καὶ γίνεται ἡ μελέτη τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀπόψεων τῆς Ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμος, λογικῶς καὶ ἠθικῶς ἀστήρικτος καὶ πρακτικῶς καταστρεπτικῆ.

Τὸ βιβλίον κλείει ἐν συνόψει μετὰ τὰ συμπεράσματα τοῦ ἐξάγοντα: ἀπὸ τῆν ὅλην μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ ὁ ἀναγνώστης πείθεται πλέον ὅτι ἀποτελοῦν συκοφαντίαν τὰ ἀνοήτως λεγόμενα, ὅτι δῆθεν τὰ περὶ ἠθικῆς καθαρότητος κηρύγματα εἶναι: ἔργα τῶν θρησκολήπτων καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν Κληρικῶν.

Διὰ τῆς περισπουδάστου μελέτης ταύτης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος προσέφερε τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ τόσων σημαντικοῦ θέματος.

Νομίζομεν ὅτι εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν μας, χαρακτηριζομένην διὰ τὴν ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ πανσεξουαλισμοῦ, ἡ ἀνάγκη τῆς ὡς ἄνω ἀξιολογωτάτης μελέτης θὰ ὠφελήσῃ πολλὰς ψυχὰς.

† Ὁ Στανίου καὶ Σιατίστης ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398)73 καὶ τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκηρῦσσομεν τὰς κατωτέρω Διοικητικὰς θέσεις: 1) Ἁγίου Κων(ν)νου Πειραιῶς, 2) Ἀγίας Σοφίας, 3) Προφ. Ἡλίου, 4) Ἁγίου Νείλου καὶ καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι ταύτας νὰ υποβάλωσιν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1984

† Ὁ Πειραιῶς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ι. Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Έχοντας υπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33-37 τού υπ' άρ. 2)1969 Κανονισμού τής Ιεράς Συνόδου «περί Ι. Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τήν κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου τού Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Κλείτορας - Καλαβρύτων, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τώ περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά δια τήν κατάληψιν τής άνωτέρω θέσεως.

Έν Αιγίω τή 11η Οκτωβρίου 1984

† Ο Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ιερά Μητρόπολις Εάνθης και Περιθεωρίου

Έχοντας υπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33-37 τού υπ' άρ. 2)1969 Κανονισμού τής Ιεράς Συνόδου «περί Ι. Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τήν κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου τού Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου Διομηδείας, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τώ περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά δια τήν κατάληψιν τής άνωτέρω θέσεως.

Έν Εάνθη τή 15η Οκτωβρίου 1984

† Ο Εάνθης και Περιθεωρίου ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ιερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Έχοντας υπ' όψει τās καίμενας διατάξεις προκηρύσσομεν τās κάτωθι κενές έφημεριακές θέσεις: 1) Άγ. Ιωάννου Αμαρύνθου, 2) Άγ. Ζώνης Αμελάντων, 3) Άγ. Αθανασίου Γαλατσάδων, 4) Κοιμ. Θεοτόκου Γεραμίου, 5) Άγ. Παρασκευής Καστανιατίσης, 6) Εύαγ. Θεοτόκου Κεράμειας, 7) Άγ. Αναγύρων Κλήματος Σκοπέλου, 8) Προφήτου Ηλίου Κοτσικίων, 9) Γεν. Θεοτόκου Κούλουρο, 10) Άγ. Κων)νου Νεροτριβιάς, 11) Άγ. Ιωάννου Πολυλόφου, 12) Άγ. Δημητρίου Ροβιών, 13) Άγ. Τριάδος Σίμας, 14) Άγ. Νικολάου Πάλμουρα, 15) Άγ. Νικολάου Χαλκίδος, 16) Άγ. Νικολάου Σκεπαστής και τās έξής Διοικητικές: 1) Άγ. Παρασκευής Χαλκίδος, 2) Εύαγγελισμοῦ Θεοτόκου Αμαρύνθου, 3) Κοιμ. Θεοτόκου Βασιλικού, 4) Άγ. Αποστόλων Ν. Αργείας, 5) Άγ. Αθανασίου Ιστιαίας και 6) Τριών Ιεραρχών Σκιάθου και καλούμεν τούς έχοντας τὰ προβλεπόμενα προσόντα να υποβάλωσι τὰ δικαιολογητικά των είς τήν Ι. Μητρόπολιν έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης.

Έν Χαλκίδι τή 22η Οκτωβρίου 1984

† Ο Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Έχοντας υπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33-37 τού υπ' άρ. 2)1969 Κανονισμού τής Ιεράς Συνόδου «περί Ι. Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τήν κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου τού Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου Ζαγοράς, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τώ περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά δια τήν κατάληψιν τής άνωτέρω θέσεως.

Έν Βόλω τή 25η Οκτωβρίου 1984,

† Ο Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΛΑΔΟΣ**

Έκδιδόμενον κατά δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ο Μαντινείας και Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ο Αλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Έσωτερικού : Δραχμαί 800 έτησίως.

B) Έξωτερικού : Δολάρια 20 έτησίως.

Τιμή έκαστου τεύχους μετά τού «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ιεράς Συνόδου τής Ιεραρχίας, Έγκύκλιος πρός τόν εὔσεβή ελληνικόν λαόν.

Η τακτική συνέλευσις τής Ιεράς Συνόδου τής Ιεραρχίας τής Εκκλησίας τής Ελλάδος (1-10 Οκτωβρίου 1984).

Αρχιεπισκόπου Αθηνών Σεραφείμ, Προσφοράς.

Μητροπ. Μυτιλήνης Ιακώβου, Αντιφώνησις.

Μητροπ. Ζακύνθου Παντελεήμονος, Η συμμετοχή τής Εκκλησίας τής Ελλάδος είς τήν Οικουμενικήν Επιτροπήν τών Εκκλησιών τής Εὐρωπαϊκής Κοινότητος (Εισήγησις).

Μητροπ. Θηβών και Λεβαδείας Ιερωνύμου, Περὶ ίδρύσεως μεταπτυχιακής Σχολής έπιμορφώσεως πτυχιούχων άνωτάτων Σχολών (Εισήγησις).

Μητροπ. Σισανίου και Σιατίστης Αντωνίου, Ποιμαντική αντιμετώπισις τών αίρέσεων.

Η έργογή και χειροτονία δύο νέων Μητροπολιτάν (Έλευθερουπόλεως Εῦδοκίμου και Έδέσσης - Πέλλης και Αλωπίας κ. Χρυσοστόμου).

Χρονικόν τής τελετῆς έγκαινίων τών Γραφείων τής Ι. Μητροπόλεως Μεγάρων και Σαλαμίνος.

Παρατηρήσεις και Σχόλια.

Εκκλησιαστικά Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Παράρτημα.